

Swyddfa Cymru

Adroddiad Blynyddol 2009

Adroddiad Blynyddol gan Swyddfa Cymru

a Gyflwynwyd i'r Senedd gan Ysgrifennydd Gwladol Cymru
Ar Orchymyn Ei Mawrhydi
Mehefin 2009

Mae'r ddogfen hon yn rhan o gyfres o Adroddiadau Adrannol sydd, ynghyd â'r Prif Amcangyfrifon 2009-10, dogfen Dadansoddiadau Ystadegol Gwariant Cyhoeddus 2009 a'r Amcangyfrifon Cyflenwi 2009-10: Gwybodaeth Gyllidol Atodol, yn cyflwyno cynlluniau gwariant y Llywodraeth ar gyfer 2009-10 a 2010-11.

© Hawlfraint y Goron 2009

Gellir atgynhyrchu'r testun yn y ddogfen hon (ac eithrio'r Arfbais Frenhinol a logos adrannau neu asiantaethau eraill) yn rhad ac am ddim mewn unrhyw fformat neu gyfrwng cyn belled â'i fod yn cael ei atgynhyrchu'n gywir heb ei ddefnyddio mewn cyd-destun camarweiniol. Rhaid cydnabod y deunydd fel hawlfraint y Goron a rhaid nodi teitl y ddogfen.

Lle'r ydym wedi nodi unrhyw ddeunydd hawlfraint trydydd parti, bydd angen i chi gael caniatâd gan berchnogion yr hawlfraint dan sylw.

I ddefnyddio'r deunydd hwn mewn unrhyw ffordd arall, ysgrifennwch at Office of Public Sector Information, Information Policy Team, Kew, Richmond, Surrey TW9 4DU neu anfonwch e-bost i: licensing@opsi.gov.uk

Rhagair

Hwn yw'r pumed adroddiad blynyddol imi ei gyflwyno i'r Senedd fel Ysgrifennydd Gwladol Cymru, a'r ail ers imi ddychwelyd i Swyddfa Cymru ym mis Ionawr 2008.

Roedd y 12 mis sydd dan sylw yn yr Adroddiad hwn yn gyfnod rhyfeddol i Gymru mewn amryw o ffyrdd. Yn ystod y flwyddyn hon, bu achos i Gymru ddathlu nifer o fuddugoliaethau a llwyddiannau, ond hefyd cafodd y dirywiad economaidd gwaethaf mewn cof effaith ddiymwad ar unigolion, ar deuluoedd ac ar fusnesau o Fôn i Fynwy.

Arweiniodd y cyfnod eithriadol hwn at ymateb nas gwelwyd o'r blaen gan y Llywodraeth yn San Steffan, drwy weithio mewn partneriaeth â Llywodraeth Cynulliad Cymru ym Mae Caerdydd. Er nad oedd un ateb syml sicr ar gael i ddatrys yr amgylchiadau

economaidd byd-eang, bu modd lleddfu eu heffaith ar unigolion, ar deuluoedd ac ar fusnesau yng Nghymru a'u harfogi i ymateb yn well pan fydd yr economi'n gwella.

A minnau'n Ysgrifennydd Cymru, rwyf wedi eistedd ar y Pwyllgor Economaidd Cenedlaethol, a gadeirir gan Brif Weinidog y DU, ac wedi mynychu cyfarfodydd yr Uwchgynhadledd Economaidd Cymru Gyfan yn rheolaidd gyda Phrif Weinidog Cymru, Rhodri Morgan. Mae'r cyfarfodydd hyn wedi bod yn amhrisiadwy o ran dod â chynrychiolwyr o sectorau busnes, undebau, bancio ac adwerthu Cymru at ei gilydd i drafod sut y gallwn weithio gyda'n gilydd ac i sicrhau ein bod yn deall yn union beth sydd wedi bod yn digwydd ar y pen blaen yn y dirywiad hwn.

Fel Llywodraeth, rydym wedi bod yn gwranddo ac yn gwneud popeth yn ein gallu i gynorthwyo a chefnogi busnesau bach i wynebu'r cyfnod economaidd anodd hwn. Drwy amrywiaeth o fesurau cefnogi, rwyf yn hyderus y byddwn, yn ogystal â delio â'r pryderon economaidd uniongyrchol, yn adeiladu economi fwy cadarn a chynaliadwy at y dyfodol, gan sicrhau bod Cymru yn y sefyllfa orau i elwa o'r cynnydd economaidd pan fydd yn cyrraedd.

Rhaid i ni beidio ag anghofio y bu llawer achos i ddathlu yng Nghymru hefyd yn ystod 2008.

Boed hynny ar y cae rygbi neu ar y cae pêl droed, yn y cylch paffio neu yn y gemau Olympaidd neu'r gemau Paralympaidd yn Beijing yn ystod yr haf, roedd hon yn flwyddyn aur i Gymru ym myd chwaraeon, diolch i'n chwaraewyr a'n hathletwyr. Ni wnaaf fyth anghofio ymuno â Rhodri Morgan a 2,000 o gefnogwyr brwd ym Mae Caerdydd ym mis Awst i groesawu arwyr Cymru yn y Gemau Olympaidd yn ôl o Beijing gyda'r nifer fwyaf o fedalau a welodd Cymru ers bron i 90 mlynedd.

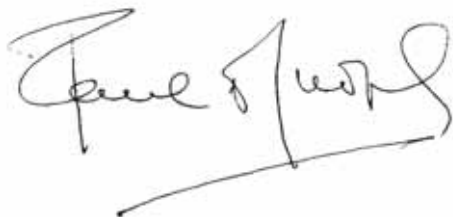
Hefyd, bu awduron, actorion a cherddorion o Gymru yn dathlu cydnabyddiaeth genedlaethol a rhyngwladol wrth i lwyddiannau Cymru gael clod ym meysydd teledu, theatr a cherddoriaeth. Roedd 2008 wir yn flwyddyn “Cŵl Cymru”.

Cafwyd aml i ben-blwydd pwysig yng Nghymru yn 2008 hefyd, gan gynnwys 60 mlynedd o'r Gwasanaeth Iechyd Gwladol, a grëwyd gan Weinidog Iechyd y Blaid Lafur ac Aelod Seneddol Blaenau Gwent, Aneurin Bevan, a dengmlwyddiant yr Isafswm Cyflog Cenedlaethol.

Yn y flwyddyn hon, a oedd hefyd yn 10^{fed} blwyddyn datganoli, cymeradwyodd Ei Mawrhydi Orchymyn Cyntaf Cymru yn y Cyfrin Gyngor ym mis Ebrill 2008. Roedd hon yn garreg filltir hanesyddol yn y broses ddatganoli i Gymru ac o ran trosglwyddo pwerau o'r Senedd i Gynulliad Cenedlaethol Cymru. Roedd yn dangos sut yr oedd Llywodraeth y DU a Llywodraeth Cynulliad Cymru yn gweithio gyda'i gilydd i ddarparu gwasanaethau gwell ac i wneud gwahaniaeth go iawn i fywydau pobl Cymru.

Yn San Steffan, roedd Aelodau Seneddol Cymru yn parhau i chwarae rôl hollbwysig ym maes craffu a gwneud penderfyniadau yng Nghymru a ledled y DU.

Drwy wynebu sialensiau economaidd Cymru gyda'i gilydd, mae Llywodraeth y DU a Llywodraeth Cynulliad Cymru wedi dangos mai partneriaeth ddidwyll a chydweithio i sicrhau canlyniadau ar gyfer pobl Cymru yw hanfod datganoli. Yn Swyddfa Cymru, byddwn yn parhau i chwarae rôl ganolog yn y llwyddiant hwnnw, ac yn parhau i weithio i sicrhau cyfiawnder cymdeithasol a sefydlogrwydd economaidd i bobl Cymru.

Y Gwir Anrhydeddus Paul Murphy AS
Ysgrifennydd Gwladol Cymru

Diweddariad

Ar 5 Mehefin 2009, cafodd y Gwir Anrh Peter Hain AS ei ail-penodi fel Ysgrifennydd Gwladol Cymru.

Cynnwys

Rhagair gan Ysgrifennydd Gwladol Cymru	3
1. Pwy ydym ni a beth rydym yn ei wneud	7
1.1 Cyfrifoldebau Gweinidogol	8
1.2 Gwaith Gweinidogion Swyddfa Cymru	9
1.3 Prif Lwyddiannau 2008-09	10
1.4 Cyfrifoldebau'r Is-adrannau	14
2. Cyfansoddiad a Deddfwriaeth	15
1.1 Fframwaith Cyfansoddiadol i Gymru	16
1.2 Gorchmynion Cymhwysedd Deddfwriaethol	16
1.3 Mesurau'r Cynulliad	18
1.4 Rhaglen Ddeddfwriaethol Llywodraeth y DU	18
1.5 Codi Ymwbybyddiaeth o Ddatganoli	19
3. Hyrwyddo a Chefnogi Cymru	21
4. Amcanion a Chyflawni	31
4.1 Nodau	32
4.2 Amcanion	32
4.3 Edrych yn ôl: Cyflawni yn erbyn yr Amcanion yn 2008-09	34
4.4 Cynnydd yn erbyn Targedau	41
5. Trefniadaeth, Llywodraethu a Galluedd	43
5.5 Cytundebau Lefel Gwasanaeth	45
5.6 Cyfrifoldebau Swyddfa Cymru	45
5.7 Defnyddio Adnoddau'n Effeithlon	46
5.8 Llywodraeth yr Oes Wybodaeth	47
5.9 Penodiadau Cyhoeddus	47
5.10 Y Gymraeg	47
5.11 Recriwtio Staff Swyddfa Cymru	47
5.12 Niferoedd Staff	48
5.13 Polisiâu Cyfle Cyfartal Swyddfa Cymru	49
5.14 Rheoli Perfformiad a Llywodraethu Corfforaethol Swyddfa Cymru	49

6.	Gwariant y Llywodraeth yng Nghymru	51
6.1	Cyllido Cynulliad Cenedlaethol Cymru	52
6.2	Cyfanswm y Gwariant Cyhoeddus y gellir ei bennu yng Nghymru	52
6.3	Cyfrifon y Llywodraeth Gyfan	52
6.4	Cyllideb y Cynulliad	53
6.5	Cyllideb 2009	53
6.6	Gwariant Swyddfa Cymru	53
6.7	Newidiadau yn Nherfyn Gwariant Adrannol Cymru ar gyfer y cyfnod rhwng 2005-06 a 2010-11 ers Dadansoddiadau Ystadegol o Wariant Cyhoeddus (PESA) 2008	53

Atodiadau

1.	Deddfau ac ynddynt ddarpariaethau neu oblygiadau penodol i Gymru yn Sesiwn 2007-08	56
2.	Deddfau arall a mesurau'r Llywodraeth yn Sesiwn 2007-08 sy'n ymwneud a Chymru	59
3.	Mesurau'r Llywodraeth ac ynddynt ddarpariaethau neu oblygiadau penodol i Gymru yn sesiwn 2008-09	60
4.	Deddfau arall a mesurau'r Llywodraeth yn Sesiwn 2008-09 sy'n ymwneud a Chymru	62
5.	Gorchmynion Cymhwysedd Deddfwriaethol a Mesurau'r Cynulliad a basiwyd yn ystod 2008	63
6.	Newidiadau yn Nherfyn Gwariant Adrannol Cymru ar gyfer y cyfnod rhwng 2007-08 a 2010-11 ers PESA 2008	64
7.	Terfyn Gwariant Adrannol – Cymru	65
8.	Y Grant a oedd yn Daladwy i Gynulliad Cenedlaethol Cymru 2007-08: y Ddarpariaeth Wreiddiol a'r Ddarpariaeth Derfynol	66
9.	Cysoni'r Grant a oedd yn Daladwy i Gronfa Gyfunol Cymru 2008-09	67
10.	Cysoni'r Grant sy'n Daladwy i Gronfa Gyfunol Cymru 2009-10	68
11.	Cyflogau'r Uwch Wasanaeth Sifil	69
12.	Nodyn Esboniadol	70

Pennod 1

Pwy ydym ni
a beth rydym
yn ei wneud

Pennod 1:

Pwy ydym ni a beth rydym yn ei wneud

1.1 Cyfrifoldebau Gweinidogol

Ysgrifennydd Gwladol Cymru

Llun – Y Gwir Anrhydeddus Paul Murphy AS

Cyfeiriad strategol cyffredinol, Cydgysylltu â'r Cynulliad, Materion Cyfansoddiadol, Pwerau Deddf Llywodraeth Cymru (yn cynnwys etholiadau'r Cynulliad), Cyllid, Ewrop, Datblygu Economaidd, Penodiadau Cyhoeddus, yr Amgylchedd, Treftadaeth Cymru a Materion Brenhinol.

Yn ogystal â hynny, yr Ysgrifennydd Gwladol:

- yw'r Gweinidog sy'n gyfrifol am Gynhwysiant Digidol;
- mae'n aelod o'r Cyngor Economaidd Cenedlaethol, a gadeirir gan y Prif Weinidog;
- sy'n cadeirio Pwyllgor newydd y Cabinet ar Ddiogelwch Data Personol;
- sy'n cadeirio Pwyllgor y Cabinet ar Lywodraeth Leol a'r Rhanbarthau;
- sy'n goruchwyllo'r Cyngor Prydeinig-Gwyddelig;
- sy'n goruchwyllo'r Cydbwyllgor Gweinidogion ar Ddatganoli.

Is-ysgrifennydd Seneddol Cymru

Llun – Wayne David AS

Datblygu Rhanbarthol, Gwasanaethau Cymdeithasol, Tai, Iechyd, Addysg a Hyfforddiant, Trafnidiaeth, Amaethyddiaeth, Llywodraeth yr Oes Wybodaeth, Llywodraeth Leol, Atal Troseddu, Materion Menywod a Materion Gwyrdd.

Yn ogystal â hynny, yr Is-ysgrifennydd Seneddol:

- yw'r Dirprwy Weinidog sy'n gyfrifol am Gynhwysiant Digidol;
- mae'n aelod o Gyngor y Gweinidogion Rhanbarthol;
- ac mae'n aelod o Fwrdd Cenedlaethol Lleihau Troseddu

Llun - Yr Arglwydd Davies
o Oldham, llefarydd
Swyddfa Cymru yn Nhŷ'r
Arglwyddi (chwith)

Llun - Mark Tami AS,
Chwip y Llywodraeth
sydd â chyfrifoldebau dros
ASau Llafur Cymru
(dde)

1.2 Gwaith Gweinidogion Swyddfa Cymru

Mae Gweinidogion Swyddfa Cymru'n cynrychioli buddiannau Cymru yn y Llywodraeth drwy eistedd ar 26 o bwyllgorau'r Cabinet ac ar y Cydbwyllgorau Gweinidogion. Mae'r Ysgrifennydd Gwladol hefyd yn cadeirio tri o bwyllgorau'r Cabinet, ac ef hefyd yw'r Gweinidog sy'n gyfrifol am gynhwysiant digidol, yn ogystal â goruchwyllo'r Cyngor Prydeinig-Gwyddelig a'r Cydbwyllgorau Gweinidogion.

Maent yn cydweithio'n agos â Gweinidogion y Cynulliad. Bydd yr Ysgrifennydd Gwladol a Phrif Weinidog Cymru'n cyfarfod yn rheolaidd, ac mae'r Is-ysgrifennydd Seneddol yn cael trafodaethau rheolaidd â Gweinidogion y Cynulliad. Bydd yr Ysgrifennydd Gwladol hefyd yn ymgynghori â'r Cynulliad llawn ar raglen deddfwriaethol y Llywodraeth.

Yn ogystal â'r gwaith deddfwriaethol, bu'r Gweinidogion yn gysylltiedig â rhaglen helaeth o waith Seneddol arall yn ystod y flwyddyn. Roedd y gwaith hwn yn cynnwys wyth sesiwn o Gwestiynau Cymreig, pedwar cyfarfod o'r Uwch-Bwyllgor Cymreig, rhoi tystiolaeth bedair gwaith i'r Pwyllgor Materion Cymreig ac unwaith i Bwyllgor yr Arglwydd Barnett, sesiynau briffio gydag Aelodau o Dy'r Cyffredin a Thŷ'r Arglwyddi ar geisiadau Llywodraeth Cynulliad Cymru am Bwerau Fframwaith, Dadl Dydd Gŵyl Dewi ac un Ddadl Ohirio yn Neuadd San Steffan. Ymddangosodd yr Ysgrifennydd Gwladol hefyd gerbron Cynulliad Cenedlaethol Cymru ar ôl Araith y Frenhines a oedd yn gosod allan Rhaglen Ddeddfwriaethol y DU.

Mae'r ddau Weinidog hefyd yn ymgymryd â rhaglen brysur o gyfarfodydd, ymweliadau a derbyniadau gydag ystod eang o gyrff yng Nghymru. Cyfeirir at enghreifftiau penodol ym mhob rhan o'r adroddiad hwn.

Llun – Huw Irranca-Davies AS

Hyd 5 Hydref 2008, Huw Irranca-Davies oedd Is-ysgrifennydd Seneddol Cymru. Ef ar hyn o bryd yw'r Is-ysgrifennydd Seneddol yn Adran yr Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig.

1.3 Prif Lwyddiannau 2008-09

Sefydlwyd Swyddfa Cymru ym 1999 a'i gwaith yw cynorthwyo Ysgrifennydd Gwladol Cymru i sicrhau bod y setliad datganoli yng Nghymru'n gweithio'n ddidrafferth, a chynrychioli buddiannau Cymru o fewn Llywodraeth y DU a chynrychioli Llywodraeth y DU yng Nghymru, yn ogystal â bod yn llais i Gymru yn San Steffan ac yn llais i San Steffan yng Nghymru.

Golyga hyn fod Swyddfa Cymru'n gyfrifol am gynnal y berthynas rhwng Llywodraeth y DU a Llywodraeth Cynulliad Cymru, a rhoi sylw i faterion polisi ac iddynt oblygiadau i Gymru. Mae ganddi hefyd gyfrifoldeb allweddol am ddelio â deddfwriaeth Cymru yn y Senedd, ac am roi atebion i'r Senedd am faterion Cymreig.

Drwy gydweithio'n agos â Llywodraeth Cynulliad Cymru a'r Weinyddiaeth Gyfiawnder, mae'n sicrhau y bydd y grant arian yn cael ei drosglwyddo'n effeithiol i Gronfa Gyfunol Cymru ac y ceir derbynebau ganddi yr un modd. Mae hefyd yn ymgymryd â rhai swyddogaethau a gadwyd yn ôl i Gymru.

Dros y flwyddyn ddiwethaf mae Swyddfa Cymru wedi llwyddo i wneud cynnydd sylweddol gyda nifer o bolisiau a chynlluniau ac yng nghyswllt deddfu, a dod â'r gwaith i ben gyda nifer o'r rhain. Disgrifir yr hyn a gyflawnwyd yn erbyn amcanion y Swyddfa yn fanwl yn adran 4.3, ond nodir llwyddiannau sylweddol yma.

Gorchmynion Cymhwysedd Deddfwriaethol

Bu gan Swyddfa Cymru ran allweddol yn y gwaith o wneud y Gorchmynion Cymhwysedd Deddfwriaethol canlynol:

- Gwnaethpwyd Gorchymyn Cynulliad Cenedlaethol Cymru (Cymhwysedd Deddfwriaethol)(Addysg a Hyfforddiant) 2008 ar 9 Ebrill 2008, ac mae'n rhoi cymhwysedd i Gynulliad Cenedlaethol Cymru i ddeddfu ar addysg a hyfforddiant ar gyfer y rheini sydd ag anghenion addysgol arbennig.
- Gwnaethpwyd Gorchymyn Cynulliad Cenedlaethol Cymru (Cymhwysedd Deddfwriaethol)(Lles Cymdeithasol) 2008 ar 9 Gorffennaf 2008, ac mae'n rhoi cymhwysedd i Gynulliad Cenedlaethol Cymru i ddeddfu ar y taliadau a godir gan awdurdodau lleol yng nghyswllt gofal cymdeithasol dibreswyl.
- Gwnaethpwyd Gorchymyn Cynulliad Cenedlaethol Cymru (Cymhwysedd Deddfwriaethol)(Lles Cymdeithasol a Meysydd Eraill) 2008 ar 10 Rhagfyr 2008, ac mae'n rhoi cymhwysedd i'r Cynulliad Cenedlaethol i ddeddfu yng nghyswllt lles plant a phobl ifanc gan gynnwys plant sy'n fregus a mynd i'r afael â thlodi plant.

Mae gan Swyddfa Cymru rôl hanfodol o hyd yn helpu i hwyluso trafodaethau rhwng Llywodraeth y DU a Llywodraeth Cynulliad Cymru ar Orchmynion arfaethedig eraill yng nghyswllt Gofalwyr, y Diwydiant Cig Coch, Tai, Diogelu'r Amgylchedd a Rheoli Gwastraff, y Gymraeg a Diwylliant. Hefyd, mae Llywodraeth y DU yn ystyried dau Orchymyn arfaethedig a gyflwynwyd gan Aelodau Cynulliad ar Iechyd Meddwl ac Ysgeintellau Tân, ac mae Swyddfa Cymru yn gweithio gyda Llywodraeth Cynulliad Cymru i symud y rhain yn eu blaen.

Pwerau Fframwaith

Mae Swyddfa Cymru hefyd wedi parhau i hwyluso cynnwys Pwerau Fframwaith ym Mesurau'r DU. Pasiwyd tri Mesur o'r fath yn ystod Sesiwn 2007-08, sef:

- Deddf Cynllunio 2008;
- Deddf Addysg a Sgiliau 2008;
- Deddf Trafnidiaeth Leol 2008.

Yn ystod Sesiwn 2008/09, mae Pwerau Fframwaith yn cael eu cynnwys yn y Mesur Mynediad i'r Môr a'r Arfordir a'r Mesur Democratiaeth Leol, Datblygu Economaidd ac Adeiladu.

Gyda'i gilydd, mae'r gorchmynion cymhwysedd deddfwriaethol a'r pwerau fframwaith hyn wedi gwella cryn dipyn ar gymhwysedd deddfwriaethol Cynulliad Cenedlaethol Cymru ar draws ystod eang o feysydd polisi, gan alluogi Llywodraeth Cynulliad Cymru i ddarparu Mesurau Cynulliad ar gyfer cyflwyno'i pholisïau'i hun ar ran pobl Cymru. Mae hyn yn dangos yn glir fod y trefniadau a roddwyd ar waith gan Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 yn gweithio'n dda.

Llwyddiannau Deddfwriaethol Eraill

Gan weithio gyda Llywodraeth Cynulliad Cymru a Llywodraeth y DU, mae Swyddfa Cymru wedi cyflwyno dau Orchymyn Trosglwyddo Swyddogaethau, un set o Reoliadau Cadarnhaol, un set o Reoliadau Negyddol ac un Gorchymyn yn y Cyfrin Gyngor.

Yn ystod Sesiwn 2007-08, fe basiodd y Senedd 11 Deddf ac ynddynt ddarpariaethau neu oblygiadau penodol i Gymru. Mae gan Sesiwn 2008-09 y Senedd nifer helaeth o Fesurau Seneddol sydd naill ai'n cynnwys darpariaethau penodol yng nghyswllt Cymru neu sydd â goblygiadau i Gymru. Hefyd, fe greodd nifer o Ddeddfau a basiwyd yn Sesiwn 2007-08 bwerau newydd sylweddol i Weinidogion Cymru, neu wneud addasiadau sylweddol i'w pwerau cyfredol. Mae Swyddfa Cymru'n parhau i weithio gyda Llywodraeth Cynulliad Cymru a Llywodraeth y DU ar Fesurau Seneddol Sesiwn 2008-09.

Cwblhaodd Ysgrifennydd Gwladol Cymru adolygiad o'r trefniadau craffu ar deddfwriaeth Gymreig ym mis Gorffennaf 2008 a chyflwynodd ei ganfyddiadau i Gadeirydd y Pwyllgor Dethol ar Faterion Gymreig.

Mae Gweinidogion a swyddogion Swyddfa Cymru wedi cyflawni gwaith sylweddol yn datblygu'r broses ar gyfer Gorchmynion Cymhwysedd Deddfwriaethol dan adran 95 Deddf Llywodraeth Cymru 2006. Roedd y gwaith hwn yn cynnwys trafodaethau manwl gyda Llywodraeth Cynulliad Cymru ac adrannau Llywodraeth y DU a chyhoeddi Nodyn Cyfarwyddyd 16 ar Ddatganoli, sy'n rhoi cyfarwyddyd i adrannau Llywodraeth y DU ar yr egwyddorion a'r prosesau sy'n berthnasol i Orchmynion Cymhwysedd Deddfwriaethol.

Ymateb i'r Sefyllfa Economaidd

Dros y flwyddyn a eth heibio, mae'r hinsawdd economaidd wedi bod yn un mater sydd wedi hoelio sylw Gweinidogion a swyddogion Swyddfa Cymru. Yn allweddol i'r ymateb fu datblygu perthynas weithio glos iawn rhwng Llywodraeth y DU a Llywodraeth Cynulliad Cymru. Mae'r sefyllfa wedi gofyn am nifer o ymyriadau gan y Llywodraeth, mewn meysydd sydd wedi'u datganoli a'r rhai sydd heb eu datganoli. Mae'r Ysgrifennydd Gwladol yn aelod o Gyngor Economaidd Cenedlaethol Llywodraeth y DU ac Uwchgynadleddau Economaidd Cymru Llywodraeth y Cynulliad, a bu ganddo ran allweddol yn datblygu a sicrhau dull gweithredu cydlynus.

Haf diwethaf, cyhoeddassom ddogfen o'r enw 'Yr Economi: Ffocws ar Gymru' a oedd yn gosod allan ymateb Llywodraeth y DU a Llywodraeth Cynulliad Cymru ar y cyd i'r amgylchiadau economaidd sy'n newid. Ym mis Ionawr, cyhoeddassom ar ein gwefan restr o'r cymorth sydd ar gael gan Lywodraeth y DU a Llywodraeth Cynulliad Cymru i deuluoedd a busnesau Cymru yn ystod y cyfnod anodd hwn. Yn fwyaf diweddar, ym mhumed Uwchgynhadledd Economaidd Cymru ym mis Ebrill, lansiodd trydydd cyhoeddiad gennym – llyfryn Help Gwirioneddol i Gymru, a gynlluniwyd i roi cyngor clir ac ymarferol i gartrefi, pensiynwyr a busnesau yn ystod y dirwasgiad am y gwahanol fathau o gefnogaeth a chynghor sydd ar gael iddynt.

Yn ychwanegol at y dogfennau hyn, mae Gweinidogion Swyddfa Cymru wedi bod yn gwrandao ar bryderon ac anghenion busnesau Cymru ar bob lefel drwy gynnal cyfarfodydd â sefydliadau busnes allweddol a busnesau lleol ar draws Cymru, yn ogystal ag Uwchgynadleddau Economaidd Cymru. Mae'r gwaith hwn i gyd wedi cael ei gyfleu i graidd Llywodraeth y DU drwy'r Cyngor Economaidd Cenedlaethol a'r Cyngor Gweinidogion Rhanbarthol, a fynychir yn rheolaidd gan ein Gweinidogion.

Materion Polisi

Mae gweinidogion a swyddogion Swyddfa Cymru hefyd wedi chwarae rhan allweddol yn cynrychioli buddiannau Cymru mewn sawl polisi o eiddo'r Llywodraeth ac wedi hybu cysylltiad rhwng Llywodraeth Cynulliad Cymru a Llywodraeth DU gydol y broses. Dyma rai o brif lwyddiannau eleni:

Cyflenwi Gwasanaethau Iechyd ar draws y Ffin. Mae Gweinidogion a swyddogion Swyddfa Cymru wedi cael rhan weithredol yn y trafodaethau rhwng Llywodraeth Cynulliad Cymru a chydweithwyr yn yr Adran Iechyd i gytuno ar brotocol diwygiedig. Rhoddwyd protocol diwygiedig ar waith ar 1 Ebrill 2009.

Astudiaeth Ddichonoldeb ar Ynni Llanw afon Hafren. Mae Gweinidogion Swyddfa Cymru wedi bod yn allweddol yng nghyswllt datblygu'r cynigion ar gyfer cynhyrchu pŵer drwy ddefnyddio Aber Afon Hafren, gan weithio'n agos â'r Adran Ynni a Newid Hinsawdd, Llywodraeth Cynulliad Cymru a rhanddeiliaid allweddol eraill.

Alwminiwm Môn. Mae Gweinidogion Swyddfa Cymru wedi cymryd diddordeb mawr iawn yn y rhagolygon ar gyfer Alwminiwm Môn, ac maent wedi cyfarfod â chydweithwyr gweinidogol o'r Adran Ynni a Newid Hinsawdd a'r Adran Busnes, Menter a Diwygio Rheoleiddio, Prif Weinidog Cymru, a chynrychiolwyr Alwminiwm Môn a Chadeirydd ei riant-gwmni, Grŵp Rio Tinto.

Cardiau adnabod. Mae Gweinidogion a swyddogion Swyddfa Cymru wedi cymryd rhan weithredol yn hwyluso ymgysylltiad â rhanddeiliaid yng Nghymru ar y mater pwysig hwn. Yng nghyswllt materion yn ymwneud â'r Gymraeg, mae Swyddfa Cymru wedi chwarae rhan hollbwysig yn trefnu trafodaethau rhwng y Swyddfa Gartref a chyrrff â diddordeb fel Bwrdd yr Iaith Gymraeg.

Yn ogystal â'u dyletswyddau Gweinidogol, Ysgrifennydd Gwladol Cymru ac Is-ysgrifennydd Seneddol Cymru yw'r Gweinidog a'r Dirprwy Weinidog dros Gynhwysiant Digidol. Gyda chefnogaeth tîm trawslywodraethol, maent wedi bod yn cydweithio â phartneriaid ar draws Whitehall ac wedi cyfarfod â rhanddeiliaid o'r sectorau cyhoeddus a phreifat a'r trydydd sector i fwrw ymlaen â'r agenda. Arweiniodd hyn at gyhoeddi Cynllun Gweithredu ar Gynhwysiant Digidol ym mis Hydref 2008. Maent hefyd wedi sicrhau bod buddiannau Cymru wedi cael eu hystyried wrth ddatblygu'r Cynllun Gweithredu.

Mae Is-ysgrifennydd Seneddol Cymru, fel Cadeirydd grŵp monitro Cymru, wedi llwyddo i sicrhau cynnydd yng nghyswllt hawliadau a wnaethpwyd gan gyn lowyr yng Nghymru gan sicrhau eu bod hwy a'u teuluoedd wedi derbyn y cyfiawnder y maent yn ei haeddu. Erbyn diwedd Chwefror 2009 roedd dros £739 miliwn wedi'i dalu am Glefydau Anadlol a Chyflwr y Bysedd Gwyn i gyn lowyr a'u teuluoedd - £32 miliwn yn fwy nag ym mis Tachwedd 2008. Fe fydd yn parhau i fonitro'r cynnydd yn ofalus.

1.4 Cyfrifoldebau'r Is-adrannau

Pennod 2

Cyfansoddiad a
Deddfwriaeth

Pennod 2:

Cyfansoddiad a Deddfwriaeth

2.1 Fframwaith Cyfansoddiadol i Gymru

Cyflwynodd Deddf Llywodraeth Cymru 2006 ymrwymiad y Llywodraeth i fwrw ymlaen â'r broses ddatganoli. Mae iddi dair prif elfen:

- gwahanu Cynulliad Cenedlaethol Cymru a Llywodraeth Cynulliad Cymru yn ffurfiol er mwyn osgoi dryswch a chael proses graffu fwy effeithiol;
- mwy o bwerau deddfwriaethol i Gynulliad Cenedlaethol Cymru; a
- newid y darpariaethau etholiadol fel nad yw ymgeiswyr aflwyddiannus yn etholiadau etholaethol y Cynulliad yn gallu dod yn Aelodau Cynulliad drwy'r rhestr ranbarthol dan y System Aelodau Ychwanegol.

Mae'r Ddeddf hefyd wedi rhoi pwerau sylfaenol llawn ar y llyfr statudau i Gynulliad Cenedlaethol Cymru mewn meysydd a ddatganolwyd, a fyddai'n dod i rym ar ôl cael canlyniad o'u plaid mewn refferendwm.

2.2 Gorchmynion Cymhwysedd Deddfwriaethol

Swyddfa Cymru sy'n cydlynu'r broses o ystyried Gorchmynion Cymhwysedd Deddfwriaethol gan Lywodraeth y DU a'i thrafodaethau gyda Llywodraeth Cynulliad Cymru. Mae hefyd yn gyfrifol am geisio cydgytundeb ar Gorchmynion arfaethedig ar ôl y trafodaethau hynny. Bydd Gweinidogion a swyddogion Swyddfa Cymru wedyn yn mynd â Gorchmynion Cymhwysedd Deddfwriaethol drwy'r broses graffu cyn deddfu yn y Senedd a thrwy'r dadleuon yn y Senedd ar y Gorchmynion drafft terfynol.

Ar 6 Mehefin 2007, amlinellodd y Prif Weinidog Rhodri Morgan, raglen ddeddfwriaethol Llywodraeth Cynulliad Cymru o chwe Gorchmyn Cymhwysedd Deddfwriaethol arfaethedig. Disgrifir pwrpas pob un isod:

Anghenion Dysgu Ychwanegol

Dyma'r Gorchmyn Cymhwysedd Deddfwriaethol cyntaf a wnaethpwyd. Mae'n rhoi cymhwysedd i Gynulliad Cenedlaethol Cymru i ddeddfu yng nghyswllt pobl mewn addysg neu hyfforddiant sydd ag Anghenion Dysgu Ychwanegol. Mae'n galluogi'r Cynulliad i weithredu ar argymhellion ei Bwyllgor Addysg, Dysgu Gydol Oes a Sgiliau ar y darpariaeth ar gyfer anghenion addysgol arbennig yng Nghymru. Fe'i cymeradwywyd ar 9 Ebrill 2008.

Gofal Cartref

Mae'r Gorchmyn hwn yn ymestyn cymhwysedd Cynulliad Cenedlaethol Cymru i ddeddfu yng nghyswllt codi tâl gan awdurdodau lleol am ofal cymdeithasol dibreswyl, gan alluogi'r Cynulliad i gyflwyno dull mwy unffurf o godi tâl am ofal cartref a gwasanaethau cymdeithasol dibreswyl eraill yng Nghymru. Cymeradwywyd y Gorchmyn hwn ar 9 Gorffennaf 2008.

Plant bregus

Mae'r Gorchymyn yn y Cyfrin Gyngor hwn yn rhoi'r cymhwysedd i Gynulliad Cenedlaethol Cymru i ddeddfu yng nghyswllt plant bregus, plant sy'n derbyn gofal ac yng nghyswllt tlodi plant. Mae'n galluogi Llywodraeth Cynulliad Cymru i roi deddfwriaeth gerbron i gydgrynhoi darpariaethau presennol y llyfr statudau ar gyfer plant sy'n fregus ac i ddeddfu yng nghyswllt rôl cyrff cyhoeddus yn y maes hwn. Cymeradwywyd y Gorchymyn ar 9 Rhagfyr 2008 a daeth i rym ar 10 Rhagfyr 2008.

Diogelu'r Amgylchedd a Rheoli Gwastraff

Byddai'r Gorchymyn yn y Cyfrin Gyngor arfaethedig yn rhoi cymhwysedd i Gynulliad Cenedlaethol Cymru i ddeddfu yng nghyswllt gwastraff, ac ar faterion yn ymwneud â diogelu'r amgylchedd, megis niwsans. Mae trafodaethau adeiladol rhwng Llywodraeth Cynulliad Cymru a Llywodraeth y DU ar gwmpas a chynnwys y Gorchymyn arfaethedig hwn yn parhau. Cafodd y gorchymyn ei gyhoeddi er mwyn graffu arno cyn y broses ddeddfu ar 27 Ebrill 2008.

Tai

Byddai'r Gorchymyn yn y Cyfrin Gyngor arfaethedig yn rhoi cymhwysedd i Gynulliad Cenedlaethol Cymru i ddeddfu yng nghyswllt cael gwared â thir sy'n cael ei ddal neu sy'n cael ei ddefnyddio at ddibenion tai gan landlordiaid cymdeithasol, gan gynnwys y cynlluniau Hawl i Brynu a Hawl i Gaffael. Cymeradwywyd y Gorchymyn arfaethedig gan y Cynulliad Cenedlaethol ar 20 Ionawr 2008, ac fe'i gosodwyd gerbron y Senedd ar 3 Chwefror 2009.

Y Gymraeg

Cyhoeddwyd y Gorchymyn yn y Cyfrin Gyngor arfaethedig ar y Gymraeg gan Lywodraeth Cynulliad Cymru ar 2 Chwefror 2009, a'i osod gerbron y Senedd gan yr Ysgrifennydd Gwladol ar 9 Chwefror. Gwahoddodd yr Ysgrifennydd Gwladol y Pwyllgor Materion Cymreig a Phwyllgor Cyfansoddiad Tŷ'r Arglwyddi i graffu arno cyn y broses ddeddfu. Hefyd, gwahoddodd yr Ysgrifennydd Gwladol unrhyw un yng Nghymru sydd â diddordeb yn y cynigion i roi eu sylwadau fel rhan o ddadl gyhoeddus ehangach am gwmpas a chynnwys y Gorchymyn arfaethedig. Bydd y Gorchymyn, pan ddaw i rym, yn galluogi Llywodraeth Cynulliad Cymru i fwrw ymlaen â'i hymrwymiaadau i gadarnhau statws swyddogol y Gymraeg a'r Saesneg, hawliau ieithyddol wrth ddarparu gwasanaethau a sefydlu swydd Comisiynydd Iaith.

Cyhoeddwyd rhaglen deddfwriaethol Llywodraeth Cynulliad Cymru ar gyfer 2008 ar 15 Gorffennaf 2008 gan Brif Weinidog Cymru a chyflwynodd dri Gorchymyn Cymhwysedd Deddfwriaethol arall sydd yn yr arfaeth. Disgrifir pwrpas pob un isod:

Gofalwyr

Cyhoeddwyd y Gorchymyn Gofalwyr arfaethedig gan Lywodraeth Cynulliad Cymru ar 8 Rhagfyr 2008, ac fe'i cyflwynwyd i'r Senedd ar gyfer craffu arno cyn y broses ddeddfu ar 9 Rhagfyr 2008. Fe wnaeth y Pwyllgor Materion Cymreig cyhoeddi eu adroddiad ar 28 Ebrill 2009. Byddai'r Gorchymyn arfaethedig hwn yn galluogi Cynulliad Cenedlaethol Cymru i wneud Mesurau ynghylch cefnogi darparu gofal gan ofalwyr a hybu lles gofalwyr. Mae'r Mesur arfaethedig yn destun craffu gan y Cynulliad a'r Senedd.

Y Diwydiant Cig Coch

Cymeradwywyd y Gorchymyn drafft gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru yn y Cyfarfod Llawn ar 31 Mawrth 2009 a'i osod gerbron y Senedd ar 1 Ebrill 2009. Bydd y Gorchymyn drafft yn galluogi'r Cynulliad Cenedlaethol i ddeddfu yng nghyswllt hybu, marchnata a datblygu'r sector cig coch yng Nghymru. Mae'r broses graffu cyn deddfu wedi'i chwblhau yng nghyswllt y Gorchymyn hwn, ac ni argymhellodd y naill bwyllgor na'r llall wneud newidiadau i gwmpas na chynnwys y Gorchymyn.

Diwylliant

Byddai'r Gorchymyn arfaethedig yn galluogi Cynulliad Cenedlaethol Cymru i osod dyletswyddau ar Awdurdodau Lleol i ddarparu profiadau diwylliannol o ansawdd da ar gyfer eu cymunedau.

Mae trafodaethau cychwynol rhwng Llywodraeth Cynulliad Cymru a Llywodraeth y DU wedi cael eu cynnal ar y Gorchymyn arfaethedig hwn.

2.3 Mesurau Cynulliad

Mae gan Swyddfa Cymru rôl hanfodol yn helpu i hwyluso trafodaethau a chydweithredu rhwng Llywodraeth Cynulliad Cymru a Llywodraeth y DU yng nghyswllt Mesurau arfaethedig y Cynulliad sy'n cynnwys darpariaethau y mae'n rhaid cael cytundeb yr Ysgrifennydd Gwladol yn eu cylch, neu sydd â goblygiadau eraill i fuddiannau polisi Llywodraeth y DU.

Mae Swyddfa Cymru hefyd yn monitro Mesurau arfaethedig wrth iddynt basio drwy Gynulliad Cenedlaethol Cymru, er mwyn sicrhau fod cyfanrwydd yr ardfrefniant datganoli yn cael ei gadw. Mae Swyddfa Cymru, ynghyd â swyddfa'r Twrnai Cyffredinol yn cyflawni'r rôl o gynghori ar arfer y pwerau hyn ac mae wedi cydweithio â Swyddfa'r Twrnai Cyffredinol i ddatblygu gweithdrefnau monitro ar gyfer Mesurau arfaethedig.

Mae'r Mesurau Cynulliad canlynol wedi cael eu pasio gan y Cynulliad a'u cymeradwyo gan Ei Mawrhydi yn y Cyngor:

- Gwnaethpwyd Mesur Gwneud Iawn am Gamweddau'r GIG (Cymru) 2008 ar 6 Mai 2008.
- wnaethpwyd Mesur Teithio gan Ddysgwyr (Cymru) 2008 ar 18 Tachwedd 2008.

Am fanylion y Mesurau Cynulliad hyn gweler Atodiad 3.

2.4 Rhaglen Ddeddfwriaethol Llywodraeth y DU

Mae gan Swyddfa Cymru ran allweddol o hyd yn hwyluso trafodaethau am Fesurau yn rhaglen ddeddfwriaethol Llywodraeth y DU gydag Adrannau Llywodraeth y DU a Llywodraeth Cynulliad Cymru i sicrhau bod buddiannau Cymru'n cael eu hadlewyrchu yn y rhaglen.

Yn ystod Sesiwn 2007-08, pasiodd y Senedd dair Deddf a oedd yn cynnwys Pwerau Fframwaith: Deddf Addysg a Sgiliau 2008, Deddf Trafnidiaeth Leol 2008 a Deddf Cynllunio 2008.

Hysbysodd yr Ysgrifennydd Gwladol ei gydweithwyr yn Senedd y DU ar 4 Rhagfyr 2008 drwy gyfrwng Datganiad Gweinidogol Ysgrifenedig y byddai dau Fesur yn Sesiwn 2008-09 yn cynnwys Pwerau Fframwaith. Y rhain yw'r Mesur Democratiaeth Leol, Datblygu Economaidd ac Adeiladu a'r Mesur Mynediad i'r Môr a'r Arfordir.

Yn Sesiwn 2007–08, fe basiodd y Senedd 11 Deddf ac ynddynt ddarpariaethau neu oblygiadau penodol i Gymru, ac fe'u disgrifir yn Atodiad 1. Mae gan Sesiwn 2008–09 y Senedd 8 Mesur Llywodraeth sydd naill ai'n cynnwys darpariaethau neu sydd â goblygiadau i Gymru, ac fe'u disgrifir yn Atodiad 2.

Fe greodd nifer o Ddeddfau a basiwyd yn Sesiwn 2007–08 Session bwerau newydd o bwys i Weinidogion Cymru, neu fe wnaethant newidiadau o bwys i'w pwerau cyfredol. Roedd y rhain yn cynnwys Deddf Addysg a Sgiliau 2008; Deddf Trafnidiaeth Leol 2008; Deddf Cynllunio 2008; Deddf Plant a Phobl Ifanc 2008; Deddf Newid yn yr Hinsawdd 2008; Deddf Cyfrifon Banc a Chymdeithas Adeiladu Segur 2008; Deddf Iechyd a Gofal Cymdeithasol 2008; Deddf Tai ac Adfywio 2008; Deddf Gorfodi Rheoleiddiol a Sancsiynau Act 2008; a Deddf Gwerthu Benthyciadau Myfyrwyr 2008.

Yn Sesiwn 2008–09, mae'r Mesurau Seneddol a fydd yn rhoi pwerau newydd o bwys i Weinidogion Cymru neu'n newid eu pwerau cyfredol yn cynnwys Mesur Prentisiaethau, Sgiliau, Plant a Dysgu, Mesur Atodiad Ardrethi Busnes, Mesur Crwneriaid a Chyfiawnder, Mesur Iechyd, Mesur Democratiaeth Leol, Datblygu Economaidd ac Adeiladu, Mesur Cydraddoldeb, Mesur Mynediad i'r Môr a'r Arfordir a Mesur Diwygio Lles.

Yn 2008 cyhoeddodd y Llywodraeth ei rhaglen deddfwriaethol ar ffurf drafft am yr eildro, ac aeth Swyddfa Cymru ati'n frwd i gael barn pobl Cymru am y rhaglen ddrafft drwy ysgrifennu at randdeiliaid ledled Cymru a rhoi sylw i'r rhaglen ddrafft ar ein gwefan. Cafodd yr ymatebion i'r ymgynghoriad hwn eu cynnwys yn yr ymgynghoriad ehangach a gynhaliwyd gan Swyddfa'r Cabinet.

Anerchodd yr Ysgrifennydd Gwladol Gynulliad Cenedlaethol Cymru ym mis Rhagfyr 2008, yn dilyn Araith y Frenhines i'r Senedd.

Deddfwriaeth Arall

Dan adran 58 Deddf Llywodraeth Cymru 2006, gall swyddogaethau Gweinidogion y DU gael eu trosglwyddo i Weinidogion Cymru. Cafwyd dau Orchymyn Trosglwyddo Swyddogaethau yn 2008–09, gan ddatganoli swyddogaethau a oedd yn ymwneud â throsglwyddo cleifion sy'n cael eu cadw dan glo a gwerthu ewyllys da practisau meddygol, a chyfrifoldeb am addysg yng ngharchardai Cymru. Hefyd, cafwyd un set o Reoliadau Cadarnhaol ac un set o Reoliadau Negyddol, y ddwy yn ymwneud â Rheoliadau Gorfodaeth Sifil ac un Gorchymyn yn y Cyfrin Gyngor yn ymwneud â phenodi Arolygwyr Addysg.

2.5 Codi Ymwybyddiaeth o Ddatganoli

Seminarau

Mae Swyddfa Cymru'n dal i gydweithio'n agos â Swyddfa'r Cabinet, y Weinyddiaeth Gyfiawnder a swyddfeydd tiriogaethol eraill i gyflwyno rhaglen o seminarau yn holl Adrannau Llywodraeth y DU. Bwriad y seminarau hyn yw hyrwyddo ymwybyddiaeth o ddatganoli a dealltwriaeth o'r setliadau ymhob rhan o Lywodraeth y DU. Mae Swyddfa Cymru hefyd yn parhau i weithio gyda Llywodraeth Cynulliad Cymru i godi ymwybyddiaeth o ddatganoli yn Whitehall.

Mae cyfreithwyr Swyddfa Cymru'n cyfrannu at gyflwyno hyfforddiant ar ddatganoli i gyfreithwyr yng Ngwasanaeth Cyfreithiol y Llywodraeth. Mae hyn yn cynnwys siarad ar gyrsiau hyfforddiant cyfreithiol a ddarperir gan yr Ysgol Lywodraethu Genedlaethol a darparu hyfforddiant ar setliad datganoli Cymru i dimau cyfreithiol yn adrannau unigol Whitehall.

Arweiniad ar Ddatganoli

Mae Swyddfa Cymru hefyd yn cynghori Adrannau Llywodraeth y DU ar faterion datganoli fesul achos; mae hyn yn ategu'r wybodaeth sydd ar gael i swyddogion yn y nodiadau esboniadol ar ddatganoli ac mewn arweiniad arall.

Mae cyfreithwyr Swyddfa Cymru hefyd yn gweithio gyda chydweithwyr yn y Weinyddiaeth Gyfiawnder ac adrannau eraill i sicrhau bod y cyngor ar arweiniad sydd ar gael am faterion datganoli i gyfreithwyr y Llywodraeth yn cael ei ddiweddarau'n gyson.

Mae'r Nodiadau Esboniadol ar Ddatganoli (DGNs) yn darparu arweiniad ar y trefniadau gwaith rhwng Llywodraeth y DU a'r gweinyddiaethau datganoledig ac yn cynnig rhagarweiniad i'r prif egwyddorion sy'n gysylltiedig â rheoli'r setliadau datganoli, cysylltiadau dwyochrog, gohebu, busnes Seneddol, deddfwriaeth a choncordatau. Y nodiadau esboniadol ar ddatganoli mwyaf perthnasol i waith Swyddfa Cymru yw:

DGN 1 – Trefniadau Gweithio Cyffredin

<http://www.justice.gov.uk/guidance/devolutionguidancenotes.htm#one>

DGN 4 – Rôl Ysgrifennydd Gwladol Cymru

<http://www.justice.gov.uk/guidance/devolutionguidancenotes.htm#four>

DGN 9 – Deddfwriaeth Sylfaenol ar ôl Datganoli sy'n effeithio ar Gymru

<http://www.justice.gov.uk/guidance/devolutionguidancenotes.htm#nine>

DGN 16 – Gorchmynion Cymhwysedd Deddfwriaethol dan adran 95 Deddf Llywodraeth Cymru 2006 <http://www.justice.gov.uk/guidance/devolutionguidancenotes.htm#sixteen>

Gwefan Adran Ddeddfwriaeth Swyddfa Cymru

Mae gwybodaeth ar wefan Swyddfa Cymru am y ddeddfwriaeth ddiweddaraf sy'n effeithio ar Gymru, gan gynnwys:

- Mesurau a Deddfau'r DU;
- Gorchmynion Cymhwysedd Deddfwriaethol ac Atodlen 5 i Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006;
- Mesurau'r Cynulliad;
- Gorchmynion Trosglwyddo Swyddogaethau; ac offerynnau statudol eraill sy'n gysylltiedig â Deddf Llywodraeth Cymru 2006.

Pennod 3

Hyrwyddo
a Chefnogi
Cymru

Pennod 3:

Hyrwyddo a Chefnogi Cymru

Mae cyfrifoldebau a rhwymedigaethau Swyddfa Cymru a'i gweinidogion yn ymestyn ymhell y tu hwnt i bennu a chynnal y broses a'r fframwaith deddfwriaethol a chyfansoddiadol, ac yn cynnwys ymdrechion i hyrwyddo Cymru ar bob lefel, yn enwedig eleni, yn economaidd.

Mae'r Ysgrifennydd Gwladol a'r Gweinidog wedi teithio'n bell o San Steffan a Bae Caerdydd i hyrwyddo economi, amgylchedd, cymunedau a diwylliant Cymru. Buont ar ymweliadau mynych i ymgysylltu â phobl, hyrwyddo Cymru a thrafod ffyrdd o wella bywydau pob dydd pobl Cymru.

Yn dilyn dechrau'r dirywiad economaidd haf diwethaf, roedd ymweliadau gweinidogol yn canolbwyntio ar economi Cymru. Teithiodd yr Ysgrifennydd Gwladol a'r Gweinidog ar draws Cymru i gyfarfod â phobl fusnes i wrando ar eu barn ac i sicrhau eu bod yn cael y gefnogaeth briodol yr oedd ei hangen arnynt i'w helpu drwy'r dirywiad. Cafodd yr holl sylwadau a phryderon a godwyd eu cyfleu i'r Llywodraeth, yng Nghymru ac yn San Steffan, i sicrhau y cymerwyd camau cydlynol i gyflawni'r effaith orau bosibl.

Yn ystod y 12 mis diwethaf, ymgwymerwyd ag ymweliadau o lawer math â sawl rhan o Gymru. Dyma giplun o'r gweithgareddau:

Ebrill 2008

- Teithiodd Ysgrifennydd Cymru Paul Murphy ar draws y DU i gynnal cyfres o gyfarfodydd gyda Phrif Weinidog Cymru Rhodri Morgan, Prif Weinidog yr Alban Alex Salmond a Phrif Weinidog Gogledd Iwerddon Ian Paisley a'r Dirprwy Brif Weinidog Martin McGuinness cyn y cyfarfod cyntaf o'r Cydbwyllgor Gweinidogion i'w gynnal er 2002.
- Yn y cyfamser, aeth y Gweinidog Huw Irranca-Davies ar daith rhwng gogledd a de Cymru i weld drosto'i hun y cyfraniad y mae'r gwasanaethau amddiffyn yn ei wneud i Gymru. Roedd y daith dridiau hefyd yn cyd-daro â dathlu pen-blwydd yr Awyrlu Brenhinol yn 90 oed a phen-blwydd y Fyddin Dirioogaethol yng Nghymru yn 100 oed.

Paul Murphy gyda Prif Weinidog Gogledd Iwerddon Ian Paisley a Dirprwy Prif Weinidog Martin McGuinness ym Melfast

Huw Irranca-Davies yn ymweld â RAFValley Paul Murphy yn lansiad prosiect plant sy'n derbyn gofal yn Llanelli

Mai 2008

- Wrth i'r Llywodraeth gyhoeddi ei Rhaglen Ddeddfwriaethol ddrafft cyn Araith y Frenhines, adleisiodd Paul Murphy ymrwymiad y Prif Weinidog i helpu pobl ledled y DU ar adeg pan oedd biliau ynni, bwyd a thanwydd yn codi. Gofynnodd Swyddfa Cymru am sylwadau ar y rhaglen ddrafft oddi wrth unigolion a rhanddeiliaid o bob rhan o Gymru.
- Bu Mr Murphy hefyd yn cynorthwyo plant dan anfantais yn Sir Gaerfyrddin i fynd ar-lein pan ymwelodd â Llanelli i lansio'r prosiect 'Plant sy'n Derbyn Gofal' a gyllidir gan BT a Chyngor Sir Caerfyrddin.

Mehafin 2008

- Cynhaliodd yr Uwch-Bwyllgor Cymreig ei ddadleuon thematig cyntaf newydd ym mis Mehefin. Anerchodd Gweinidog Ynni'r DU Malcolm Wicks ASau Cymru ar faterion ynni sy'n effeithio ar etholwyr yng Nghymru, gan gynnwys datblygu ffermydd gwynt a Morglawdd Hafren. Yn ystod y flwyddyn bu'r Uwch-Bwyllgor Cymreig yn trafod economi Cymru hefyd a chynnwys Araith y Frenhines.
- Siaradodd Paul Murphy yng Ngwobrau Cenedlaethol UK Online yn Theatr y Globe Llundain, lle cyflwynodd y gwobrau gydag Andrea McLean.
- Ymwelodd Huw Irranca-Davies â Chanolfan Cyfiawnder Cymunedol Gogledd Lerpwl i weld pa wersi y gallai'r llys cymunedol cyntaf yng Nghymru eu dysgu gan Lerpwl.

Paul Murphy gyda'r cyflwynwraig teledu Andrea McLean a'r enillydd Lukas Windrow

Paul Murphy yn ymweld â Stondin Menter Mynyddoedd
Cambria yn Sioe Frenhinol Cymru

Gorffennaf 2008

- Cafodd Paul Murphy dywydd braf pan ymwelodd â'r Sioe Frenhinol yn Llanelwedd. Cyfarfu â chynrychiolwyr yr undebau amaethwyr yng Nghymru ac ymwelodd â stondin Menter Mynyddoedd Cambria lle cafodd gwybod am gynaliadwyedd cymunedau gwledig Mynyddoedd Cambria.
- Yn y cyfamser, bu Huw Irranca-Davies yn rhan o ddiwrnod ymgynghori cenedlaethol ar raglen ddeddfwriaethol ddrafft Llywodraeth y DU. Yn ystod y dydd, cyfarfu Mr Irranca-Davies â myfyrwyr o Goleg Pen-y-bont ar Ogwr a nifer o fusnesau Cymru i ofyn am eu barn a'u safbwyntiau.
- Dangosodd ffigurau troseddu a gyhoeddwyd ym mis Gorffennaf sut y mae cynlluniau'r Llywodraeth wedi helpu i leihau troseddu cyffredinol yng Nghymru 6 y cant. Gan groesawu'r ffigurau, canmolodd Mr Murphy waith asiantaethau rheng flaen lleol sy'n gweithio i leihau troseddu. Roedd Mr Murphy yn mynychu digwyddiad gwobrwyo arbennig yng ngwesty'r Celtic Manor, Casnewydd i gydnabod cyflawniadau Partneriaethau Diogelwch Cymunedol ar draws Cymru wrth iddynt gyfrannu at y gostyngiad mewn troseddu ac ofn troseddu ac anhrefn mewn cymunedau lleol. Ymwelodd Ysgrifennydd Cymru hefyd â chynllun Grŵp Prosiect Cymdogaethau Mwy Diogel ym Mhontnewynydd, Tor-faen, sy'n cyflenwi canlyniadau ar ran y gymuned.
- Mynychodd Mr Murphy wasanaeth yn Abaty Westminster hefyd i ddathlu sefydlu'r GIG 60 mlynedd yn ôl gan Aneurin Bevan, y Gweinidog Llafur dros Iechyd ac AS Blaenau Gwent. Dywedodd y byddai Nye yn falch o weld y ffordd y mae'r GIG yng Nghymru'n ymateb i heriau gofal iechyd yr 21ain Ganrif.

Chwith: Paul Murphy yn ymweld â grŵp prosiect cymdogaeth mwy diogel yn Nhorfaen
Dde: Huw Irranca-Davies yn cyfarfod myfyrwyr yng Ngholeg Pen-y-Bont

Awst 2008

- Ymwelodd Paul Murphy â *Contour Premium Aircraft Seating* ym Mharc Diwydiannol Llantarnam, Cwmbrân i weld y dechnoleg ddiweddaraf ym maes seddi awyrennau, a gynhyrchir yn Ne Cymru. Mae *Contour Premium Aircraft Seating*, yn cyflenwi rhai o brif gwmnïau awyrennau'r byd ag amrywiaeth o seddi arloesol a phwrpasol ar gyfer teithwyr busnes a dosbarth cyntaf.
- Mewn digwyddiad cofiadwy i ddathlu llwyddiant chwaraeon cenedlaethol, ymunodd Mr Murphy â Phrif Weinidog Cymru Rhodri Morgan i groesawu arwyr y Gemau Olympaidd o Gymru yn ôl o gemau Beijing. Bu Paul Murphy yn llongyfarch holl aelodau Cymreig Tîm Prydain Fawr a siaradodd am y brwdfrydedd sy'n ysgubo ar draws y wlad cyn i'r Gemau Olympaidd ddod i Lundain yn 2012.

Paul Murphy yn ymweld â Contour Premium Aircraft Seating yn Llantarnam

Medi 2008

- Ymwelodd Huw Irranca-Davies â'r Ganolfan Byd Gwaith yn Wrecsam i weld sut y mae'r cynllun Llwybrau at Waith yn helpu pobl ddi-waith i ddod o hyd i waith a hyfforddiant yng Ngogledd Ddwyrain Cymru.
- Ar un o'i ymweliadau olaf fel Gweinidog yn Swyddfa Cymru, ymwelodd Mr Irranca-Davies hefyd â Chrucywel i weld sut yr oedd cynllun tai ym Mharc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog yn darparu tai fforddiadwy ac ymarferol i bobl leol.

Chwith: Huw Irranca-Davies yn ymweld â Chanolfan Byd Gwaith yn Wrexham
Dde: Huw Irranca-Davies yn ymweld â chynllun tai fforddiadwy yng Nghrucywel

Chwith Paul Murphy gyda'r Prif Weinidog Rhodri Morgan a Dirprwy Prif Weinidog Ieuan Wyn Jones
yn Uwchgynhadledd Economaidd Cymru Gyfan gynta
Dde: Paul Murphy yn ystod ymweliad â therfynell LNG South Hook yn Aberdaugleddau

Hydref 2008

- Cynhaliwyd Uwchgynhadledd Economaidd gyntaf Cymru yng Nghaerdydd. Mynychodd Paul Murphy y cyfarfod gyda Phrif Weinidog Cymru Rhodri Morgan a'r Dirprwy Brif Weinidog Ieuan Wyn Jones i sicrhau y ceir dull gweithredu drwy bartneriaeth wrth fynd i'r afael â'r dirywiad economaidd yng Nghymru. Gan gyhoeddi dogfen ar y cyd 'Yr Economi: Ffocws ar Gymru – ymateb ar y cyd i amgylchiadau economaidd sy'n newid', fe siaradodd am y mesurau amrywiol sydd gan Lywodraeth y DU a Llywodraeth Cynulliad Cymru ar waith i helpu busnesau a phobl Cymru ymdopi â'r anawsterau economaidd presennol. Ymysg y rhai a fynychodd oedd cynrychiolwyr byd busnes, yr undebau, bancio a gwerthu o bob rhan o Gymru.
- Ymwelodd Mr Murphy â Gorllewin Cymru i weld sut y gallai terfynell nwy naturiol hylifedig (LNG) newydd South Hook yn Aberdaugleddau gyflenwi cyfran sylweddol o ofynion nwy'r DU yn y dyfodol tra'n helpu i roi hwb i economi Sir Benfro.
- Yn ystod ei ymweliad swyddogol cyntaf ar ôl cael ei benodi, siaradodd Gweinidog newydd Swyddfa Cymru Wayne David mewn digwyddiad cysylltu â'r cyhoedd ar ddiwygio lles a drefnwyd gan y Ganolfan Byd Gwaith yng Nghaerdydd.
- Croesawodd Mr Murphy Gomisiynydd Pobl Hŷn Cymru, Ruth Marks, i Dŷ Gwydyr ar gyfer lansio ei hadroddiad interim cyntaf yn Llundain.

Paul Murphy gyda Chomisiynydd Pobl Hŷn Cymru Ruth Marks

Tachwedd 2008

- Yn ystod ymweliad â'r Rhyl gyda Prif Weinidog Cymru Rhodri Morgan, gwelodd Paul Murphy sut yr oedd Strategaeth Dinas y Rhyl yn dechrau gwneud gwahaniaeth go iawn i'r gymuned leol. Ymwelodd y ddau hefyd â Choleg Llandrillo i gwrdd â dysgwyr y cwrs 'Mynediad i Adwerthu', cyn mynd i gwrdd â Grŵp Gweithredu Ieuencid y Rhyl. Yr un diwrnod aethant i ail Uwchgynhadledd Economaidd Cymru yn Technium OpTIC ym Mharc Busnes Llanelwy.
- Gan gadeirio ei gyfarfod cyntaf o'r grŵp Monitro Hawliadau Iechyd Glo yng Nghaerdydd, cyhoeddodd y Gweinidog Wayne David fod yr iawndal a oedd wedi'i dalu i gyn lowyr a'u teuluoedd yng Nghymru wedi cyrraedd £707m.
- Ymwelodd Mr David â Wrecsam a chyfarfu â busnesau bach ar Stad Ddiwydiannol Wrecsam er mwyn gwrandao ar eu barn a'u pryderon am y dirywiad economaidd.

Rhagfyr 2008

- Cynhaliwyd trydedd Uwchgynhadledd Economaidd Cymru lle cyhoeddodd Llywodraeth Cynulliad Cymru raglenni ychwanegol gwerth £68 miliwn i helpu unigolion, cymunedau a busnesau ledled Cymru drwy'r dirywiad economaidd presennol, gan gynnwys y rhaglen ProAct i ddarparu hyfforddiant i bobl a fyddai fel arall yn cael eu gwneud yn ddi-waith neu'n gorfod gweithio amser byr. Dywedodd Mr Murphy wrth yr Uwchgynhadledd fod ymateb Cymru i'r dirywiad economaidd wedi bod yn rhagorol, a bod gweddill y Deyrnas Unedig yn dysgu gwersi o ymateb Cymru.
- Anerchodd Mr Murphy Gynulliad Cenedlaethol Cymru ar gynnwys Araith y Frenhines.
- Cynhaliodd Mr Murphy de parti Nadoligaidd i bobl ifanc arbennig o'r elusen plant LATCH yng Nghymru pan fuont ar ymweliad Nadoligaidd arbennig â San Steffan. Gyda'r plant, a oedd yn dod o Dde a Gorllewin Cymru oedd eu rhieni, cydlynnydd LATCH, Tony Curtis a'i dîm, Gwarchodfilwyr Cymreig a Shenkin yr afr - masgot Catrawd Frenhinol Cymru.

Chwith: Paul Murphy yn ymweld â phrosiect Strategaeth Dinas y Rhyl gyda Prif Weinidog Rhodri Morgan
Dde: Paul Murphy yn croesawu cynrychiolwyr o elusen plant Cymru LATCH i Swyddfa Cymru

Uchod: Paul Murphy gyda'r Prif Weinidog Gordon Brown a Phrif Weinidog Cymru Rhodri Morgan yn ystod ei ymweliad â De Cymru
Gwaelod: Paul Murphy yn ymweld â Phrifysgol Cymru Casnewydd

Ionawr 2009

- Croesawodd Paul Murphy y Prif Weinidog, Gordon Brown pan oedd yn ymweld â De Cymru fel rhan o daith ranbarthol dri diwrnod o gwmpas y DU. Aeth Mr Brown i Contour Premium Seating ym Mharc Diwydiannol Llantarnam, Cwmbrân a swyddfeydd newydd Cyfryngau Cymru yng Nghaerdydd.
- Cynhaliodd Wayne David ragor o gyfarfodydd gyda phobl fusnes lleol yng Ngorllewin Cymru. Daeth dros 40 o bobl fusnes i gyfarfodydd yn Nhycroes a Llanelli i ddweud wrth y Gweinidog am yr heriau y maent yn eu hwynebu.
- Ymwelodd Mr Murphy â champws Prifysgol Cymru Casnewydd yng Nghaerllion i weld y cynlluniau ar gyfer adeilad newydd y Brifysgol yng nghanol y ddinas ac i gyfarfod â myfyrwyr y cwrs ffasiwn a'r cwrs cyfryngau newydd.

Chwefror 2009

- Aeth Paul Murphy i Abertawe i weld sut y mae aelodau'r gymuned busnesau bach yn ymdopi ag effeithiau'r dirywiad economaidd byd-eang. Cyfarfu â rheolwyr ar daith o gwmpas Bragdy nodedig Tomos Watkins ar Barc Menter Abertawe cyn teithio i SA1 i weld sut mae'r datblygiad glan dŵr yn adfywio'r ardal leol ac yn denu buddsoddiadau a swyddi newydd i'r ddinas.
- Lansiodd Wayne David brosiectau i wneud technoleg yn fwy hygyrch i bobl ag anableddau yn Ne Cymru.

Chwith: Wayne David yn lansio prosiect cynhwysiant digidol yn Nhredegar Newydd
Dde: Paul Murphy yn ymweld â Bragdy Tomos Watkins yn Abertawe

- Cafodd Paul Murphy gymrodoriaeth anrhydeddus gan Brifysgol fwyaf newydd Cymru, Prifysgol Glyndŵr yn Wrecsam, i gydnabod ei gyfraniad at ddatganoli yng Nghymru.
- Arweiniodd Mr Paul Murphy ddirprwyaeth Llywodraeth y DU pan gyfarfu gweinidogion y Cyngor Prydeinig-Gwyddelig i gytuno i gydweithio i rannu'r arferion gorau ar gyfer helpu i wynebu heriau'r dirywiad economaidd ym mhob cwr o'r Ynsoedd hyn. Roedd y sefyllfa economaidd ar frig yr agenda pan gynhaliodd y Cyngor ei ddeuddegfed Uwchgynhadledd yn y Stadiwm Swalec newydd yng Nghaerdydd. Hefyd yn bresennol oedd y Taoiseach, Prif Weinidogion a Dirprwy Brif Weinidogion yr Alban, Gogledd Iwerddon a Chymru, a Phrif Weinidogion Jersey, Guernsey ac Ynys Manaw.

Mawrth 2009

- Ymwelodd Paul Murphy â *Mangar International* yn Llanandras a sawl busnes lleol i'w sicrhau bod y Llywodraeth yn gwrandao ar eu pryderon ac yn gwneud popeth a allant i'w cynorthwyo drwy'r dirywiad economaidd.
- Croesawodd Mr Murphy dros 750 o gynrychiolwyr busnesau bach o bob rhan o'r DU i Westy'r Celtic Manor, Casnewydd, ar gyfer cynhadledd genedlaethol y Ffederasiwn Busnesau Bach yn y gwesty.
- Dathlodd Mr Murphy Wythnos Twristiaeth Prydain drwy ymweld ag Ynys Môn i weld beth yr oedd ganddi i'w gynnig i'r miloedd o ymwelwyr a fydd yn mynd i'r ynys drwy gydol y tymor gwyliau. Cyfarfu ag arweinwyr twristiaeth lleol ar yr ynys, yn ogystal â'r staff sy'n rhedeg y Ganolfan Groeso yn Llanfairpwllgwyngyll, i weld sut maent yn paratoi ar gyfer tymor prysur.
- Croesawodd Wayne David grŵp o ddawnsywyr o Ynys Môn i Dŷ Gwydyr. Roedd y grŵp yn ymweld â Llundain i hyrwyddo Ynys Môn.
- Rhoddodd Mr Murphy araith i gynrychiolwyr yng nghynhadledd Sefydliad Siartredig Tai Cymru yng Nghaerdydd ar ddeng mlynedd cyntaf datganoli.

Uchod: Wayne David gyda dawnswyr Cymreig o Ynys Môn
Gwaelod: Paul Murphy yn ymweld â Mangar International

Chwith: Paul Murphy yng nghynhadledd cenedlaethol Ffederasiwn Busnesau Bach
Dde: Paul Murphy yn cyfarh cynhadledd Sefydliad Tai Siartredig Cymru

Pennod 4

Amcanion a
Chyflawni

Pennod 4:

Amcanion a Chyflawni

Edrych Ymlaen: Nodau ac Amcanion ar gyfer 2009-10

Mae nodau ac amcanion Swyddfa Cymru ar gyfer 2009-10 wedi'u hadolygu i ddangos amrediad ei gwaith yn eglurach. Mae Swyddfa Cymru yn bwriadu adolygu ei nodau a'i hamcanion bob blwyddyn, i sicrhau eu bod wedi'u cysoni'n briodol â'r cydbwysedd gwaith sy'n wynebu'r Swyddfa yn y blynyddoedd dilynol. Bydd yr adolygiad yn cydnabod hefyd fod gwaith y Swyddfa yn newid dros amser, i adlewyrchu datblygiad y setliad datganoli i Gymru.

4.1 Nodau

Cefnogi Ysgrifennydd Gwladol Cymru wrth iddo gynrychioli Cymru yn Llywodraeth y DU, cynrychioli Llywodraeth y DU yng Nghymru, a sicrhau bod y setliad cyfansoddiadol i Gymru'n gweithio'n rhwydd ac yn effeithiol.

4.2 Amcanion

Amcan 1 – Y Cyfansoddiad a'r Senedd

Cynnal a gwella'r setliad datganoli drwy:

- Sicrhau bod y newidiadau yn y setliad cyfansoddiadol, gan gynnwys y rhai sy'n deillio o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006, yn cael eu gweithredu'n rhwydd;
- Bod yn gyfrifol am hyrwyddo cymhwysedd deddfwriaethol Cynulliad Cenedlaethol Cymru drwy gynnwys pwerau fframwaith ym mesurau priodol y DU, eu taith drwy'r Senedd, a thaith Gorchmynion yn y Cyfrin Gyngor, drwy gydweithio â Llywodraeth Cynulliad Cymru, Cynulliad Cenedlaethol Cymru ac Adrannau Llywodraeth y DU;
- Sicrhau bod darpariaethau priodol ar gyfer Cymru'n cael eu cynnwys yn Mesurau'r DU, a goruchwyllo'u taith drwy'r Senedd wedyn, yn ogystal â bod yn gyfrifol am drosglwyddo swyddogaethau a gorchmynion eraill sy'n ofynnol gan y setliad datganoli;
- Monitro Mesurau'r Cynulliad i sicrhau fod cyfanrwydd yr ardrefniant datganoli yn cael ei gadw a galluogi'r Ysgrifennydd Gwladol i benderfynu a ddylai arfer ei bwerau ymyrryd;
- Galluogi'r Ysgrifennydd Gwladol a'r Gweinidog yn Nhŷ'r Cyffredin, a'r llefarwyr ar ran y Llywodraeth yn Nhŷ'r Arglwyddi, i ymateb i ddiddordebau'r Senedd mewn materion Cymreig a hyrwyddo proses graffu effeithiol, a galluogi'r Ysgrifennydd Gwladol i gyflawni'i gyfrifoldebau statudol i gyfrannu at drafodion y Cynulliad Cenedlaethol ac ymgynghori â nhw am raglen ddeddfwriaethol Llywodraeth y DU.

Amcan 2 – Llywodraeth

Cynnal cysylltiadau gwaith effeithiol â Llywodraeth Cynulliad Cymru er mwyn cynrychioli buddiannau Cymru drwy:

- Hybu gweithio mewn partneriaeth rhwng y weinyddiaeth ddatganoledig yng Nghymru a Llywodraeth y DU, a chyda'r gweinyddiaethau datganoledig eraill, a sicrhau y gellir rhannu arferion gorau ac ymyriadau polisi effeithiol rhwng y Llywodraethau er mwyn gwireddu'r budd a ddaw o ddatganoli o ran cael amrywiaeth yn y dull gweithredu;
- Sicrhau y rhoddir ystyriaeth lawn i fuddiannau Cymru mewn swyddogaethau sydd heb eu datganoli ac mewn meysydd polisi sy'n torri ar draws cyfrifoldebau Llywodraeth y DU a Llywodraeth Cynulliad Cymru;
- Sicrhau bod Cymru'n manteisio yn y ffordd orau bosibl o gynlluniau'r Llywodraeth i leihau effaith yr amodau economaidd cenedlaethol a byd-eang presennol, a bod y gwaith a wneir ar y cyd rhwng Llywodraeth Cynulliad Cymru a Llywodraeth y DU yn gwneud yn siŵr fod cynlluniau o fewn eu meysydd cyfrifoldeb perthnasol yn cydategu'i gilydd;
- Parhau i adolygu gweithrediad y Datganiad Polisi Ariannu ar gyfer y gweinyddiaethau datganoledig, fel y mae'n gymwys i Gymru, ar y cyd â Thrysorlys EM a Llywodraeth Cynulliad Cymru; a
- Cydweithio'n agos â Llywodraeth Cynulliad Cymru a'r Weinyddiaeth Gyfiawnder i sicrhau y bydd y grant arian yn cael ei drosglwyddo'n effeithiol i Gronfa Gyfunol Cymru ac y ceir derbynebaw ganddi yr un modd.

Amcan 3 – Cynrychioli

Cynrychioli buddiannau Cymru yn y byd ehangach drwy:

- Gymryd camau i gyfleu barn Cymru'n effeithiol a chyd-drefnu polisi'n effeithiol;
- Hyrwyddo buddiannau economaidd, cymdeithasol, gwleidyddol a diwylliannol Cymru mewn cyd-destunau heblaw'r Senedd a'r Llywodraeth, a chyfrannu at drafodaeth gyhoeddus wybodus.

Amcan 4 – Llywodraethu

Sicrhau, datblygu a rheoli'r adnoddau y mae eu hangen i gyflawni'r amcanion hyn mewn modd effeithiol ac effeithlon, ac i roi cyfrif am ein stiwardiaeth a'n rheolaeth o adnoddau, gan ganolbwyntio'n benodol ar y canlynol:

- Gwerth – cynyddu effeithlonrwydd, darbodaeth a gwerth am arian i'r eithaf;
- Pobl – buddsoddi yn ein pobl a thynnu'r gorau ohonynt; a
- Cyflawni – datblygu a gwella'r modd yr ydym yn cyflawni pob un o'r amcanion.

4.3 Edych yn ôl: Cyflawni yn erbyn Amcanion yn 2008-09

Amcan 1 – Y Cyfansoddiad a'r Senedd

Cynnal a gwella'r setliad datganoli drwy:

- Sicrhau bod y newidiadau yn y setliad cyfansoddiadol sy'n deillio o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006, yn cael eu gweithredu'n rhwydd;
- Bod yn gyfrifol am hyrwyddo cymhwysedd deddfwriaethol y Cynulliad drwy gynnwys Pwerau Fframwaith ym Mesurau priodol y DU a mynd â Gorchmynion yn y Cyfrin Gyngor drwy'r Senedd, gan gydweithio â Llywodraeth Cynulliad Cymru, Cynulliad Cenedlaethol Cymru ac Adrannau eraill Llywodraeth y DU;
- Helpu Llywodraeth y DU i sicrhau bod buddiannau Cymru wedi'u hadlewyrchu ym Mesurau Seneddol y DU;
- Rhoi cymorth i fynd â gorchmynion trosglwyddo swyddogaethau a gorchmynion eraill sy'n ofynnol oherwydd y setliad datganoli drwy'r Senedd;
- Monitro Mesurau'r Cynulliad i sicrhau eu bod o fewn cymhwysedd deddfwriaethol y Cynulliad a galluogi'r Ysgrifennydd Gwladol i benderfynu a ddylai arfer ei bwerau ymyrryd; a
- Galluogi'r Ysgrifennydd Gwladol a'r Gweinidog yn Nhŷ'r Cyffredin, a'r llefarwyr ar ran y Llywodraeth yn Nhŷ'r Arglwyddi, i ymateb i ddiddordebau'r Senedd mewn materion Cymreig.

Cyflawni

Rydym wedi parhau i gydweithio â'r holl bartïon sydd â diddordeb i sicrhau bod Deddf Llywodraeth Cymru 2006 yn cael ei gweithredu'n rhwydd.

Rydym wedi cydweithio'n agos â'r holl bartïon sydd â diddordeb i sicrhau bod y broses ar gyfer Gorchmynion yn y Cyfrin Gyngor yn dal i weithredu'n ddidrafferth. Mae Swyddfa Cymru wedi chwarae rhan allweddol mewn trafodaethau rhwng Llywodraeth y DU a Llywodraeth Cynulliad Cymru yng nghyswllt y rhaglen o Orchmynion a gyhoeddwyd gan Brif Weinidog Cymru ym Mehefin 2007 ac yng Ngorffennaf 2008. Mae tri Gorchmynion wedi gorffen eu taith drwy'r Senedd bellach ac wedi'u mewnosod yn Atodlen 5 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006. Mae cynnydd da'n cael ei wneud ar y Gorchmynion posibl eraill a gyflwynwyd.

Mae deddfwriaeth sylfaenol ar gyfer Cymru a Lloegr wedi parhau i ddarparu'n benodol ar gyfer Cymru lle'r oedd hynny'n briodol, ac mae hynny wedi cynnwys rhoi swyddogaethau newydd i Weinidogion Cymru. Mae Swyddfa Cymru wedi ymgysylltu â thimau Mesurau'r DU a Llywodraeth Cynulliad Cymru i sicrhau y rhoddir sylw i elfennau Cymreig ac y cânt eu trin yn briodol yng ngholeuni'r trefniadau cyfansoddiadol newydd dan Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006. Rydym hefyd wedi ymgynghori â rhanddeiliaid yng Nghymru ac wedi gweithio gyda Llywodraeth Cynulliad Cymru i hyrwyddo rhaglen deddfwriaethol ddrafft y DU.

Mae manylion y ddeddfwriaeth sylfaenol sydd wedi gwneud darpariaethau ar gyfer Cymru ers Adroddiad Blynyddol 2007 wedi'u nodi yn Atodiadau 1 a 2 i'r adroddiad hwn.

Drwy weithio gyda Llywodraeth Cynulliad Cymru a Llywodraeth y DU, mae Swyddfa Cymru wedi datblygu dau Orchymyn Trosglwyddo Swyddogaethau, un set o Reoliadau Cadarnhaol, un set o Reoliadau Negyddol ac un Gorchymyn yn y Cyfrin Gyngor.

Mae Swyddfa Cymru'n parhau i fonitro cynnydd Mesurau'r Cynulliad i sicrhau y dônt o fewn cymhwysedd deddfwriaethol y Cynulliad. Mae dau Fesur wedi cael eu pasio bellach gan y Cynulliad.

Mae Swyddfa Cymru wedi parhau i ymateb i ddiddordebau'r Senedd mewn Materion Cymreig. Yn ystod y flwyddyn adrodd hon, mae Gweinidogion a llefarwyr Swyddfa Cymru wedi ymateb i gwestiynau seneddol llafar ac ysgrifenedig. Mae'r Uwch Bwyllgor Cymreig wedi cael trafodaethau ar bolisi Ynni, y Gyllideb, yr Adroddiad Rhag-gyllidebol ac Araith y Frenhines. Hefyd, cyfarchodd Gweinidogion Swyddfa Cymru'r ddadl flynyddol ar faterion Cymreig ar ddydd Gŵyl Dewi. Mae swyddogion a Gweinidogion Swyddfa Cymru wedi ymddangos gerbron y Pwyllgor Dethol ar Faterion Cymreig mewn dadleuon ar Orchymynion yn y Cyfrin Gyngor a dadleuon am Fesurau sy'n cynnwys Pwerau Fframwaith. Hefyd, mae swyddogion a Gweinidogion Swyddfa Cymru wedi parhau i gynnal sesiynau briffio ar gyfer Aelodau o Dŷ'r Cyffredin a Thŷ'r Arglwyddi ar Fesurau sy'n cynnwys Pwerau Fframwaith. Mae Ysgrifennydd Gwladol Cymru hefyd wedi ymddangos gerbron y Pwyllgor Dethol ar Gyfiawnder.

Amcan 2 – Llywodraeth

Cynnal cysylltiadau gwaith effeithiol â Chynulliad Cenedlaethol Cymru a Llywodraeth Cynulliad Cymru drwy:

- Hybu gwaith mewn partneriaeth rhwng y weinyddiaeth ddatganoledig yng Nghymru a Llywodraeth y DU, a chyda'r gweinyddiaethau datganoledig eraill;
- Sicrhau bod buddiannau Cymru'n cael eu hystyried yn llawn mewn swyddogaethau sydd heb eu datganoli, ac mewn meysydd polisi sy'n torri ar draws cyfrifoldebau Llywodraeth y DU a Llywodraeth Cynulliad Cymru;
- Parhau i adolygu gweithrediad y Datganiad Polisi Cyllid ar gyfer y gweinyddiaethau datganoledig, fel y mae'n gymwys i Gymru, ar y cyd â Thrysorlys EM a Llywodraeth Cynulliad Cymru;
- Cydweithio'n agos â Llywodraeth Cynulliad Cymru a'r Weinyddiaeth Gyfiawnder i sicrhau bod y grant arian yn cael ei drosglwyddo'n effeithiol i Gronfa Gyfunol Cymru.

Cyflawni

Mae Swyddfa Cymru'n parhau i gyfrannu at gyfarfodydd pedrochr cyllid y Gweinyddiaethau Datganoledig gyda Thrysorlys EM, lle mae materion sy'n codi yn sgil y datganiad polisi cyllid yn cael eu trafod. Mae Llywodraeth y DU yn dal yn benderfynol o ddefnyddio fformiwla Barnet i bennu'r cyllid ar gyfer Llywodraeth Cynulliad Cymru.

Mae Swyddfa Cymru'n parhau i fonitro'r broses sydd wedi'u gwreiddio, i sicrhau bod y grant arian yn cael ei drosglwyddo'n effeithiol i Gronfa Gyfunol Cymru, gyda Swyddfa Cymru, y Weinyddiaeth Gyfiawnder a Llywodraeth Cynulliad Cymru.

Mae gweinidogion Swyddfa Cymru hefyd wedi chwarae rhan allweddol yn cynrychioli buddiannau Cymru mewn sawl polisi o eiddo'r Llywodraeth ac wedi hybu cysylltiad rhwng Llywodraeth Cynulliad Cymru a Llywodraeth DU gydol y broses. Dyma rai o brif lwyddiannau eleni:

Economi

Y Cyngor Economaidd Cenedlaethol. A'r Cyngor wedi'i sefydlu i gydlynu ymateb Llywodraeth y DU i'r dirywiad economaidd, yr Ysgrifennydd Gwladol yw llais Cymru yn y cyfarfodydd wythnosol hyn ac yn sicrhau bod materion sy'n ymwneud ag anghenion Cymru a chwmpas tiriogaethol unrhyw gynlluniau'n cael eu hystyried ar lefel uchaf Llywodraeth.

Cyngor y Gweinidogion Rhanbarthol. Mae'r Gweinidog yn mynychu'r cyfarfodydd rheolaidd hyn i gynrychioli barn Cymru a materion sy'n ymwneud â Chymru.

Cymorth Go Iawn. Lluniodd Swyddfa Cymru'r ddogfen hon ddechrau 2009 i ddarparu rhestr gynhwysfawr o'r gefnogaeth sydd ar gael i frwydro yn erbyn y dirywiad gan gynnwys y llu gynlluniau newydd a sefydlwyd gan Lywodraeth y DU a Llywodraeth Cynulliad Cymru. Mae hwn ar gael ar wefan Swyddfa Cymru hefyd.

Llawlyfr Help Gwirioneddol i Gymru. Cyhoeddwyd y llawlyfr hwn i ddwyn sylw at y pecyn cynhwysfawr o gefnogaeth sydd ar gael gan y Llywodraeth i fusnesau a theuluoedd yng Nghymru yn ystod y dirywiad economaidd. Fe'i lanswyd ym mhumed Uwchgynhadledd Economaidd Cymru yn Abertawe.

Ffiniau a Mewnfudo

Cardiau adnabod. Mae'r Gweinidog yn aelod o'r Gweithgor Gweinidogion ar Gardiau Adnabod lle amlygodd y materion penodol sy'n gysylltiedig â chyflwyno cardiau adnabod yng Nghymru. Yn benodol, mae ef a'r Ysgrifennydd Gwladol wedi cael trafodaethau gyda gweinidogion y Swyddfa Gartref ynghylch defnyddio'r Iaith Gymraeg ar gardiau adnabod yng Nghymru. Mae swyddogion Swyddfa Cymru hefyd wedi bod yn cydweithio'n agos â'r Gwasanaeth Hunaniaeth a Phasbortau, Asiantaeth Ffiniau'r DU a Bwrdd yr Iaith Gymraeg i sicrhau y deuir o hyd i fformat addas sy'n cynnwys y Gymraeg.

Darlledu a Chyfathrebu

Cynhwysiant Digidol. Fel y Gweinidog dros Gynhwysiant Digidol, mae Ysgrifennydd Gwladol Cymru wedi cynorthwyo i hwyluso ystod eang o drafodaethau rhwng adrannau Llywodraeth y DU a Llywodraeth Cynulliad Cymru a'r rheini wedi darparu'r modd i rannu syniadau ac arferion gorau ar gynlluniau sydd eisoes ar gael i fynd i'r afael ag allgáu digidol. Mae hyn wedi arwain at ddatblygu Cynllun Gweithredu Digidol sy'n adeiladu ar y cynigion hyn ac sy'n hybu rhagor o gydweithredu rhwng pob parti.

Grŵp Newid i Ddigidol Adrannau'r Llywodraeth Mae Swyddfa Cymru wedi gweithio'n agos gyda Llywodraeth Cynulliad Cymru o ran chwarae rôl weithredol yn monitro cyflwyno'r Newid i Ddigidol. Mae swyddogion Swyddfa Cymru wedi helpu i sicrhau bod materion

sy'n peri pryder i Gymru ac sy'n effeithio ar Gymru wedi cael eu hystyried ac wedi cael sylw cyn i'r broses newid ddechrau yng Nghymru yn ystod hydref 2009.

Adroddiad Prydain Ddigidol. Mae Swyddfa Cymru hefyd wedi hwyluso trafodaethau rhwng yr Adran Busnes, Menter a Diwygio Rheoleiddio (BERR) a Llywodraeth Cynulliad Cymru ar adroddiad Prydain Ddigidol Llywodraeth y DU. Arweiniodd y gwaith hwn at rannu arferion gorau a syniadau.

Addysg

Prifysgolion Cymru. Yn rhinwedd ei swydd fel cynghorydd y Cyfrin Gyngor ar faterion Cymreig, rhoddodd yr Ysgrifennydd Gwladol ei gytundeb i'r pwerau dyfarnu graddau a addysgir a theitl newydd i Brifysgol Glyndŵr ac i'r pwerau dyfarnu graddau a addysgir a theitl newydd i Goleg Prifysgol y Drindod. Mae Swyddfa Cymru wedi parhau i weithio mewn partneriaeth â Llywodraeth Cynulliad Cymru i roi cyngor a chymorth i Ysgrifenyddiaeth y Cyfrin Gyngor ar y newidiadau yn siarteri a statudau sefydliadau Addysg Uwch Cymru.

Iechyd a Lles

Cyflenwi Gwasanaethau Iechyd ar draws y Ffin. Yn ystod y flwyddyn ddiwethaf, mae Gweinidogion a swyddogion Swyddfa Cymru wedi chwarae rhan weithredol yn y trafodaethau rhwng Llywodraeth Cynulliad Cymru a chymheiriaid yn yr Adran Iechyd i gytuno ar brotocol diwygiedig, sy'n sail i'r ddarpariaeth gwasanaethau iechyd mewn ardaloedd sydd ger y ffin ac sy'n delio â chyfrifoldebau comisiynu ar draws y ffin rhwng Cymru a Lloegr. Cafwyd cytundeb mewn pryd i roi'r protocol diwygiedig ar waith o 1 Ebrill 2009. Mae'r protocol diwygiedig wedi'i anfon gan yr Adran Iechyd i'r Awdurdodau Iechyd Strategol a'r Ymddiriedolaethau Gofal Sylfaenol ac mae Llywodraeth Cynulliad Cymru wedi anfon cyfathrebiad tebyg i Gomisiwn Iechyd Cymru ac i'r Byrddau Iechyd Lleol.

Diwygio Lles. Cydweithiodd Swyddfa Cymru'n agos â Llywodraeth y Cynulliad a'r Adran Gwaith a Phensiynau i sicrhau bod unrhyw wahaniaethau polisi yn cael eu cydnabod a bod buddiannau Cymru yn cael lle yn y papurau Gwyrdd a Gwyn ar Ddiwygio Lles.

Hefyd, bu gan Swyddfa Cymru rôl allweddol yn sicrhau bod digwyddiad ymgysylltu â rhanddeiliaid yn cael ei gynnal yng Nghymru fel rhan o'r ymarfer ymgynghori ar y Papur Gwyrdd (a gyhoeddwyd ym mis Gorffennaf 2008). Derbyniwyd adborth gwerthfawr yn ei sgil, a gyfrannodd yn uniongyrchol at lunio'r Papur Gwyn a gyhoeddwyd ym mis Rhagfyr 2008. Yn y digwyddiad, nododd Is-ysgrifennydd Seneddol Cymru nod Llywodraeth y DU o gymdeithas fwy cynhwysol, gan sicrhau cyfleoedd gwaith i bawb.

Polisiâu ar draws Llywodraethau

Mae Swyddfa Cymru wedi cyfrannu at amrywiaeth eang o gynlluniau a chynigion polisi gyda'r bwriad o sicrhau bod materion sy'n benodol i Gymru'n cael eu hystyried a bod gan Lywodraeth Cynulliad Cymru ran fel y bo'n briodol. Mae'r rhain yn cynnwys:

- Papur Gwyn Cyfleoedd Newydd;
- Ymgynghoriad ar Drais yn erbyn Menywod a Merched;

- Papur Gwyrdd Mesur Hawliau a Chyfrifoldebau;
- Papur Gorchymyn Personél y Lluoedd Arfog;
- Cydweithio - Gwasanaethau Cyhoeddus o'ch Plaid;
- Ymgynghori ynghylch tlodi plant;
- Diwygio Lles;
- Agenda Llywodraethu Prydain;
- Datganiadau Polisi Cenedlaethol yn ymwneud â'r Comisiwn Cynllunio Annibynnol;
- Papur Gwyn Grymuso Cymunedau;
- Yr ymgynghoriad Gofal a Chefnogaeth; a
- Strategaeth Ffiniau'r DU.

Ymchwiliadau Pwyllgor Materion Cymreig

Mae swyddogion Swyddfa Cymru wedi gweithio gyda swyddogion o Lywodraeth Cynulliad Cymru ac Adrannau eraill Llywodraeth y DU i ymateb i'r argymhellion yn yr adroddiadau a luniwyd gan Ymchwiliad y Pwyllgor Dethol ar Faterion Cymreig i Wasanaethau Trawsffiniol. Mae Swyddfa Cymru hefyd wedi bod yn gweithio ar ymateb y Llywodraeth i Adroddiad Globaleiddio'r Pwyllgor.

Ymwybyddiaeth o Ddatganoli

I bwysleisio ym mhellach pwysigrwydd goblygiadau datganoli a ystyriaeth materion Cymreig yn gynnar yn nhatblygiad polisi, mae Swyddfa Cymru wedi adeiladu ar ei gwaith o godi ymwybyddiaeth (gwelir paragraff 2.4) i gynnwys rhaglen allgymorth yn ymrwymo trafodaethau adrannau penodol.

Amcan 3 – Cynrychioli

Cynrychioli buddiannau Cymru yn y byd ehangach drwy:

- Gymryd camau i gyfleu barn Cymru'n effeithiol a chyd-drefnu polisi'n effeithiol; a
- Hyrwyddo buddiannau economaidd, cymdeithasol, gwleidyddol a diwylliannol Cymru mewn cyd-destunau heblaw'r Senedd a'r Llywodraeth, a chyfrannu at drafodaeth gyhoeddus wybodus.

Cyflawni

Gan ei fod yn agwedd allweddol ar rôl Swyddfa Cymru, mae cynrychioli buddiannau Cymru wedi parhau'n flaenoriaeth. Mae'r Swyddfa wedi parhau i gyfrannu at gyfleu barn Cymru'n effeithiol ac at gyd-drefnu polisi, ac at hyrwyddo buddiannau economaidd, cymdeithasol, gwleidyddol a diwylliannol Cymru'n gyffredinol.

Mae swyddogion a gweinidogion Swyddfa Cymru wedi bod yn gysylltiedig â materion allweddol ar gyfer Cymru, gan ganolbwyntio'n benodol yn fwyaf diweddar ar yr economi,

ond hefyd ar sbectrwm eang o feysydd polisi eraill y Llywodraeth:

Polisi Economaidd ac Ariannol

Uwchgynadleddau Economaidd Cymru. Mae'r Ysgrifennydd Gwladol yn cyd-drefnu'r digwyddiadau hyn i ddod â Llywodraeth y DU a Llywodraeth Cynulliad Cymru at ei gilydd ynghyd â rhanddeiliaid a busnesau o Gymru ar gyfer casglu tystiolaeth a dyfeisio ymateb effeithiol i'r dirywiad economaidd. Mae'r Ysgrifennydd Gwladol yn rhoi adborth o'r uwchgynadleddau i'r Cyngor Economaidd Cenedlaethol, sy'n cael eu gadeirio gan y Brif Weinidog.

Cyfarfodydd gyda busnesau lleol. Mae'r Gweinidog wedi cyfarfod â phobl fusnes lleol yn Wrecsam, Llanelli, Abertawe a Sir Benfro i glywed o lygad y ffynnon am eu profiadau o'r dirywiad economaidd ac i hyrwyddo'r cymorth a'r gefnogaeth amrywiol sydd ar gael gan y Llywodraeth.

Yr Economi: Ffocws ar Gymru. Cynhyrchwyd y ddogfen hon gan Swyddfa Cymru, mewn partneriaeth â Llywodraeth Cynulliad Cymru ym mis Hydref i roi sylw i'r cymorth a'r gefnogaeth sydd ar gael i fusnesau, unigolion a theuluoedd.

Darlledu a Chyfathrebu

Ail Adolygiad Ofcom o Ddarlledu Gwasanaeth Cyhoeddus. Mae Swyddfa Cymru wedi cael trafodaethau eang gydag Ofcom i roi sylw i'r pryderon am effeithiau posibl y newidiadau mewn Darlledu Gwasanaeth Cyhoeddus yng Nghymru. Roedd y trafodaethau hyn yn sicrhau bod Ofcom yn derbyn adborth cynhwysfawr er mwyn llunio nifer o opsiynau i'w hystyried gan y Llywodraeth ar ddyfodol Darlledu Gwasanaeth Cyhoeddus yn dilyn y newid i ddigidol.

Amddiffyn

Grŵp Llywio Rhynglywodraethol ar Academi Technegol Sain Tathan a'r Parc Busnes Awyrfod. Mae Swyddfa Cymru'n cyfrannu at y grŵp ar y cyd hwn a gadeirir gan y Weinyddiaeth Gyfiawnder ac sy'n cynnwys cynrychiolwyr o Lywodraeth Cynulliad Cymru. Mae'r grŵp yn delio â logisteg, cynllunio, materion cyfreithiol a chyllido rhaglen Sain Tathan. Disgwylir i'r rhaglen ddod â gwerth £11biliwn o fuddsoddiad i Dde Cymru, gan greu llawer o swyddi a chyfleoedd i'r gadwyn gyflenwi yn y rhanbarth.

Addysg

Cyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru ac Addysg Uwch Cymru. Mae Ysgrifennydd Gwladol Cymru wedi cael cyfarfodydd gyda Chyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru ac Addysg Uwch Cymru. Mae wedi codi'r materion sy'n peri pryder a'r cyflawniadau mewn cyfarfodydd dilynol gydag Ysgrifennydd Gwladol yr Adran Arloesi, Prifysgolion ac Ysgolion a Llywodraeth Cynulliad Cymru. Cynhelir trafodaethau rheolaidd hefyd rhwng y Gweinidog a Gweinidog y Cynulliad dros Addysg, Dysgu Gydol Oes a Sgiliau. Mae Swyddfa Cymru wedi annog rhannu gwybodaeth am yr adolygiadau addysg uwch y mae adrannau Llywodraeth y DU a Llywodraeth Cymru'n eu cynnal.

Ynni a'r Amgylchedd

Astudiaeth Ddichonoldeb ar Ynni Llanw afon Hafren. Mae Gweinidogion Swyddfa Cymru wedi bod yn allweddol yng nghyswllt datblygu'r cynigion ar gyfer cynhyrchu pŵer drwy ddefnyddio Aber Afon Hafren, gan weithio'n agos gyda'r Adran Ynni a Newid Hinsawdd, Llywodraeth Cynulliad Cymru a rhanddeiliaid allweddol eraill o bob rhan o'r llywodraeth i sicrhau y rhoddir ystyriaeth lawn i fuddiannau Cymru. Cynrychiolir Swyddfa Cymru ar y canlynol:

- Pwyllgor Ad-Hoc Gweinidogion trawslywodraethol;
- Bwrdd y Prosiect ar lefel y Cyfarwyddwyr Cyffredinol;
- Bwrdd Prosiect yr Astudiaeth Ddichonoldeb;
- Grŵp Llywio'r Asesiad Amgylcheddol Strategol;
- Ffrwd Gwaith Effeithiau Rhanbarthol a Thrafnidiaeth;
- Ffrwd Gwaith Cyfathrebu.

Cyfraith a Threfn

Y Bwrdd Plismona Cenedlaethol. Mae'r Gweinidog yn dal yn aelod parhaol o'r Bwrdd. Mae'n cynnal cyfarfodydd rheolaidd ag Awdurdodau a Heddluoedd Cymru er mwyn gallu cyfleu eu barn ar y Bwrdd. Un agwedd ar hynny oedd delio â'r ymateb i Adolygiad Flanagan o Blismona a'r Papur Gwyrdd ar Blismona er mwyn sicrhau y rhoddyd sylw i fuddiannau penodol Cymru.

Bwrdd Cenedlaethol Lleihau Troseddu. Gwahoddwyd y Gweinidog gan yr Ysgrifennydd Gwladol i ymuno â'r Bwrdd Cenedlaethol Lleihau Troseddu ym mis Mehefin 2008 a bellach mae'n aelod parhaol, yn cynrychioli buddiannau Cymru yn y fforwm hwn.

Amcan 4 – Llywodraethu

Sicrhau, datblygu a rheoli'r adnoddau y mae eu hangen i gyflawni'r amcanion hyn mewn modd effeithiol ac effeithlon, gan ganolbwyntio'n benodol ar y canlynol:

- Gwerth – cynyddu effeithlonrwydd a gwerth am arian i'r eithaf;
- Pobl – buddsoddi yn ein pobl a thynnu'r gorau ohonynt;
- Cyflawni – datblygu a gwella'r modd yr ydym yn cyflawni pob un o'r amcanion.

Cyflawni

Gan adeiladu ar y Strategaeth Adnoddau'r Gweithlu a gyflwynwyd y llynedd, mae Swyddfa Cymru wedi cynhyrchu strategaeth dysgu a datblygu i'n galluogi i arfogi ein pobl â'r sgiliau y mae'n rhaid eu cael i gyflawni'r gofynion deddfwriaethol a phob un o'n hamcanion. Mae'r holl gynlluniau datblygu personol yn cyd-fynd yn amlwg â chyflawni amcanion Swyddfa Cymru.

(Ymdrinnir yn fanwl â gwerth ym Mhennod 5).

4.4 Cynnydd yn erbyn Targedau

Targed	Dangosydd	Perfformiad Ebrill 2008 - Mawrth 2009
Byddwn yn ymateb i ohebiaeth o fewn 15 diwrnod gwaith ar ôl ei chael.	<i>Canran yr ohebiaeth yr ymatebir iddi o fewn 15 diwrnod gwaith.</i>	90%
Byddwn yn sicrhau y telir cyfrifon yn brydlon. Os yw contract yn gymwys, gwnawn daliadau'n unol â'r amserlen berthnasol. Fel arall byddwn yn talu cyfrifon o fewn 30 diwrnod ar ôl cael anfoneb ddilys.	<i>Canran yr anfonebau a delir o fewn y cyfnod targed.</i>	94.8%
Byddwn yn delio â'r holl geisiadau am wybodaeth yn unol â Deddf Rhyddid Gwybodaeth 2000. Fel arfer, prosesir ceisiadau o fewn 20 diwrnod gwaith ar ôl eu cael neu ar ôl estyniad a ganiatawyd neu byddwn yn anfon ateb dros dro yn egluro'r rhesymau dros yr oedi ac yn nodi pa bryd yr anfonir ateb llawn.	<i>Canran yr achosion dan Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth yr atebwyd iddynt o fewn 20 diwrnod gwaith.</i>	86%
Byddwn yn ymateb i'r holl geisiadau am Adolygiadau dan Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth o fewn 20 diwrnod gwaith.	<i>Canran yr adolygiadau dan Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth a gynhelir ac yr ymatebir iddynt, yn unol â chanllawiau Deddf Rhyddid Gwybodaeth o 20 diwrnod gwaith.</i>	100% Cynhaliwyd 2 adolygiad
Rydym wedi sefydlu gweithdrefn gwyno ffurfiol, ynghylch ymddygiad Swyddfa Cymru, a byddwn yn ymchwilio i unrhyw gŵyn ac yn ymateb iddi o fewn 10 diwrnod.	<i>Canran y cwynion a drafodwyd o fewn 10 diwrnod.</i>	Ni dderbyniwyd unrhyw cŵyn. Gellir gweld trefn gwyno Swyddfa Cymru ar wefan yr adran yn: www.swyddfa.cymru.gov.uk
Byddwn yn ymateb i'r holl Gwestiynau Seneddol Ysgrifenedig o fewn pum niwrnod ar ôl eu cyflwyno yn Nhŷ'r Cyffredin; ac atebir yr holl Gwestiynau â Dyddiad Trafod ar y dyddiad a bennwyd.	<i>Canran y cwestiynau a drafodwyd yn unol â'r dyfarniad pum niwrnod.</i> <i>Canran y cwestiynau â dyddiad ateb a atebwyd ar y dyddiad a bennwyd.</i>	84.5% 82.5%

Pennod 5

Trefniadaeth,
Llywodraethu
a Galluedd

Pennod 5:

Trefniadaeth, Llywodraethu a Galluedd

Cyflwyniad

Ymdrinnir â pherfformiad Swyddfa Cymru a'r heriau y mae'n eu hwynebu yn ei busnes ar hyn o bryd mewn man arall yn yr Adroddiad hwn. Yn y Bennod hon, trafodir sut yr ydym yn trefnu ein gwaith ac yn rheoli ein gweithrediadau, a beth rydym wedi'i wneud a beth rydym yn ei wneud i wella ein perfformiad a meithrin galluedd ar gyfer y dyfodol.

Perthynas Swyddfa Cymru gyda'r Weinyddiaeth Gyfiawnder

Ychydig o swyddogaethau gweithredol sydd gan Swyddfa Cymru. Gyda chyfanswm staff o 65, ni all ddarparu drosti'i hun yr holl wasanaethau canolog a chorfforaethol y mae ar Adran o Lywodraeth eu hangen ar sail broffesiynol briodol. Er ei bod yn atebol i Ysgrifennydd Gwladol Cymru a'r Gweinidog, ac er bod ganddi ei hunaniaeth neilltuol ei hun, mae Swyddfa Cymru'n elwa o allu defnyddio'r gwasanaethau cymorth a ddarperir gan y Weinyddiaeth Gyfiawnder. Rydym yn dibynnu ar y Weinyddiaeth Gyfiawnder am wasanaethau *sylweddol*, fel rhai ar gyfer talu biliau, y gyflogres, a'r seilwaith TG a chymorth wrth y bwrdd gwaith neu oddi wrtho. Rydym yn dibynnu arni hefyd am wasanaethau *proffesiynol*, fel gwasanaethau ar gyfer cyfrifyddu ariannol, caffael, a rheoli adeiladau, sy'n neilltuol o bwysig gan fod prif adeilad Swyddfa Cymru yn adeilad treftadaeth rhestredig ar Whitehall.

Rydym hefyd yn cael budd o'r cydweithio agos sydd rhyngom a Llywodraeth Cynulliad Cymru, sy'n deillio o'n hanes, ein swyddogaethau, a'r ffaith ein bod ar hyn o bryd yn benthycu 35-40 y cant o'n staff o Lywodraeth Cynulliad Cymru.

Yn wahanol i Adrannau mwy, nid oes gan Swyddfa Cymru, yn gyffredinol, staff ei hun sy'n cyflenwi gwasanaethau ategol yn uniongyrchol; fel arfer byddant yn gweithio i sicrhau a threfnu'r ddarpariaeth gwasanaethau o le arall. Bydd y gwasanaethau sy'n cael eu rhedeg yn uniongyrchol gan Swyddfa Cymru (fel y gwaith o drafod ein gohebiaeth) yn cael eu hategu gan systemau (fel y system rheoli cofnodion electronig) a ddarperir i ni gan y Weinyddiaeth Gyfiawnder. Yn achos gwasanaethau caffael a chyflenwi, byddwn fel arfer yn dibynnu ar gcontractau caffael y Weinyddiaeth Gyfiawnder. Er mwyn sicrhau stiwardiaeth dda, ac yn unol â'r ffaith bod gennym hunaniaeth ar wahân, rydym yn ymdrechu i gael ein systemau rheoli ac adrodd lleol ein hunain, os yw hynny'n addas ac yn ymarferol, o fewn y cyd-destun ehangach hwn.

5.1 Cytundebau Lefel Gwasanaeth

Mae gennym nifer o gytundebau lefel gwasanaeth gyda'r Weinyddiaeth Gyfiawnder a Llywodraeth Cynulliad Cymru ar gyfer ein cyfrifoldebau craidd, a'r gwasanaethau ategol angenrheidiol.

Rydym wedi adolygu a diweddarau'r holl Gytundebau Lefel Gwasanaeth cyllid, gyda'r Weinyddiaeth Gyfiawnder a Llywodraeth Cynulliad Cymru, i sicrhau y trosglwyddir Cronfa Gyfunol Cymru i Lywodraeth Cynulliad Cymru yn effeithiol.

5.2 Cyfrifoldebau Swyddfa Cymru

Dyma'r prif gyfrifoldebau:

- delio â deddfwriaeth fel y mae'n effeithio ar Gymru (yn uniongyrchol, neu drwy roi cymhwysedd deddfwriaethol i'r Cynulliad);
- ymateb i ddiddordeb yn y Senedd mewn Materion Cymreig;
- trosglwyddo'r grant i Gymru;
- hybu cydweithio rhwng Llywodraeth y DU a Llywodraeth Cynulliad Cymru
- hyrwyddo buddiannau Cymru'n gyffredinol; a
- cynrychioli buddiannau Cymru yn y Cabinet a Pwyllgorau'r Cabinet

Eleni oedd blwyddyn gyntaf lawn gweithredu'r trefniadau dan Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 ar gyfer trosglwyddo pwerau deddfwriaethol newydd yn gynyddrannol i'r Cynulliad lle cafwyd cytundeb yn eu cylch. Mae strwythur newydd y Swyddfa, a sefydlwyd y llynedd, wedi cefnogi'r broses hon yn llwyddiannus. Mae hefyd wedi helpu i gefnogi'r Ysgrifennydd Gwladol wrth iddo gyflawni rhagor o'i gyfrifoldebau dros oruchwylio'r Cyngor Prydeinig-Gwyddelig, y Cydbwyllgor Gweinidogion, cadeirio Pwyllgor y Cabinet ar Lywodraeth Leol a Rhanbarthau Lloegr, a chyfrifoldebau eraill nad ydynt yn gysylltiedig â datganoli.

Prif waith Gweinidogion a swyddogion Swyddfa Cymru yn ystod 2008-09 fu sicrhau bod mesurau Llywodraeth Cynulliad Cymru a Llywodraeth y Deyrnas Unedig ar gyfer ymateb i'r dirywiad economaidd ac ariannol byd-eang yn cydweithio'n dda ar ran pobl Cymru. Fel y crybwyllwyd rywle arall yn yr Adroddiad hwn, mae'r Ysgrifennydd Gwladol a'r Gweinidog wedi bod yn gweithio'n frwd drwy Gyngor Economaidd Cenedlaethol y DU, trafodaethau eraill yng Nghabinet y DU, ac Uwchgynadleddau Economaidd Cymru, ar y cyd â Llywodraeth Cynulliad Cymru. Cryfhawyd eu cyfraniad gan raglen brysur o ymweliadau a thrafodaethau gyda busnesau, undebau, llywodraeth leol a llawer o bobl eraill yng Nghymru.

I ateb yr her newydd hon, mae'r Swyddfa wedi newid ei threfniadaeth ac wedi adleoli swyddogion i gyflawni'r tasgau ychwanegol.

5.3 Defnyddio Adnoddau'n Effeithlon

Mae Ysgrifennydd Gwladol Cymru a'i Swyddfa'n gyfrifol am drosglwyddo Bloc Cymru yn unig, ac nid am y defnydd ohono yng Nghymru. Mae hyn yn fater i Lywodraeth Cynulliad Cymru, sy'n atebol i'r Cynulliad Cenedlaethol, gyda chymorth Archwilydd Cyffredinol Cymru. Mae Ysgrifennydd Parhaol Llywodraeth Cynulliad Cymru wedi'i benodi'n Swyddog Cyfrifyddu.

Mae'r Memorandwm Cyd-ddealltwriaeth rhwng Cyfarwyddwr Swyddfa Cymru fel Swyddog Cyfrifyddu Ychwanegol ar gyfer y cais am adnoddau perthnasol ac Ysgrifennydd Parhaol Llywodraeth Cynulliad Cymru, yn rhinwedd ei swydd fel Swyddog Cyfrifyddu, wedi'i ddiweddarau.

Cyfarfu Cyfarwyddwr Swyddfa Cymru ag Archwilydd Cyffredinol Cymru i gadarnhau gweithrediad y cytundeb i roi gwybod am unrhyw ganfyddiadau sy'n berthnasol i gyfrifoldebau Swyddfa Cymru.

Yn ystod 2008-09, daeth maint yr argyfwng economaidd yn amlwg, ac ym mis Hydref 2008, cyhoeddodd y Prif Weinidog y byddai Cyngor Economaidd Cenedlaethol yn cael ei greu a Chyngor Gweinidogion Rhanbarthol i ymateb i'r argyfwng hwnnw. Penodwyd yr Ysgrifennydd Gwladol i'r Cyngor Economaidd Cenedlaethol a'r Gweinidog i'r Cyngor Gweinidogion Rhanbarthol.

Roedd Swyddfa Cymru eisoes yn bwriadu creu tîm newydd ar gyfer polisi economaidd a chyllid, ac felly roedd yn gallu ymateb yn ddi-oddedd i ddigwyddiadau sydyn drwy sefydlu'r tîm o flaen amser. Ar y dechrau, dim ond un aelod oedd gan y tîm, yn cael ei gefnogi gan aelodau o dimau eraill yn y grŵp polisi, ond erbyn diwedd y flwyddyn, roedd ganddo dri aelod amser llawn ac un arall i ddod. Gwnaethpwyd hyn drwy ailddyrranu adnoddau o fewn y grŵp polisi cyfredol.

Caffael, ystyriaethau amgylcheddol a chynaliadwyedd

Lle y mae Swyddfa Cymru yn defnyddio gwasanaethau a gyflenwyd gan y Weinyddiaeth Gyfiawnder neu dan gontract â hi, mae ymrwymadau'r Llywodraeth ar effeithiau amgylcheddol a chynaliadwyedd yn cael eu cyflawni o fewn eu fframweithiau ehangach. Rydym wedi parhau i chwilio am ffyrdd o leihau rhagor ar ddefnydd y Swyddfa o ynni a dŵr ac rydym unwaith eto wedi gwrthbwysio allyriadau CO₂ o deithio drwy gwmni a oedd wedi'i argymhell gan Defra. Datblygir Cynllun Datblygu Cynaliadwy cynhwysfawr ar gyfer y Swyddfa yn ystod 2009, gan ddefnyddio arweiniad, offer ac adnoddau eraill sydd ar gael gan y Weinyddiaeth Gyfiawnder ac yn unol â strategaeth y Weinyddiaeth Gyfiawnder lle mae'n gorgyffwrdd â Swyddfa Cymru.

Yn benodol yn ystod 2008-09 fe wnaethom y canlynol:

- Defnyddio papur ysgrifennu o ffynonellau sy'n ailgylchu 80 y cant o'u deunydd;
- Ailgylchu mwy na 11 tonn o wastraff (cardbord, papur, plastig, papur wedi'i rwygo), cynnydd 10 y cant ar y flwyddyn flaenorol;
- Cael y cyfan o'n trydan o ffynonellau adnewyddadwy; a
- Rhoi'r gorau'n raddol i ddefnyddio dŵr potel yn ein hadeiladau.

5.4 Llywodraeth yr Oes Wybodaeth

Gwefannau

Y llynedd ailddatblygwyd ac ailddyluniwyd ein gwefannau Cymraeg a Saesneg. Mae'r gwefannau, sy'n fwy hygyrch a gwybodus erbyn hyn, yn cael oddeutu 80 trawiad y dydd.

Mae'r gwefannau i'w cael yn:

www.walesoffice.gov.uk

www.swyddfa.cymru.gov.uk

Mae ein gwefannau'n cynnig modd ymarferol ac effeithiol i ddarparu deunydd am ein cyfrifoldebau yn rhwydd i'r cyhoedd, ac ar ffurf y gellir ei chwilio'n hawdd. Rydym yn derbyn na all hyn fod yn unig ffynhonnell, oherwydd ystyriaethau o ran mynediad, ond mwy'n fwyfwy poblogaidd a chyfleus i lawer o ddefnyddwyr.

Mae gan yr holl staff fynediad i'r Rhyngrwyd ac i Fewnrwyd y Weinyddiaeth Gyfiawnder.

Diogelu Data a Gwybodaeth

Nid yw Swyddfa Cymru'n delio â llawer o wybodaeth bersonol sensitif ond, serch hynny, er mwyn sicrhau bod y Swyddfa'n delio â data sensitif yn y ffordd briodol, rydym wedi cynnal archwiliad cynhwysfawr o'n hasedau data ac wedi asesu'r risgiau cysylltiedig.

Yn unol â'r gofynion gorfodol sydd ar bob corff cyhoeddus, rydym wedi defnyddio pecyn hyfforddiant a ddarperir gan y Weinyddiaeth Gyfiawnder i hyfforddi pob aelod o staff yn y gweithdrefnau trin data, a byddwn yn cynnal rhagor o weithgareddau i sicrhau bod y Swyddfa'n cydymffurfio'n llawn â'r safonau priodol.

5.5 Penodiadau Cyhoeddus

Nid oes gan Ysgrifennydd Gwladol Cymru gyfrifoldeb personol dros wneud unrhyw benodiadau cyhoeddus. Pan fydd yn penodi ar y cyd ag eraill, mae'r Swyddfa'n dilyn gweithdrefnau, sy'n sicrhau mai dim ond yr ymgeiswyr sydd â'r cymwysterau mwyaf priodol fydd yn cael eu dewis ar gyfer penodiadau cyhoeddus. Penodir ar gyfer swyddi cyhoeddus yn unol â'r canllawiau yn Arweiniad y Comisiynydd dros Benodiadau Cyhoeddus ar gyfer Penodiadau i Gyrrff Cyhoeddus, a gyhoeddwyd ym mis Awst 2005.

5.6 Y Gymraeg

Mae Swyddfa Cymru'n dal i weithio gyda Bwrdd yr Iaith Gymraeg i adolygu'i Chynllun Iaith Gymraeg, ac mae'n gobeithio cwblhau ffurf derfynol y ddogfen hon yn y flwyddyn i ddod.

5.7 Recriwtio Staff Swyddfa Cymru

Mae staff Swyddfa Cymru yn dod un ai o'r Weinyddiaeth Gyfiawnder, drwy eu trosglwyddo o fannau eraill yn y Weinyddiaeth neu eu recriwtio iddi ar ôl eu penodi o'r tu allan; neu drwy eu benthyca oddi wrth Lywodraeth Cynulliad Cymru.

Mae Swyddfa Cymru wedi cynnal ei threfniadau ar gyfer rheoli perfformiad, sy'n gydnaws â rhai'r Weinyddiaeth Gyfiawnder a Llywodraeth Cynulliad Cymru. Oherwydd hynny, gallwn recriwtio, rheoli ac arfarnu perfformiad mewn modd sy'n bodloni anghenion busnes Swyddfa Cymru, gan sicrhau yr un pryd na fydd staff o'r ddau gorff yn cael eu rhoi dan anfantais wrth ddod yma neu wrth symud ymlaen.

Mae Swyddfa Cymru yn cydymffurfio â gofynion y Gorchymyn yn y Cyfrin Gyngor ar y Gwasanaeth Sifil 1995, wrth recriwtio ei staff. Mae pob unigolyn a benodir yn cael ei ddethol yn ôl ei deilyngdod ac ar sail cystadlu teg ac agored, ar wahân i achosion lle y caniateir eithriadau dan erthyglau 6 a 7 o'r Gorchymyn.

I'r perwyl hwn:

- Rhoddir mynediad cyfartal a rhesymol i ddarpar ymgeiswyr at wybodaeth ddigonol am y swydd a'i gofynion ac am y broses ddethol;
- Ystyrir ymgeiswyr yn gyfartal yn ôl eu teilyngdod ym mhob cam o'r broses ddethol;
- Mae'r dethol wedi'i seilio ar feini prawf perthnasol a gymhwysir yn gyson at yr holl ymgeiswyr;
- Mae'r technegau dethol wedi'u cynllunio fel eu bod yn ddibynadwy ac fel eu bod yn diogelu rhag rhagfarn;
- Cymhwysir polisiau cyfle cyfartal drwy gydol y broses recriwtio.

5.8 Niferoedd Staff

Blynyddoedd staff – cyfwerth ag amser llawn		2007-08 gwirioneddol	2008-09 gwirioneddol	Cynlluniau 2009-10	Cynlluniau 2010-11
Staff parhaol	Polisi	37	37	46	46
	Gweithredol	12	13	16	16
Staff achlysurol		4	5	2	2
Goramser		1	1	1	1
CYFANSWM		54	56	65	65

Mae'r elfen staff parhaol yn y tabl uchod wedi'i rhannu i wahaniaethu rhwng staff sy'n ymgymryd â gwaith polisi, gan gynnwys Swyddfeydd Preifat y Gweinidogion, a Chymorth Gweithredol, gan gynnwys yr holl wasanaethau corfforaethol a chyllid.

5.9 Polisiâu Cyfle Cyfartal Swyddfa Cymru

Amrywiaeth

Mae oddeutu 11 y cant o staff y Swyddfa o darddiad Ethnig Lleiafrifol.

Menywod

Mae menywod yn cael eu cynrychioli'n dda ar draws Swyddfa Cymru a menywod yw 48 y cant o'r staff. Mae'r tabl isod yn dangos nifer y menywod mewn swyddi ar bob graddfa fel yr oedd ar 31 Mawrth 2009.

Graddfa'r swydd	Staff mewn swyddi	Y nifer ohonynt sy'n fenywod
Uwch Wasanaeth Sifil	4	0
Gradd 6	3	1
Gradd 7	7	5
SEO	10	5
HEO	13	5
EO	17	9
AO	8	5
AA	2	1

Pobl ag anableddau

Mae gan Swyddfa Cymru ychydig o aelodau staff sydd ag anableddau. Er mwyn preifatrwydd, ni roddir manylion, yn unol â chanllawiau Swyddfa'r Cabinet.

Yn unol â Strategaeth Adnoddau'r Gweithlu mewnol Swyddfa Cymru, rydym yn asesu lleoliad swyddi unigol yn ystod prosesau recriwtio. Bwriadwn symud nifer o swyddi i Gaerdydd dros y blynyddoedd i ddod.

5.10 Llywodraethu Corfforaethol a Rheoli Perfformiad Swyddfa Cymru

Mae gan Swyddfa Cymru Fwrdd Rheoli sy'n diogelu ac yn gwella enw da Swyddfa Cymru. Gwna hyn drwy ddarparu arweiniad a rheoli perfformiad yng nghyswllt cyflwyno polisiâu a darparu ar lefel weithredol. Mae'r Bwrdd yn gweithredu o fewn fframwaith amcanion busnes strategol y cytunir arnynt gan Ysgrifennydd Gwladol Cymru. Mae'r aelodau yn gwneud penderfyniadau ar y cyd ac nid fel cynrychiolydd y meysydd busnes a arweinir ganddynt. Mae'n cyfarfod yn ffurfiol fel bwrdd corfforaethol bob rhyw ddeufis. Mae un aelod anweithredol gan y Bwrdd, David Crawley, sydd hefyd yn gadeirydd ar Bwyllgor Archwilio'r Swyddfa. Ym mis Tachwedd 2008, cafodd Cylch Gorchwyl ac aelodaeth y Bwrdd eu hasesu a'u diweddarau ganddo, cadeirir y Bwrdd gan Gyfarwyddwr Swyddfa Cymru, gyda dau Ddirprwy Gyfarwyddwr yn sicrhau y darperir yn strategol yn erbyn amcanion.

Yn ystod 2008–09, mae'r Bwrdd Rheoli wedi gweithredu o fewn Cylch Gorchwyl sy'n cydymffurfio â chanllawiau Trysorlys EM a gellir eu gweld ar ein gwefan: www.walesoffice.gov.uk

Y Pwyllgor Archwilio

Cyfarfu'r Pwyllgor Archwilio bedair gwaith yn ystod 2008–09, gan gynnwys unwaith yng Nghaerdydd. Mae trefniadaeth a busnes y Pwyllgor yn dilyn yr arweiniad a geir yn Llawlyfr Trysorlys EM ar Bwyllgorau Archwilio ac felly cynlluniwyd ei agendâu ar sail y dyddiadau allweddol sy'n gysylltiedig â'r cyfrifon, y rhagamcanion a'r datganiadau sicrwydd a hefyd y rhaglen archwilio mewnol. Y pwyllgor sy'n craffu ar y broses rheoli risg ar gyfer y Swyddfa ac yn cynghori'r Swyddog Cyfrifyddu Ychwanegol ynghylch y camau priodol i'w cymryd. Mae'r Pwyllgor yn adrodd yn rheolaidd i'r Bwrdd Rheoli drwy Gadeirydd y Pwyllgor Archwilio, sy'n aelod anweithredol o'r Bwrdd.

Disgwylir y bydd y Cadeirydd yn cyflwyno'i adroddiad blynyddol ar waith y Pwyllgor Archwilio i'r Bwrdd Rheoli ym mis Mehefin 2009.

Iechyd a Diogelwch

Mae Swyddfa Cymru yn cymryd rhan mewn gwaith dan oruchwyliaeth Pwyllgor Iechyd a Diogelwch y Weinyddiaeth Gyfiawnder. Mae ganddi ei Phwyllgor Iechyd a Diogelwch ei hun i asesu a rheoli risgiau, sy'n adrodd yn rheolaidd i'r Bwrdd Rheoli. Er mwyn ystyried newidiadau pwysig diweddar i ddeddfwriaeth iechyd a diogelwch, mae'r Swyddfa wedi datblygu Cynllun Gweithredu Iechyd a Diogelwch i sicrhau ei bod yn parhau i gydymffurfio'n llawn.

Adeiladau Swyddfeydd

Prif adeilad Swyddfa Cymru yw Tŷ Gwydyr, yn Whitehall. Tŷ tref Sioraidd oedd hwn yn wreiddiol, ac mae'n adeilad rhestredig. Rydym yn cymryd cyngor gan wasanaeth Rheoli Cyfleusterau'r Weinyddiaeth Gyfiawnder a chan yr Asiantau Rheoli a benodwyd ar gyfer yr adeilad, ac maent yn darparu adroddiadau rheolaidd i ni ar yr adeilad er mwyn cydymffurfio â Rheoliadau Adeiladu statudol. Yn unol â chanlyniad yr adroddiadau, mae gennym raglen gynnal a chadw barhaus ar gyfer Tŷ Gwydyr, er mwyn darparu ar gyfer ei anghenion a'i statws arbennig.

Mae Swyddfa Cymru hefyd wedi cymryd ystafelloedd ar brydles mewn adeilad ym Mae Caerdydd. Mae'r ddwy swyddfa'n bodloni gofynion Deddf Gwahaniaethu ar Sail Anabledd.

Pennod 6

Gwariant y
Llywodraeth
yng Nghymru

Pennod 6:

Gwariant y Llywodraeth yng Nghymru

6.1 Ariannu Cynulliad Cenedlaethol Cymru

Mae'r trefniadau ariannol rhwng Llywodraeth y DU a Chynulliad Cenedlaethol Cymru wedi'u nodi ym mhedwerydd argraffiad *A Statement of Funding Policy*, a gyhoeddwyd ym mis Hydref 2007 gan Drysorlys EM, sydd hefyd yn ymdrin â'r trefniadau ariannu ar gyfer yr Alban a Gogledd Iwerddon. Mae'r trefniadau'n dangos bod y confensiynau hirsefydlog a oedd yn llywio'r broses ariannu ar gyfer Cymru (yn ogystal â'r Alban a Gogledd Iwerddon) cyn datganoli wedi parhau i raddau helaeth.

Mae'r cyfrifoldeb dros bolisi cyllid, polisi macroeconomaidd a dyrannu gwariant cyhoeddus yn y Deyrnas Unedig yn dal dan ofal Trysorlys EM. Oherwydd hynny, parheir i bennu cyllideb y Cynulliad o fewn y fframwaith ar gyfer rheoli gwariant cyhoeddus yn y Deyrnas Unedig. Fodd bynnag, ar ôl pennu'r cyllidebau gwariant cyhoeddus cyffredinol, mae'r Cynulliad yn rhydd i wneud ei benderfyniadau ei hun ar wariant, o fewn y cyfanswm cyffredinol, ar raglenni y mae'n gyfrifol amdanynt.

Mae cyllid Llywodraeth y DU ar gyfer cyllideb y Cynulliad yn cael ei bennu fel arfer o fewn adolygiadau o wariant. Bydd Adrannau eraill fel arfer yn cysylltu newidiadau yn narpariaeth gyllidebol y gweinyddiaethau datganoledig â newidiadau yn y gwariant arfaethedig ar wasanaethau cyhoeddus tebyg. Pennir y cysylltiad fel arfer drwy fformiwla Barnett sy'n seiliedig ar boblogaeth. Bydd y Senedd yn pleidleisio dros roi'r ddarpariaeth angenrheidiol i'r Ysgrifennydd Gwladol. Bydd yn gwneud taliadau i'r Cynulliad o'r arian a ddarparwyd gan y Senedd yn y symiau hynny y caiff eu pennu, yn unol â Deddf Llywodraeth Cymru 2006. Telir am gostau Swyddfa Cymru o'r arian a ddarparwyd gan y Senedd.

6.2 Cyfanswm y Gwariant Cyhoeddus y gellir ei bennu yng Nghymru

Yn 2008-09 cyfanswm y gwariant cyhoeddus y gellir pennu ei fod wedi'i wario er budd Cymru oedd £25.309 biliwn, sy'n cyfateb i £8,493 y pen neu tua 10 y cant yn uwch na'r cyfartaledd ar gyfer y DU. I gael mwy o wybodaeth, darllenwch PESA 2009.

6.3 Cyfrifon y Llywodraeth Gyfan

Mae Swyddfa Cymru a Llywodraeth Cynulliad Cymru yn cymryd rhan ym mhrosiect Cyfrifon y Llywodraeth Gyfan, sy'n cael ei arwain gan Drysorlys EM.

6.4 Cyllideb y Cynulliad

Mater i'r Cynulliad yw penderfynu sut y mae'n defnyddio'r adnoddau sydd ar gael iddo, gan gynnwys eu rhannu rhwng costau rhedeg a gwariant ar raglenni. Mae Llywodraeth Cynulliad Cymru wedi neilltuo adnoddau i gyflwyno newidiadau a gwella'r canlyniadau wrth gyflenwi gwasanaethau cyhoeddus yng Nghymru. Mae wedi ymrwymo i wella perfformiad economaidd Cymru'n barhaus a chau'r bwlch o ran CMC rhwng Cymru a Lloegr. Mae Swyddfa Cymru yn cefnogi'r amcanion hyn yn llwyr.

Gellir gweld cyllideb y Cynulliad ar ei wefan yn: www.wales.gov.uk

6.5 Cyllideb 2009

Cyflwynodd y Canghellor ei ddatganiad ar y gyllideb ar 22 Ebrill 2009, gan gyhoeddi pecyn o fesurau a fyddai'n darparu cymorth yn awr – yr adeg y mae ei angen arnom fwyaf – ar gyfer swyddi, busnesau ac aelwydydd yng Nghymru wrth i'r DU baratoi am y twf economaidd a broffwydir ar gyfer diwedd y flwyddyn.

Oherwydd yr arbedion effeithlonrwydd a gyhoeddwyd yn yr Adroddiad cyn y Gyllideb a'r Gyllideb, bydd yn rhaid i Gymru wneud arbedion o £216m dros y ddwy flynedd nesaf. Bydd hyn yn cael ei wrthbwyso'n rhannol gan £46m yn ychwanegol a ddyrannwyd i Gymru yn y Gyllideb eleni a £14m yn ychwanegol flwyddyn nesaf. Y canlyniad net yw toriad £156m ym Mloc Cymru dros y flwyddyn hon a blwyddyn nesaf. Mater i Weinidogion y Cynulliad yw penderfynu sut y bydd bloc Cymru'n cael ei wario yng Nghymru a'r ffordd orau o sicrhau'r arbedion effeithlonrwydd hyn.

6.6 Gwariant gan Swyddfa Cymru

Mae'r gwariant gan Swyddfa Cymru ei hun yn rhan o gyllideb Cymru. Heblaw'r grant y mae'n ei dalu i'r Cynulliad, mae gwariant yr Adran yn cynnwys:

- Ei chostau rhedeg ei hun;
- Treuliau'r Arglwydd Raglawiaid;
- Eitemau cysylltiedig heblaw arian

6.7 Newidiadau yn Nherfyn Gwariant Adrannol Cymru ar gyfer y cyfnod rhwng 2005-06 a 2010-11 ers Dadansoddiadau Ystadegol o Wariant Cyhoeddus (PESA) 2008.

Mae atodiad 3 yn cysoni Terfyn Gwariant Adrannol presennol Cymru â'r llinell sylfaen o'r Adolygiad o Wariant yn 2007.

Atodiadau

Atodiadau

Atodiad 1: Deddfau ac ynddynt ddarpariaethau neu oblygiadau penodol i Gymru yn Sesiwn 2007-08

Deddf	Dyddiad rhoi Cydsyniad Brenhinol	Nodiadau
Deddf Plant a Phobl Ifanc 2008	13 Tachwedd 2008	Mae'n darparu ar gyfer diwygio'r fframwaith statudol ar gyfer y system ofal er mwyn galluogi plant a phobl ifanc i gael gofal a chefnogaeth o ansawdd da a hybu a hyrwyddo gwelliannau yn y dull o gyflenwi gwasanaethau sy'n canolbwyntio ar anghenion y plentyn.
Deddf Newid yn yr Hinsawdd 2008	26 Tachwedd 2008	Mae'n creu fframwaith cyfreithiol hirdymor i leihau allyriadau nwyon tŷ gwydr a CO ₂ y DU hyd at 2050 a thu hwnt, drwy osod cyllidebau a thargedau ar gyfer lleihau carbon. Mae'n sefydlu Comisiwn Newid yn yr Hinsawdd i gynghori'r Llywodraeth a'r gweinyddiaethau datganoledig. Mae'n rhoi'r pŵer i Weinidogion y Cynulliad i gyflwyno cynllun masnachu ar gyfer Cymru, a swyddogaethau ar gyfer cyhoeddi canllawiau ac adrodd ar newid yn yr hinsawdd.
Deddf Cyfrifon Banc a Chymdeithas Adeiladu Segur 2008	26 Tachwedd 2008	Mae'n darparu ar gyfer cynllun i ddsbarthu arian sydd mewn cyfrifon banc a chymdeithas adeiladu segur er budd y gymuned, gan ddiogelu hawl y perchnogion i hawlio eu harian yn ôl. Mae'n rhoi amryw o swyddogaethau i Weinidogion Cymru, gan gynnwys y pŵer i gyhoeddi gorchmynion a chyfarwyddiadau mewn cysylltiad â dosbarthu a gwario'r arian a ddyrennir i Gymru.
Deddf Addysg a Sgiliau 2008	26 Tachwedd 2008	Mae'n cynnwys Pwerau Fframwaith i alluogi Cynulliad Cenedlaethol Cymru i ddeddfu mewn cysylltiad ag arolygu ysgolion ar gyfer y grŵp oedran cyn-16 a chofrestru a rheoleiddio ysgolion annibynnol yng Nghymru.

Deddf	Dyddiad rhoi Cydsyniad Brenhinol	Nodiadau
Deddf Ynni 2008	26 Tachwedd 2008	Mae'n darparu ar gyfer seilwaith nwy dan y môr, storio carbon deuocsid, y Rhwymedigaeth Ynni Adnewyddadwy, datgomisiynu safleoedd ynni (niwclear, ynni adnewyddadwy, olew a nwy) a throsglwyddo dan y môr. Mae'n cynnwys darpariaethau i gadw swyddogaethau presennol Gweinidogion Cymru.
Deddf Iechyd a Gofal Cymdeithasol	21 Gorffennaf 2008	Mae'n sefydlu'r Comisiwn Ansawdd Gofal gan gyfuno'r cyrff rheoleiddio presennol ar gyfer iechyd a gofal cymdeithasol mewn un corff rheoleiddio. Mae'n diwygio rheoleiddio proffesiynol er mwyn ennyn mwy o hyder ymysg y cyhoedd ac ymysg gweithwyr proffesiynol a chryfhau llywodraethu clinigol fel rhan o ymateb y Llywodraeth i ymchwiliad Shipman.
Deddf Tai ac Adfywio 2008	22 Gorffennaf 2008	Mae'n hyrwyddo'r cyflenwad o dai drwy greu asiantaeth cartrefi newydd i Loegr, ac yn diwygio rheoliadau tai cymdeithasol yn Lloegr. Mae'n rhoi pwerau i Weinidogion Cymru yng nghyswllt tystysgrifau cynaliadwyedd i gartrefi newydd. Mae'n diwygio deddfwriaeth tai, gan wneud newidiadau i bwerau Gweinidogion Cymru.
Deddf Trafnidiaeth Leol 2008	26 Tachwedd 2008	Mae'n darparu ar gyfer hyrwyddo strategaeth y Llywodraeth ar gyfer delio â thagfeydd ar ffyrdd a gwella trafndiaeth gyhoeddus drwy sicrhau bod pwerau priodol gan awdurdodau lleol i gymryd camau'n lleol i ddiwallu anghenion lleol o ran trafndiaeth. Mae'n cynnwys Pwerau Fframwaith i alluogi Cynulliad Cenedlaethol Cymru i wneud Mesurau yng nghyswllt prisio cefnffyrdd yng Nghymru (yn cynnwys yr M4) a gwario'r elw o'r taliadau hyn ar faterion sy'n ymwneud â thrafnidiaeth yng Nghymru.

Deddf	Dyddiad rhoi Cydsyniad Brenhinol	Nodiadau
Deddf Cynllunio 2008	26 Tachwedd 2008	Mae'n cyflwyno system newydd ar gyfer cynllunio seilwaith sydd o bwys cenedlaethol, ochr yn ochr â diwygiadau pellach yn y system cynllunio gwlad a thref a chyflwyno'r Ardoll Seilwaith Cymunedol. Mae'n cynnwys Pwerau Fframwaith i alluogi'r Cynulliad Cenedlaethol i ddeddfu yng nghyswllt cynlluniau a wneir gan Weinidogion Cymru ac awdurdodau cynllunio lleol ar gyfer datblygu a defnyddio tir yng Nghymru.
Deddf Gorfodi Rheoleiddiol a Sanctsiynau	21 Gorffennaf 2008	Mae'n sefydlu'r Swyddfa Gwell Rheoleiddio Leol (LBRO) i hybu gwell rheoleiddio gan awdurdodau lleol, ac mae'n darparu ar gyfer cyd-drefnu camau gorfodi gan awdurdodau lleol. Mae'n rhoi swyddogaethau amrywiol i Weinidogion Cymru yng nghyswllt y LBRO. Mae'n rhoi pwerau i alluogi cyrff rheoleiddio i osod amryw o sanctsiynau sifil am beidio â chydymffurfio â rheoliadau, ac i fynnu na fydd cyrff rheoleiddio'n gosod beichiau diangen, a fydd yn bwerau i Weinidogion Cymru yng nghyswllt materion datganoledig.
Deddf Gwerthu Benthyciadau Myfyrwyr	21 Gorffennaf 2008	Mae'n darparu ar gyfer rhaglen gwerthu'r portffolio benthyciadau myfyrwyr, gan gynnwys llyfrau benthyciadau'r Cynulliad. Mae'n rhoi pwerau tebyg i Weinidogion y Cynulliad i werthu yng nghyswllt benthyciadau a wneir ganddynt fel sydd gan yr Ysgrifennydd Gwladol (YG) yng nghyswllt benthyciadau y mae'r YG yn gyfrifol amdanynt.

Atodiad 2: Deddfau arall a mesurau'r Llywodraeth yn Sesiwn 2007-08 sy'n ymwneud a Chymru

Deddf	Dyddiad rhoi Cydsyniad Brenhinol	Nodiadau
Deddf Cynhaliaeth Plant a Thaliadau Eraill 2008	5 Mehefin 2008	Mae'n diwygio'r system cynhaliaeth plant; mae'n cynnwys darpariaeth i ddigolledu pobl sy'n dioddef gan fesotheleoma tryledol.
Deddf Gwrthderfysgaeth 2008	26 Tachwedd 2008	Mae'n darparu ar gyfer ymestyn pwerau gwrthderfysgaeth, gan gynnwys darpariaeth mewn cysylltiad â chadw rhai sydd dan amheuaeth o derfysgaeth cyn eu cyhuddo.
Deddf Cyfiawnder Troseddol a Mewnffudo 2008	8 Mai 2008	Mae'n darparu ar gyfer dedfrydu, cyfiawnder troseddol ac apelio; yn sefydlu Comisiwn EM dros Reoli Troseddwyr a Charchardai; yn creu trosedd newydd sef bod â meddiant delweddau pornograffig eithafol; a phwerau newydd i ddelio ag ymddygiad gwrthgymdeithasol.
Deddf Cyflogaeth 2008	13 Tachwedd 2008	Mae'n diddymu gweithdrefnau statudol ar gyfer datrys anghydfodau; mae'n darparu ar gyfer hyrwyddo camau i ddatrys anghydfodau; mae'n cryfhau'r fframwaith gorfodi a safonau asiantaethau cyflogaeth; yn egluro hawliau undebau llafur i bennu eu haelodaeth.
Deddf yr Undeb Ewropeaidd (Diwygio) 2008	19 Mehefin 2008	Mae'n galluogi'r Deyrnas Unedig i gadarnhau Cytuniad Lisbon.
Deddf Ffirwythloni Dynol ac Embryoleg 2008	13 Tachwedd 2008	Mae'n diwygio deddfwriaeth ar genhedlu â chymorth ac yn gwneud newidiadau yn y rheoleiddio a'r trwyddedu ar ddefnyddio embryonau mewn ymchwil a therapi.
Deddf Cyfraniadau Yswiriant Gwladol 2008	21 Gorffennaf 2008	Darpariaeth yng nghyswllt y terfyn enillion uchaf ar gyfer cyfraniadau YG (gan gynnwys yn benodol ddarpariaeth ynghylch y pwynt cronni uchaf).
Deddf Pensiynau 2008	26 Tachwedd 2008	Mae'n mynnu bod cyflogwyr yn cofrestru deiliaid swyddi mewn cynlluniau pensiwn yn y gweithle ac yn cadw eu haelodaeth; mae'n symleiddio ac yn diwygio deddfwriaeth pensiynau; mae'n darparu ar gyfer taliadau digolledu a delir gan y Gronfa Diogelu Pensiynau.

Atodiad 3: Mesurau'r Llywodraeth ac ynddynt ddarpariaethau neu oblygiadau penodol i Gymru yn Sesiwn 2008-09

Mesur	Nodiadau
Mesur Prentisiaethau, Sgiliau, Plant a Dysgu	Mae'n darparu ar gyfer galluogi sefydliadau addysg bellach Cymru i wneud cais am bwerau i ddyfarnu graddau sylfaen; mae'n rhoi'r pŵer i Weinidogion Cymru fynnu bod cyrff llywodraethu ysgolion a gynhelir yng Nghymru yn mabwysiadu ac yn defnyddio trefn gwyno; mae'n creu hawl newydd i'r rhai mewn gwaith i ofyn am amser ar gyfer hyfforddi gan eu cyflogwyr; sefydlu sail statudol i'r rhaglen Brentisiaethau gan osod allan y berthynas rhwng gwahanol rannau'r system Brentisiaeth; darparu ar gyfer diwygio addysg i bobl ifanc sy'n cael eu cadw dan glo yng Nghymru a Lloegr; darpariaethau i alluogi Gweinidogion Cymru i orfodi cydymffurfiaid â Dogfen Cyflogau ac Amodau Gwaith Athrawon Ysgol (STPCD), yn debyg i'r rhai sy'n cael eu cynnig ar gyfer yr Ysgrifennydd Gwladol yn Lloegr.
Mesur Atodiad Ardrethi Busnes	Mae'n darparu ar gyfer galluogi awdurdodau lleol i godi Atodiad Ardrethi Busnes; mae'n rhoi pwerau gwneud rheoliadau i Weinidogion Cymru a bydd yn rhoi pwerau i Weinidogion Cymru i ryddhau busnesau llai rhag talu'r Atodiad Ardrethi Busnes, drwy eithrio mangreoedd o dan drothwy penodedig rhag talu'r atodiad drwy is-ddeddfwriaeth.
Mesur Cyfiawnder a Chrwneriaid	Mae'n darparu ar gyfer diwygio'r system crwneriaid; mae'n cyflwyno system ardystio marwolaethau newydd; mae'n rhoi amddiffyniad i bobl sy'n dyst i farwolaeth dreisgar; mae'n cryfhau pwerau arolygu yng nghyswllt defnyddio data gan gynnwys rhannu data. Bydd gan Weinidogion Cymru bŵer i wneud rheoliadau yng nghyswllt archwilwyr meddygol; bydd yn rhaid i'r Arglwydd Ganghellor ymgynghori â hwy cyn newid ardaloedd crwneriaid. Bydd yn rhaid i'r Cyngor Dedfrydu asesu effaith cynigion deddfwriaethol a pholisi ar garchardai ac adnoddau'r gwasanaeth prawf, gan gynnwys cynigion a gyflwynir gan Weinidogion Cymru, ar gais yr Arglwydd Ganghellor.
Mesur Cydraddoldeb	Gwna ddarpariaethau yng nghyswllt gwahaniaethu ar sail oed y tu allan i faes cyflogaeth; gwneud dyletswyddau cydraddoldeb y sector cyhoeddus yn fwy effeithiol; cyflogwyr yn y sector preifat i fonitro ac adrodd ar amrywiaeth eu gweithwyr; cysoni deddfwriaeth ym meysydd gwahaniaethu ar sail rhyw, oed ac anabledd a chyflog cyfartal. Mae'n rhoi pŵer i Weinidogion Cymru i osod dyletswyddau cydraddoldeb penodol ar gyrfn cyhoeddus sy'n cyflawni swyddogaethau datganoledig a swyddogaethau datganoledig cyrff trawsffiniol. Bydd dyletswyddau'r sector cyhoeddus yn cael eu hystyn i gynnwys oed, cyfeiriadedd rhywiol a chred.

Mesur	Nodiadau
Mesur Iechyd	Mae'n gosod dyletswydd ar ddarparwyr yn y GIG i ystyried Cyfansoddiad newydd y GIG; caniatáu taliadau uniongyrchol i gleifion sy'n derbyn rhai o wasanaethau'r GIG; mae'n gosod dyletswydd ar ddarparwyr y GIG i lunio Cyfrifon Safonol; mae'n ymestyn cylch gwaith yr ombwdsmon llywodraeth leol i ddelio â chwynion oddi wrth bobl sy'n ariannu eu gofal cymdeithasol eu hunain yn Lloegr; newid y drefn ar gyfer ymuno â'r farchnad ac ymadael ar gyfer fferyllfeydd yng Nghymru a Lloegr. Mae'r darpariaethau ar gyfer Cymru yn cynnwys pwerau i Weinidogion Cymru yng nghyswllt gwerthu ac arddangos nwyddau tybaco, atal aelodau o Gymru sy'n eistedd ar CICau ac AISau trawsffiniol, rhannu gwybodaeth am ddata di-enw sy'n ymwneud â chyflogau deintyddion a meddygon teulu.
Mesur Democratiaeth Leol, Datblygu Economaidd ac Adeiladu	Dwy ddarpariaeth fframwaith ar strwythurau rheoli gwleidyddol cynghorau sir a chynghorau bwrdeistref sirol yng Nghymru ac yng nghyswllt pwyllgorau craffu a goruchwyllo. Darpariaethau ar gyfer Cymru a Lloegr yng nghyswllt deisebau lleol; dyletswydd i hyrwyddo democratiaeth; penodi archwilywyr; a chontractau adeiladu.
Mesur Mynediad at y Môr a'r Arfordir	Mae'n creu Parth Pysgodfeydd i Gymru i ymestyn swyddogaethau pysgodfeydd Gweinidogion Cymru y tu hwnt i'r môr tiriogaethol. Mae'n rhoi Pwerau Fframwaith i alluogi Cynulliad Cenedlaethol Cymru i ddeddfu er mwyn sefydlu a chynnal llwybr arfordirol ar gyfer darparu gweithgarwch hamdden i'r cyhoedd. Drwyddo, Gweinidog Cymru fydd yr awdurdod cynllunio morol ar gyfer dyfroedd Cymru wrth y lan ac oddi ar y lan (gyda chytundeb yr Ysgrifennydd Gwladol ar gyfer cynlluniau'n ymwneud â materion heb eu datganoli a dyfroedd oddi ar y lan); bydd pwerau trwyddedu newydd a phwerau'n ymwneud â Pharthau Cadwraeth Morol yn cael eu harfer gan Weinidogion Cymru mewn dyfroedd wrth y lan. Mae'n gwneud newidiadau i ddeddfwriaeth pysgodfeydd a fydd yn berthnasol i Gymru. Mae'n rhoi pwerau i Weinidogion Cymru mewn perthynas â physgodfeydd y glannau pan fydd y Pwyllgorau Pysgodfeydd Môr yn cael eu diddymu.
Mesur Plismona a Lleihau Throsedd	Mae'n newid trefn drwyddedu awdurdodau lleol yng nghyswllt lleoliadau cyfarfyddiadau o natur rywiol. Bydd gan Weinidogion Cymru bwerau gwneud rheoliadau i nodi pa safleoedd sy'n dod o fewn y diffiniad hwn a disgrifio perfformiadau neu arddangosiadau o noethni a fydd yn cael eu heithrio.
Mesur Diwygio Lles	Gweinidogion Cymru yn cael pwerau gwneud rheoliadau yng nghyswllt "hawl i reoli" ar gyfer pobl anabl. Bydd yr Adran Gwaith a Phensiynau yn ymgynghori â Gweinidogion Cymru ar weithredu trefn amodau ar gyfer budd-daliadau yng nghyswllt hyfforddiant sgiliau ac adsefydlu ar ôl bod yn gaeth i gyffuriau.

Atodiad 4: Deddfau Eraill a Mesurau'r Llywodraeth yn ystod sesiwn 2008-09 sy'n berthnasol i Gymru

Mesur	Nodiadau
Bancio	Mae'r Mesur yn sefydlu am y tro cyntaf drefn statudol barhaol ar gyfer delio â banciau sy'n methu, mae'n diwygio deddfwriaeth gyfredol gysylltiedig ac yn gwneud darpariaethau newydd ar gyfer trefn lywodraethu Banc Lloegr.
Mesur Dinasyddiaeth, Mewnfudo a Ffiniau	Y Mesur hwn yw'r diweddaraf i geisio newid y gyfraith ar fewnfudo, lloches a chenedligrwydd. Mae'n cynnwys agweddau dinasyddiaeth a diogelu plant y Mesur Dinasyddiaeth a Mewnfudo (Rhannol) Drafft, a gyhoeddwyd ar gyfer ymgynghori arno ym mis Gorffennaf 2008. Mae'n ymgorffori agweddau ar ymarferion ymgynghori eraill ar yr Ardal Deithio Gyffredin (y DU, Ynysoedd y Sianel, Ynys Manaw, a Gweriniaeth Iwerddon), ac ar apelïadau mewnfudo.
Diwydiant ac Allforio (cymorth ariannol)	Mae dau bwrpas i'r Mesur. Y cyntaf yw codi'r terfyn ariannol ar y gefnogaeth i ddiwydiant y tu allan i ardaloedd a gynorthwyr a ganiateir dan Ddeddf Datblygu Diwydiannol 1982 (newidiwyd y terfynau hyn ddiwethaf yn 2003). Yr ail yw ehangu'r gefnogaeth a ganiateir gan yr Adran Gwarantu Credydau Allforio dan Ddeddf Gwarantau Buddsoddi ac Allforio 1991. Mae'n Fesur byr gyda thri chymal, sy'n newid Deddfau 1982 ac 1991 a grybwyllir uchod.
Mesur Pleidiau Gwleidyddol ac Etholiadau	Mae'n gwneud darpariaethau ar gyfer gwella'r gwaith o reoleiddio rhoddion; i swyddogion canlyniadau Awdurdodau Lleol weinyddu etholiadau Senedd Ewrop yng Nghymru, Lloegr a'r Alban; darparu sancsiynau sifil a phwerau ymchwilio ehangach i'r Comisiwn Seneddol; galluogi penodi pedwar Comisiynydd â phrofiad gwleidyddol diweddar; lleihau'r cyfnod amser ar weithgarwch gwleidyddol yn y gorffennol ar gyfer staff a chomisiynwyr eraill.
Gwasanaethau Post	Mae'r Mesur yn darparu ar gyfer ailstrwythuro Grŵp y Post Brenhinol Cyf, gwneud newidiadau i Gynllun Pensiwn y Post Brenhinol, a newid proses reoleiddio'r gwasanaethau post.
Mesur Cyfrifon Porth Cynilo	Mae'n gwneud darpariaeth i Gyllid a Thollau EM weithredu'r cynllun hwn ledled y DU.

Atodiad 5: Gorchmynion Cymhwysedd Deddfwriaethol a Mesurau'r Cynulliad a basiwyd yn ystod 2008

Gorchmyn Cymhwysedd Deddfwriaethol	Daeth i Rym	Nodiadau
Anghenion Addysgol Arbennig	9 Ebrill 2008	Mae'n galluogi Cynulliad Cenedlaethol Cymru i ddeddfu yng nghyswllt pobl sydd ag anghenion addysgol arbennig ym maes addysg neu hyfforddiant.
Gofal Cartref	9 Gorffennaf 2008	Mae'n galluogi Cynulliad Cenedlaethol Cymru i gyflwyno system fwy unffurf o godi tâl am ofal cartref a gwasanaethau cymdeithasol dibreswyl eraill yng Nghymru.
Plant Bregus	10 Rhagfyr 2008	Mae'n galluogi Cynulliad Cenedlaethol Cymru i gyfuno'r llyfr statudau cyfredol ar blant bregus a deddfu yng nghyswllt swyddogaeth cyrff cyhoeddus yn y maes hwn.
Mesurau	Daeth i Rym	Nodiadau
Gwneud Iawn am Gamweddau'r GIG	6 Mai 2008	Mae'n darparu cynllun iawndal ar gyfer pobl sydd wedi cael triniaeth esgeulus gan y GIG heb orfod mynd i'r llys.
Teithio gan Ddysgwyr	18 Tachwedd 2008	Mae'n gosod dyletswydd ar awdurdodau lleol i ddarparu trafnidiaeth ysgol i fyfyrwyr dan 19 oed pan fyddant yn dechrau ar eu haddysg neu hyfforddiant.

**Atodiad 6: Newidiadau yn Nherfyn Gwariant Adrannol Cymru
ar gyfer y cyfnod rhwng 2007-08 a 2010-11 ers Dadansoddiadau
Ystadegol o Wariant Cyhoeddus (PESA) 2008⁽¹⁾**

	2007-08	2008-09	2009-10	2010-11
	£m	£m	£m	£m
	Alldro	Yr Alldro a Amcangy- frofir	Cynlluniau	Cynlluniau
Sefyllfa wrth gyhoeddi PESA 2008 (Tabl 1.12) ar ol disbrisiant ac amhariadau	13,774	14,273	14,965	15,779
Disbrisiant ac amhariadau	268	282	282	281
<i>Is-gyfanswm</i>	14,042	14,555	15,247	16,060
Trosglwyddiadau Rhyngadrannol		-15.0	-18.9	-18.8
Diwedd Blwyddyn		68.8	0.0	0.0
Polisi gwariant				
Llifogydd		0.2	0.0	0.0
Adroddiad Rhag-gyllidebol 2008 - Warm Front		2.9	2.9	0.0
Cwtogi Cyfalaf Iechyd		0.0	0.0	-74.5
Cyllideb 2009 - Pecyn Tai		0.0	19.5	6.7
Cyllideb 2009 - Pecyn Ynni Gwyrdd		0.0	12.6	3.3
Cyllideb 2009 - Pecyn Cyflogaeth Ieuencid		0.0	2.9	4.3
Cyllideb 2009 - Cronfa Cyflogaeth		0.0	0.0	0.0
Cyllideb 2009 - Trydydd Sector & Banciau Gwlad yr Iâ		0.0	1.0	0.0
Cyllideb 2009 - Cyfalaf ar gyfer Colegau AB		0.0	9.8	0.0
Cyllideb 2009 - Cynilion Gwerth am Arian		0.0	0.0	-215.8
Cyfalaf sydd wedi'i tynnu lawr yn gynnar		28.2	0.0	-28.2
<i>Is-gyfanswm</i>	0	85	30	-323
DEL cyfalaf ynghyd a DEL adnoddau	14,042	14,640	15,277	15,737
Wedi tynnu dibrisiant ac amhariadau	239	226	251	253
Sefyllfa wrth gyhoeddi PESA 2009 (Tabl 1.12) ar ol disbrisiant ac amhariadau	13,803	14,414	15,026	15,484

(1) Efallai na fydd y cyfansymiau yn rhoi'r swm terfynol oherwydd talgrynnu.

Atodiad 7: Terfyn Gwariant Adrannol – Cymru⁽¹⁾⁽²⁾

	2003-2004	2004-2005	2005-2006	2006-2007	2007-2008	2008-2009	2009-2010	2010-2011
Adnodd Swyddfa Cymru								
Costau Gweinyddu Swyddfa Cymru	2,949	3,705	3,969	4,200	4,859	4,819	7,110	3,261
Swyddfa Cymru – arall ⁽³⁾	93	98	253	195	210	236	373	373
Adnodd⁽³⁾	3,042	3,803	4,222	4,395	5,069	5,055	7,483	3,634
Wedi tynnu dibrisiant ac amhariadau	-35	-35	-129	-48	-48	-54	-35	-35
Adnodd Swyddfa Cymru⁽⁴⁾	3,007	3,768	4,093	4,347	5,021	5,001	7,448	3,599
Cyfalaf Swyddfa Cymru								
Swyddfa Cymrue	51	194	127	33	145	96	766	766
DEL Swyddfa Cymru^{(2) (4) (5)}	3,058	3,962	4,220	4,380	5,166	5,097	8,214	4,365
Adnoddau CCC	9,642,610	10,379,461	10,986,763	11,676,746	12,331,318	12,971,968	13,556,137	13,989,777
Cyfalaf CCC	984,866	1,008,132	1,208,350	1,318,108	1,461,174	1,668,127	1,722,211	1,747,957
DEL CCC ⁽³⁾	10,627,476	11,387,593	12,195,113	12,994,854	13,792,492	14,640,095	15,278,348	15,737,734
Cyfanswm Bloc Cymru	10,630,534	11,391,555	12,199,333	12,999,234	13,797,658	14,645,192	15,286,562	15,742,099

(1) Efallai na fydd y cyfansymiau yn rhoi'r swm terfynol oherwydd talgrynnu.

(2) Pleidleiswyd ar y Gwariant ar Amcangyfrif yr Adran Materion Cyfansoddiadol, Cais am Adnoddau 3, i gefnogi'r Ysgrifennydd Gwladol wrth iddo gyflawni ei rol yn cynrychioli Cymru yn Llywodraeth y D.U., yn cynrychioli Llywodraeth y D.U. yng Nghymru, a sicrhau bod y trefniant datganoli yn rhedeg yn rhwydd yng Nghymru.

(3) Yn cynnwys dibrisiant.

(4) Adnodd + chyfalaf – dibrisiant

(5) Yn ol confensiwn, mynegir Uchafswm y Gwariant Adrannol fel adnodd a chyfalaf ar ol tynnu dibrisiant. Felly, ni fydd cyfanswm y niferoedd adnodd a chyfalaf yn y tabl hwn yn rhoi Uchafswm y Gwariant Adrannol; y gwahaniaeth yw'r dibrisiant.

**Atodiad 8: Y Grant a Oedd yn Daladwy i Gynulliad Cenedlaethol
Cymru 2007-08: y Ddarpariaeth Wreiddiol a'r Ddarpariaeth Derfynol⁽¹⁾**

	Darpariaeth Wreiddiol £'000	Darpariaeth Derfynol £'000	Yr Alldro a Amcangyfrifir £'000
Gwariant a ddosberthir fel DEL ⁽²⁾	14,073,067	14,163,058	13,792,492
Gwariant a ddosberthir fel AME	539,728	481,870	487,991
Cyfanswm y Gwariant a Reolir	14,612,795	14,644,928	14,280,483
<i>Wedi tynnu:</i>			
Gwariant dibleidlais:			
Credyd LA a gymeradwywyd	163,396	163,396	163,396
Arall dibleidlais	6,078	6,078	6,078
Adnodd heb fod yn arian	499,481	559,261	399,309
AME heb fod yn arian	375,948	384,471	406,331
CYFANSWM Y GWARIANT A REOLIR DI-BLEIDLAIS	1,044,903	1,113,206	975,114
CYFANSWM Y GWARIANT A REOLIR GYDA PHLEIDLAIS	13,567,892	13,531,722	13,305,369
Derbyniadau y pleidleisiwyd arnynt			
Cyfraniadau o'r Gronfa Yswiriant Cenedlaethol	-890,566	-896,713	-897,434
Derbyniadau Treth Annomestig	-817,500	-821,700	-821,700
Cyfanswm	-1,708,066	-1,718,413	-1,719,134
Ynghyd a:			
Trosglwyddo stoc catrefi	0	142,100	145,976
Cyfanswm	0	142,100	145,976
CYFANSWM GRANT Y CYNULLIAD	11,859,826	11,955,409	11,732,211

(1) Efallai na fydd y cyfanswmiau yn rhoi'r swm terfynol oherwydd talgrynnu.

(2) Mae DEL adnoddau a chyfalaf yn cynnwys disbrisiant.

**Atodiad 9: Cysoni'r grant a oedd yn daladwy i Gronfa Gyfunol Cymru
2008-09⁽¹⁾**

	2008-09 Darpariaeth Wreiddiol £'000	2008-09 Darpariaeth Derfynol £'000	2008-09 Yr Alldro a Amcangyfrifir £'000
Gwariant a ddosberthir fel DEL ⁽²⁾	14,555,005	14,640,095	14,640,095
Gwariant a ddosberthir fel AME	513,790	677,225	697,225
Cyfanswm y Gwariant a Reolir	15,068,795	15,317,320	15,337,320
Wedi tynnu:			
<i>Gwariant dibleidlais:</i>			
Credyd LA a gymeradwywyd	163,396	163,396	163,396
Arall dibleidlais	5,172	5,172	5,172
Adnodd heb fod yn arian	509,594	489,594	489,594
AME heb fod yn arian	399,471	568,080	588,080
CYFANSWM Y GWARIANT A REOLIR DI-BLEIDLAIS	1,077,633	1,226,242	1,246,242
CYFANSWM Y GWARIANT A REOLIR GYDA PHLEIDLAIS	13,991,162	14,091,078	14,091,078
Derbyniadau y pleidleisiwyd arnynt			
Cyfraniadau o'r Gronfa Yswiriant Cenedlaethol	-968,870	-986,077	-968,870
Derbyniadau Treth Annomestig	-853,500	-877,400	-877,400
Cyfanswm	-1,822,370	-1,863,477	-1,846,270
Ynghyd a: Trosglwyddo stoc catrefi - Conwy	0	31,584	33,366
Trosglwyddo stoc - Merthyr and Newport	0	94,902	93,303
Ad-daliadau UE	0	13,581	0
CYFANSWM GRANT I GRONFA GYFUNOL CYMRU	12,168,792	12,367,668	12,371,477

(1) Efallai na fydd y cyfansymiau yn rhoi'r swm terfynol oherwydd talgrynnu.

(2) Mae DEL adnoddau a chyfalaf yn cynnwys disbrisiant.

Atodiad 10: Cysoni'r Grant sy'n Daladwy i Gronfa Gyfunol Cymru 2009-10⁽¹⁾

	2008-09
	Darpariaeth Wreiddiol
Gwariant a ddosberthir fel DEL ⁽²⁾	15,278,348
Gwariant a ddosberthir fel AME	647,063
Cyfanswm y Gwariant a Reolir	15,925,411
Wedi tynnu:	
<i>Gwariant dibleidlais:</i>	
Credyd LA a gymeradwywyd	163,396
Arall dibleidlais	6,078
Adnodd heb fod yn arian	541,313
AME heb fod yn arian	553,378
CYFANSWM Y GWARIANT A REOLIR DI-BLEIDLAIS	1,264,165
CYFANSWM Y GWARIANT A REOLIR GYDA PHLEIDLAIS	14,661,246
Derbyniadau y pleidleisiwyd arnynt	
Cyfraniadau o'r Gronfa Yswiriant Cenedlaethol	-965,683
Derbyniadau Treth Annomestig	-932,200
Cyfanswm	-1,897,883
Ynghyd a:	0
Trosglwyddo stoc catrefi - Ceredigion	0
Trosglwyddo stoc catrefi - Gwynedd	13,581
EU Repayment	174
Tai Cyfraniadau's Trysorlys	
CYFANSWM Y GRANT I GRONFA GYFUNOL CYMRU	12,777,118

(1) Efallai na fydd y cyfanswmiau yn rhoi'r swm terfynol oherwydd talgrynnu.

(2) Mae DEL adnoddau a chyfalaf yn cynnwys disbrisiant.

Atodiad 11: Cyflogau'r Uwch Wasanaeth Sifil

Cyflogau'r Uwch Wasanaeth Sifil yn Swyddfa Cymru ar 31 Mawrth 2008:

Mae gan Swyddfa Cymru un aelod o'r Uwch Wasanaeth Sifil (UWS) ar raddfa band cyflog 2 yn yr amrediad cyflog £81,600 - £160,000 a 3 swydd UWS band cyflog 1, yn yr amrediad chyflog £57,300 - £116,000, sydd ar hyn o bryd yn cael eu lenwi gan staff ar ddyrchafiad dros dro.

Atodiad 12: Nodyn Esboniadol

Sefydlwyd Swyddfa Cymru ar 1 Gorffennaf 1999 yn dilyn datganoli.

Ym mis Mehefin 2003 daeth Swyddfa Cymru yn endid ar wahân yn y Weinyddiaeth Gyfiawnder, a elwid cynt yn Adran Materion Cyfansoddiadol, ond mae'n adrodd i Ysgrifennydd Gwladol Cymru ac yn ei gefnogi.

Mae'r adroddiad blynyddol hwn, sydd i ddibenion cyfrifyddu'n rhan o Adroddiad Adrannol y Weinyddiaeth Gyfiawnder ar wariant cyhoeddus, yn cyflwyno i'r Senedd flaengynlluniau gwariant y Llywodraeth ar gyfer Swyddfa Cymru, gan gynnwys y grant y mae'n ei wneud i Gynulliad Cenedlaethol Cymru.

Os oes gennych unrhyw sylwadau neu ymholiadau cyffredinol am yr adroddiad blynyddol, byddwch cystal â'u hanfon at Amanda Latham, Pennaeth Cyllid a Gweinyddu, Swyddfa Cymru, Tŷ Gwydyr, Whitehall, Llundain, SW1A 2ER (Ffôn: 020 7270 0534 neu e-bost: Amanda.Latham@Walesoffice.gsi.gov.uk). Fel arall, gellir cael mwy o wybodaeth ar ein gwefan: www.swyddfa.cymru.gov.uk.

Mae fersiwn Saesneg y wefan yn www.walesoffice.gov.uk

Arferwyd y confensiynau hyn yn yr adroddiad:

- Dynodir ffigurau sydd wedi'u talgrynnu i sero â llinell doriad (-) yn y tablau. Oherwydd confensiynau talgrynnu, mae'n bosibl na fydd yr elfennau unigol gyda'i gilydd yn gwneud y cyfansymiau a ddangosir;
- O 1999-2000 mae gwariant Swyddfa Cymru a'r grant i Gynulliad Cenedlaethol Cymru wedi'u cynnwys mewn un bleidlais. Mae'r holl dderbyniadau oddi wrth yr Undeb Ewropeaidd yn cael eu trin fel derbyniadau cyfredol er y caiff Cynulliad Cenedlaethol Cymru eu defnyddio ar gyfer gwariant cyfredol neu wariant cyfalaf.

information & publishing solutions

Published by TSO (The Stationery Office) and available from:

Online

www.tsoshop.co.uk

Mail, Telephone Fax & E-Mail

TSO

PO Box 29, Norwich, NR3 1GN

Telephone orders/General enquiries 0870 600 5522

Order through the Parliamentary Hotline Lo-Call 0845 7 023474

Fax orders: 0870 600 5533

E-mail: customer.services@tso.co.uk

Textphone: 0870 240 3701

The Parliamentary Bookshop

12 Bridge Street, Parliament Square,

London SW1A 2JX

Telephone orders/General enquiries: 020 7219 3890

Fax orders: 020 7219 3866

Email: bookshop@parliament.uk

Internet: <http://www.bookshop.parliament.uk>

TSO@Blackwell and other Accredited Agents

Customers can also order publications from

TSO Ireland

16 Arthur Street, Belfast BT1 4GD

028 9023 8451 Fax 028 9023 5401

ISBN 978-0-10-176032-4

9 780101 760324

Wales Office

Annual Report 2009

Annual Report by the Wales Office

Presented to Parliament by the Secretary of State for Wales
By Command of Her Majesty
June 2009

This is part of a series of departmental reports which, along with the Main Estimates 2009–10, the document Public Expenditure: Statistical Analyses 2009, and the Supply Estimates 2009–10: Supplementary Budgetary Information, present the Government's outturn and planned expenditure for 2009–10 and 2010–11.

© Crown copyright 2009

The text in this document (excluding the Royal Arms and other departmental or agency logos) may be reproduced free of charge in any format or medium providing it is reproduced accurately and not used in a misleading context. The material must be acknowledged as Crown copyright and the title of the document specified.

Where we have identified any third party copyright material you will need to obtain permission from the copyright holders concerned. For any other use of this material please write to Office of Public Sector Information, Information Policy Team, Kew, Richmond, Surrey TW9 4DU or email: licensing@opsi.gov.uk.

ISBN: 9780101760324

Foreword

This is the fifth annual report that I present to Parliament as Secretary of State for Wales, the second since my return to the Wales Office in January 2008.

The 12 months detailed within this Report were extraordinary times for Wales in many ways. It was a year when Wales was able to celebrate many Welsh triumphs and successes, but also a year when the worst global economic downturn in living memory had an undeniable impact on individuals, families and businesses across Wales.

These extraordinary times prompted unprecedented responses from the Government in Westminster, working in partnership with the Welsh Assembly Government in Cardiff Bay. While there has been no silver bullet to remedy the global economic conditions, it has been possible to limit their impact on individuals, families

and businesses in Wales, and to equip them better to respond when recovery begins.

As Welsh Secretary, I have sat on the National Economic Committee, chaired by the Prime Minister, and on the regular meetings of the All-Wales Economic Summit with First Minister Rhodri Morgan. These summit meetings have been invaluable in bringing together representatives from across the business, union, banking and retail sectors of Wales to discuss how we can work together and to ensure we understand exactly what has been happening at the sharp end of the downturn.

As a Government, we have been listening and doing everything possible to help and support small businesses face these difficult economic times. Through a range of support measures, I am confident that we will not only deal with the immediate economic concerns but build a more robust, sustainable economy for the future, putting Wales in the best position to benefit from the upturn when it arrives.

We must not forget that there has also been much to celebrate in Wales in 2008.

Whether it was on the rugby or soccer pitch, boxing ring or at the Olympic and Paralympic games in Beijing last summer, Welsh sportsmen and women made for a golden year for Welsh sport. I will always remember the day in August when I joined Rhodri Morgan and 2,000 cheering fans in Cardiff Bay to welcome home Wales's Olympic heroes from Beijing with the best medal haul for Wales for almost 90 years.

Elsewhere Welsh writers, actors and musicians have celebrated national and international recognition as Welsh successes were saluted in the worlds of television, theatre and music. 2008 truly was the year of "Cwl Cymru".

It was also a year marked by some significant anniversaries in Wales, including the 60th anniversary of the National Health Service, created by Labour Health Minister and Blaenau Gwent MP Nye Bevan, and the 10th anniversary of the National Minimum Wage.

In what was also the 10th year of devolution, the first Legislative Competence Order was approved by Her Majesty in Council in April 2008. It marked a historic milestone in the devolution process for Wales and for the transfer of powers from Parliament to the National Assembly of Wales. It showed how the UK Government and Welsh Assembly Government are working together to deliver better services and make a real difference to the lives of people in Wales.

At Westminster, Welsh MPs continue to play a vital role in scrutiny and decision making issues in Wales and across the UK.

By facing the economic challenges of Wales together, the UK Government and the Welsh Assembly Government have shown that devolution is about genuine partnership and working together to get results for the people of Wales. At the Wales Office, we will continue to play a pivotal role in that success story, and continue to work to deliver social justice and economic stability for the people of Wales.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Paul Murphy', with a long horizontal stroke underneath.

Rt Hon Paul Murphy MP
Secretary of State for Wales

Update

On 5 June 2009, the Rt Hon Peter Hain MP was re-appointed Secretary of State for Wales.

Contents

Foreword by the Secretary of State for Wales	3
1. Who we are and what we do	7
1.1 Ministerial Responsibilities	8
1.2 The Work of Wales Office Ministers	9
1.3 Key Achievements 2008-09	10
1.4 Divisional Responsibilities	14
2. Constitution and Legislation	15
2.1 Constitutional Framework for Wales	16
2.2 Legislative Competence Orders	16
2.3 Assembly Measures	18
2.4 The UK Government's Legislative Programme	18
2.5 Devolution Awareness Raising	20
3. Promoting and Supporting Wales	21
4. Objectives & Delivery	31
4.1 Aims	32
4.2 Objectives	32
4.3 Looking back: Delivery against Objectives in 2008-09	34
4.4 Progress against Targets	41
5. Organisation, Governance and Capability	43
5.1 Service Level Agreements	44
5.2 Wales Office Responsibilities	45
5.3 Efficient Use of Resources	46
5.4 Information Age Government	47
5.5 Public Appointments	47
5.6 Welsh Language	47
5.7 Recruitment of Wales Office Staff	47
5.8 Staff Numbers	48
5.9 Wales Office Equal Opportunities Policies	48
5.10 Wales Office Corporate Governance and Performance Management	49

6.	Government Expenditure in Wales	51
6.1	Funding the National Assembly for Wales	52
6.2	Total Identifiable Public Expenditure in Wales	52
6.3	The Whole of Government Accounts	53
6.4	The Assembly Budget	53
6.5	Budget 2009	53
6.6	Expenditure by the Wales Office	53
6.7	Changes to Wales Departmental Expenditure Limit for 2005-06 to 2010-11 since PESA 2008	53
Annexes		
1.	Acts with specific provisions or implications for Wales in Session 2007-08	56
2.	Other Acts and Government Bills in session 2007-08 which apply to Wales	59
3.	Government Bills with specific provisions or implications for Wales in session 2008-09	60
4.	Other Acts and Government Bills in session 2008-09 which apply to Wales	62
5.	Legislative Competence Orders and Assembly Measures passed during 2008	63
6.	Changes to Wales Departmental Expenditure Limit for 2007-08 to 2010-11 since PESA 2008	64
7.	Departmental Expenditure Limit – Wales	65
8.	Grant Payable to the National Assembly for Wales 2007-08: Original and Final Provision	66
9.	Reconciliation of Grant Payable to Welsh Consolidated Fund 2008-09	67
10.	Reconciliation of Grant Payable to Welsh Consolidated Fund 2009-10	68
11.	Senior Civil Service salaries	69
12.	Explanatory Note	70

Chapter 1

Who we are
and what
we do

Chapter 1: Who we are and what we do

1.1 Ministerial Responsibilities

Secretary of State for Wales The Rt Hon Paul Murphy MP

Overall strategic direction, Assembly liaison, Constitutional issues, Government of Wales Act powers (including Assembly elections), Finance, Europe, Economic Development, Public Appointments, Environment, Welsh Heritage and Royal matters.

In addition, the Secretary of State:

- is the Minister responsible for Digital Inclusion;
- is a member of the National Economic Council, chaired by the Prime Minister;
- chairs the new Cabinet Committee on Personal Data Security;
- chairs the Cabinet Committee on Local Government and the Regions;
- oversees the British Irish Council;
- oversees the Joint Ministerial Committee on Devolution.

Parliamentary Under Secretary of State for Wales Wayne David MP

Regional Development, Social Services, Housing, Health, Education and Training, Transport, Agriculture, Information Age Government, Local Government, Crime Prevention, Women's issues and Green issues.

In addition, the Parliamentary Under Secretary of State:

- is the Deputy Minister responsible for Digital Inclusion
- is a member of the Council of Regional Ministers
- is a member of the National Crime Reduction Board.

Lord Davies of Oldham,
Wales Office spokesperson
in the House of Lords
(left)

Mark Tami MP,
Government Whip
with responsibilities
for Welsh Labour MPs
(right)

1.2 The Work of Wales Office Ministers

Wales Office Ministers represent Welsh interests within Government by sitting on 26 Cabinet committees, and on the Joint Ministerial Committees. The Secretary of State also chairs three Cabinet Committees, and is the Minister responsible for digital inclusion, as well as overseeing the British Irish Council and the Joint Ministerial Committees.

They work closely with Assembly Ministers. The Secretary of State and the First Minister meet regularly, and the Parliamentary Under Secretary has regular discussions with Assembly Ministers. The Secretary of State also consults the full Assembly on the Government's legislative programme.

In addition to the legislative work, Ministers have been engaged in a substantial programme of other Parliamentary work in the course of the year. This included eight sessions of Welsh Questions, four Welsh Grand Committees, giving evidence four times to the Welsh Affairs Committee and once to the Lords Barnett Committee, briefing sessions with MPs and Peers on Welsh Assembly Government bids for Framework Powers, a St. David's Day Debate and one Adjournment Debate in Westminster Hall. The Secretary of State also appeared before the National Assembly for Wales following the Queen's Speech setting out the UK Legislative Programme.

Both Ministers also undertake a busy programme of meetings, visits and functions with a wide range of organisations in Wales. Examples are referred to throughout this report.

Huw Irranca-Davies MP

Until 5 October 2008 Huw Irranca-Davies was Parliamentary Under Secretary of State for Wales. He is now Parliamentary Under Secretary of State at the Department for Environment, Food and Rural Affairs.

1.3 Key Achievements 2008-09

Established in 1999, the Wales Office supports the Secretary of State for Wales in ensuring the smooth working of the devolution settlement in Wales, and representing Welsh interests within the UK Government and the UK Government in Wales, as well as being Wales' voice in Westminster and Westminster's voice in Wales.

This means that the Wales Office is responsible for maintaining the relationship between the UK Government and the Welsh Assembly Government, and addressing policy issues which have implications for Wales. It also has a key responsibility for the handling of Welsh legislation in Parliament, and accounting to Parliament for Welsh affairs. Working closely with the Welsh Assembly Government and Ministry of Justice, it ensures effective transmission of the cash grant to, and receipts from, the Welsh Consolidated Fund. It also undertakes certain reserved functions for Wales.

Over the last year, the Wales Office has achieved significant progress and completion on a range of policies, initiatives and lawmaking. Delivery against the Office's objectives is set out in detail in section 4.3, but significant achievements are highlighted here.

Legislative Competence Orders

The Wales Office has played a key role in making the following Legislative Competence Orders:

- The National Assembly for Wales (Legislative Competence)(Education and Training) Order 2008 was made on 9 April 2008, and confers competence on the National Assembly for Wales to legislate on education and training for those with additional learning needs.
- The National Assembly for Wales (Legislative Competence)(Social Welfare) Order 2008 was made on 9 July 2008, and confers competence on the National Assembly for Wales to legislate on charges levied by local authorities in respect of non-residential social care.
- The National Assembly for Wales (Legislative Competence)(Social Welfare and Other Fields) Order 2008 was made on 10 December 2008, and confers competence on the National Assembly to legislate in relation to the welfare of children and young people including vulnerable children and to tackle child poverty.

The Wales Office continues to play a vital role in helping to facilitate discussions between the UK Government and the Welsh Assembly Government on further proposed Orders covering Carers, Red Meat Industry, Housing, Environmental Protection and Waste Management, Welsh Language and Culture. The UK Government is also considering two proposed Orders put forward by Assembly Members on Mental Health and Fire Sprinklers, and the Wales Office is working with the Welsh Assembly Government to take these forward.

Framework Powers

The Wales Office has also continued to facilitate the inclusion of Framework Powers in UK Bills. Three such Bills were passed during the 2007-08 Session, namely:

- The Planning Act 2008;
- The Education and Skills Act 2008;
- The Local Transport Act 2008.

In the 2008/09 Session, Framework Powers are included in the Marine and Coastal Access Bill and the Local Democracy, Economic Development and Construction Bill.

Taken together, these legislative competence orders and framework powers have significantly enhanced the National Assembly for Wales' legislative competence across a wide range of policy areas, enabling the Welsh Assembly Government to bring forward Assembly Measures to deliver its own policies for the people of Wales. This clearly demonstrates that the arrangements put in place by the Government of Wales Act 2006 are working well.

Further Legislative Achievements

Working with the Welsh Assembly Government and the UK Government, the Wales Office has brought forward two Transfer of Functions Orders, one set of Affirmative Regulations, one set of Negative Regulations and one Order in Council.

In the 2007-08 Session, Parliament passed 11 Acts with specific provisions or implications for Wales. The 2008-09 Session of Parliament has a significant number of Government Bills that either include specific Welsh provisions or have implications for Wales. In addition, a number of Acts passed in the 2007-08 Session created significant new powers for the Welsh Ministers, or made significant modifications to their existing powers. The Wales Office continues to work with the Welsh Assembly Government and UK Government on 2008-09 Session Bills.

The Secretary of State for Wales completed a review of scrutiny arrangements of Welsh legislation in July 2008 and outlined his findings to the Chair of the Welsh Affairs Select Committee.

Wales Office Ministers and officials have undertaken considerable work developing the process for Legislative Competence Orders under section 95 of the Government of Wales Act 2006. This involved detailed discussions with the Welsh Assembly Government and UK Government departments and the publication of Devolution Guidance Note 16, which sets out guidance for UK Government departments on the principles and processes relevant to Legislative Competence Orders.

Responding to the Economic Situation

Over the last year, the worsening economic climate has been a key focus for Wales Office Ministers and officials. Key to the response has been the forging of very close collaborative working between the UK Government and the Welsh Assembly Government. The situation has required a range of Government interventions, in both devolved and non-devolved areas. The Secretary of State is a member of both the UK Government's National Economic Council, and the Welsh Assembly Government's Welsh Economic Summits, and has been key in driving forward and ensuring a joined up approach.

Last summer, we published a document entitled 'The Economy: A focus on Wales' which set out the joint response of the UK Government and the Welsh Assembly Government, to the changing economic circumstances. In January, we published on our website a list of the UK Government and the Welsh Assembly Government support available to Welsh families and businesses during these difficult times. Most recently, at the 5th All Wales Economic Summit in April, we launched a third publication 'Real Help Now for Wales' booklet, designed to give clear and practical advice to households, pensioners and businesses during the recession for different options of support and advice available to them.

In addition to these documents, Wales Office Ministers have been engaged at all levels to listen to the concerns and needs of Welsh businesses through meetings with key business organisations and with local businesses across Wales, as well as the All Wales Economic Summits. This has all been fed back to the very heart of UK Government via the National Economic Council and the Council of Regional Ministers which our Ministers regularly attend.

Policy Issues

Wales Office ministers and officials have also played a key role in representing Welsh interests in a number of Government policies and facilitated engagement between the Welsh Assembly Government and the UK Government throughout. Some of the key achievements this year include:

Cross-Border Health Service Delivery. Wales Office Ministers and officials have played an active part in the discussions between the Welsh Assembly Government and Department of Health colleagues to agree a revised protocol. A revised protocol was put in place from 1 April 2009.

Severn Tidal Feasibility Study. Wales Office Ministers have been key to the development of the proposals for potential power generation from the Severn Estuary, working closely with the Department of Energy and Climate Change (DECC), the Welsh Assembly Government and other key stakeholders.

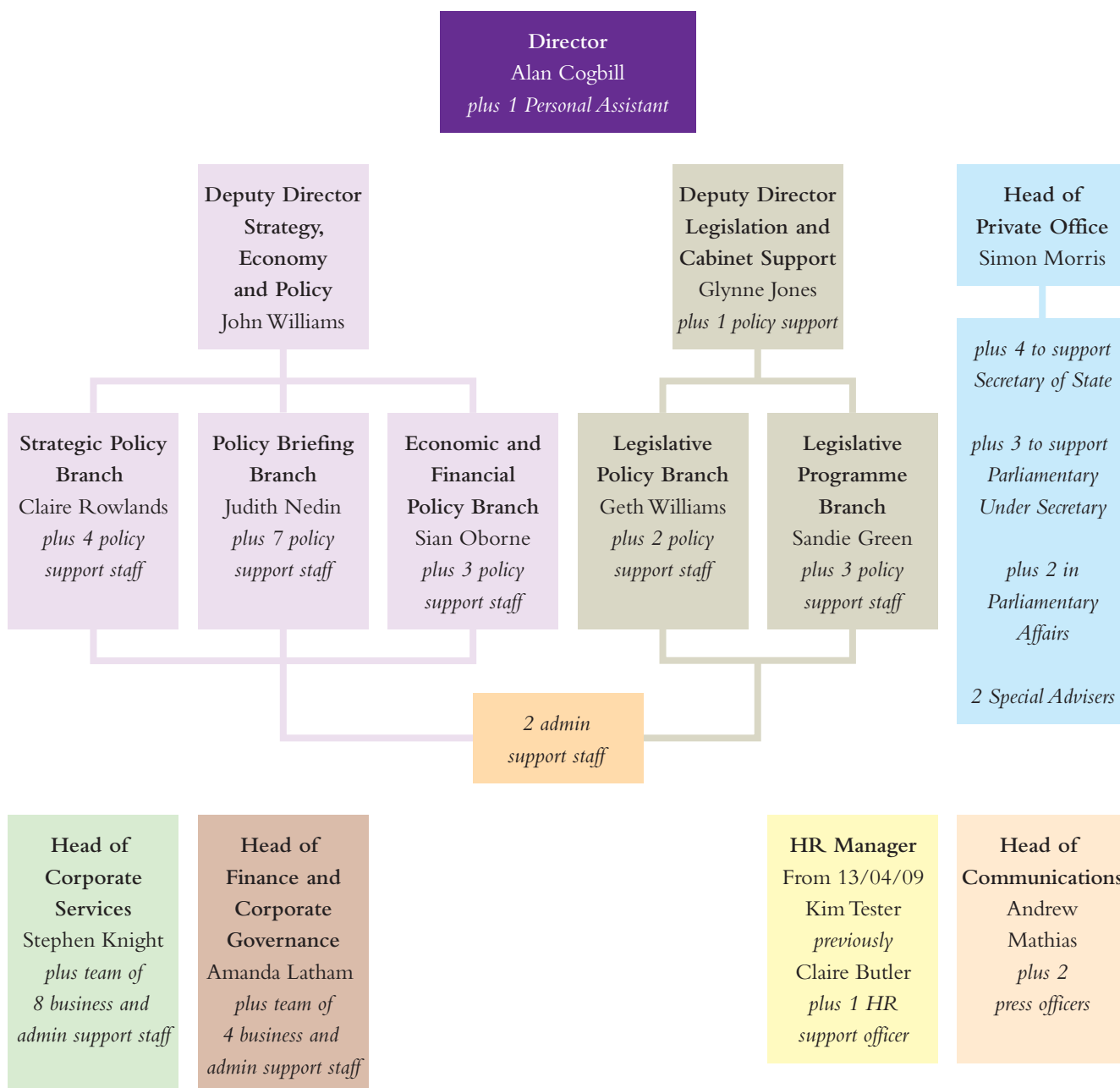
Anglesey Aluminium. Wales Office Ministers have taken a very close interest in the prospects for Anglesey Aluminium, and have met ministerial colleagues from DECC and BERR, the First Minister of Wales, and representatives of Anglesey Aluminium and the Chairman of its parent company, the Rio Tinto Group.

ID Cards. Wales Office Ministers and officials have been actively involved in facilitating engagement with stakeholders in Wales on this important issue. With particular regard to Welsh language issues, the Wales Office has been instrumental in arranging discussions between the Home Office and interested bodies such as the Welsh Language Board.

In addition to their Ministerial duties the Secretary of State and Parliamentary Under Secretary of State for Wales are the Minister and Deputy Minister for Digital Inclusion. Supported by a cross Government team, they have been working with partners across Whitehall and met with stakeholders from the public, private and third sectors in driving the agenda forward. This resulted in the publication of a Digital Inclusion Action Plan in October 2008. They have also ensured that Welsh interests have been taken into account in the development of the Action Plan.

The Parliamentary Under Secretary of State for Wales has, as Chair of the Welsh monitoring group, driven forward progress for claims made by ex Miners in Wales ensuring that they and their families received the justice they deserve. By end of February 2009 over £739 million had been paid out for Respiratory disease and Vibration White Finger to ex miners and their families - that is over £32 million more than in November 2008. He will continue to monitor progress closely.

1.4 Divisional Responsibilities

Chapter 2

Constitution and Legislation

Chapter 2: Constitution and Legislation

2.1 Constitutional Framework for Wales

The Government of Wales Act 2006 delivered the Government's commitment to move forward the devolution process. It has three key elements:

- formal separation between the National Assembly for Wales and the Welsh Assembly Government to avoid confusion and improve effective scrutiny;
- enhanced legislative powers for the National Assembly for Wales; and
- changing the electoral provisions so that unsuccessful candidates in Assembly constituency elections are unable to become Assembly Members through the regional list under the Additional Member System.

The Act also put onto the statute book full primary powers for the National Assembly for Wales in devolved areas, which would take effect following a referendum result in favour.

2.2 Legislative Competence Orders

The Wales Office co-ordinates the UK Government's consideration of proposed Legislative Competence Orders and its discussions with the Welsh Assembly Government. It is also responsible for seeking collective agreement to proposed Orders once those discussions have taken place. Wales Office Ministers and officials then take proposed Legislative Competence Orders through pre-legislative scrutiny in Parliament and Parliamentary debates on the final draft Orders.

On 6 June 2007, First Minister Rhodri Morgan, outlined the Welsh Assembly Government's legislative programme of six proposed Legislative Competence Orders. The purpose of each is outlined below:

Additional Learning Needs

This was the first Legislative Competence Order to be made. It gives the National Assembly for Wales competence to legislate in relation to people in education or training with Additional Learning Needs. It enables the Assembly to implement the recommendations of its Education, Lifelong Learning and Skills Committee on special educational needs provision in Wales. It was approved on 9 April 2008.

Domiciliary Care

This Order extends the competence of the National Assembly for Wales to legislate in relation to charging by local authorities for non-residential social care, thus enabling the Assembly to introduce a more uniform approach to charging for home care and other non-residential social services in Wales. This Order was approved on 9 July 2008.

Vulnerable Children

This Order in Council gives the National Assembly for Wales competence to legislate in relation to vulnerable children, looked-after children and child poverty. It enables the Welsh Assembly Government to bring forward legislation to consolidate the existing statute book on vulnerable children and legislate in relation to public bodies' role in this area. The Order was approved on 9 December 2008.

Environmental Protection & Waste Management

The proposed Order in Council would give the National Assembly for Wales competence to legislate in relation to waste, and on environmental protection issues, such as nuisances. The Order was published for pre-legislative scrutiny on 27 April 2008.

Housing

The proposed Order in Council would give the National Assembly for Wales competence to legislate in relation to the disposal of land held or used for housing purposes by social landlords, including the Right to Buy and Right to Acquire schemes. The proposed Order was approved by the National Assembly on 20 January 2008, and was laid before Parliament on 3 February 2009.

Welsh Language

The proposed Welsh Language Order in Council was published by the Welsh Assembly Government on 2 February 2009, and laid before Parliament by the Secretary of State on 9 February. The Secretary of State invited the Welsh Affairs Committee and Lords Constitution Committee to each undertake pre-legislative scrutiny of it. The Secretary of State also invited anyone in Wales with an interest in the proposals to feed in their views as part of a broad public debate about the scope and content of the proposed Order. The Order, when made, will enable the Welsh Assembly Government to bring forward its commitments to confirm the official status of both Welsh and English, linguistic rights in the provision of services and establishment of the post of Language Commissioner.

The Welsh Assembly Government's legislative programme for 2008 was announced on 15 July 2008 by the First Minister and outlined a further three proposed Legislative Competence Orders. The purpose of each is outlined below:

Carers

The proposed Carers Order was published by the Welsh Assembly Government on 8 December 2008, and presented to Parliament for pre-legislative scrutiny on 9 December 2008. The Welsh Affairs Committee published its report on 28 April 2009. This proposed Order would enable the National Assembly for Wales to make Measures about supporting the provision of care by carers and promoting the well-being of carers.

Red Meat Industry

The draft Order was approved by the National Assembly for Wales in Plenary on 31 March 2009 and laid before Parliament on 1 April 2009. The draft Order will enable the National Assembly to legislate in relation to the promotion, marketing and development of the red meat sector in Wales. This Order has completed pre-legislative scrutiny, with neither committee recommending changes to the scope or content of the Order.

Culture

The proposed Order would enable the National Assembly for Wales to place duties on Local Authorities to provide high quality cultural experiences for their communities.

Initial discussions between the Welsh Assembly Government and the UK Government on this proposed Order have taken place.

2.3 Assembly Measures

The Wales Office plays a vital role in helping to facilitate discussions and co-operation between the Welsh Assembly Government and the UK Government in relation to proposed Assembly Measures which contain provisions that require the agreement of the Secretary of State, or which have other implications for UK Government policy interests.

The Wales Office also monitors proposed Measures as they pass through the National Assembly for Wales, to ensure that the integrity of the devolution settlement is maintained. The Wales Office, together with the Attorney General's Office, performs the role of advising on the exercise of these powers and has worked with the Attorney General's Office to develop monitoring procedures for proposed Measures.

The following Assembly Measures have been passed by the Assembly and approved by Her Majesty in Council:

- NHS Redress (Wales) Measure 2008 was made on 6 May 2008.
- Learner Travel (Wales) Measure 2008 was made on 18 November 2008.

For details of these Assembly Measures see Annex 3.

2.4 The UK Government's Legislative Programme

The Wales Office continues to play an active role in facilitating discussions about Bills in the UK Government legislative programme with UK Government Departments and the Welsh Assembly Government to ensure Welsh interests are reflected in the programme.

In the 2007–08 Session, Parliament passed three Acts which contained Framework Powers: the Education and Skills Act 2008, the Local Transport Act 2008 and Planning Act 2008.

The Secretary of State informed colleagues in the UK Parliament on 4 December 2008 by way of a Written Ministerial Statement that two Bills in the 2008–09 Session would contain Framework Powers. These are the Local Democracy, Economic Development and Construction Bill and the Marine and Coastal Access Bill.

In the 2007–08 Session, Parliament passed 11 Acts with specific provisions or implications for Wales, detailed at Annex 1. The 2008–09 Session of Parliament has 8 Government Bills that either provide provisions or have implications for Wales; detailed at Annex 2.

A number of Acts passed in the 2007–08 Session created significant new powers for the Welsh Ministers, or made significant modifications to their existing powers. These included the Education and Skills Act 2008; the Local Transport Act 2008; the Planning Act 2008; the Children and Young Persons Act 2008; the Climate Change Act 2008; Dormant Bank and Building Society Accounts Act 2008; Health and Social Care Act 2008; Housing and Regeneration Act 2008; Regulatory Enforcement and Sanctions Act 2008; and Sale of Student Loans Act 2008.

In the 2008–09 Session, Bills which will confer significant new powers on the Welsh Ministers or modify their existing powers include the Apprenticeships, Skills, Children and Learning Bill, Business Rate Supplements Bill, Coroners and Justice Bill, Health Bill, Local Democracy, Economic Development and Construction Bill, Equality Bill, Marine and Coastal Access Bill and Welfare Reform Bill.

In 2008 the Government published its legislative programme in draft for the second time, and the Wales Office actively sought the views of the people of Wales on the draft programme by writing to stakeholders across Wales and promoting the draft programme on our website. Responses to this consultation were fed into the wider consultation run by the Cabinet Office.

The Secretary of State addressed the National Assembly for Wales in December 2008, following the Queen’s Speech to Parliament.

Other Legislation

Under section 58 of the 2006 Government of Wales Act, functions of UK Ministers may be transferred to the Welsh Ministers. There were two Transfer of Functions Orders in 2008–09, devolving functions relating to transfers of detained patients and the sale of goodwill of medical practices, and responsibility for education in Welsh prisons. In addition there have been one set of Affirmative Regulations and one set of Negative Regulations both concerning Civil Enforcement Regulations and one Order in Council relating to the appointment of Education Inspectors.

2.5 Devolution Awareness Raising

Seminars

The Wales Office continues to work closely with Cabinet Office, Ministry of Justice and other territorial offices to deliver a programme of seminars across UK Government Departments. These seminars are designed to promote devolution awareness and understanding of the settlements across the UK Government. The Wales Office also continues to work with the Welsh Assembly Government to raise awareness of devolution in Whitehall.

Wales Office lawyers participate on delivering devolution training to lawyers in the Government Legal Service. This includes speaking on legal training courses provided by the National School of Government and delivering training on the Welsh devolution settlement to legal teams in individual Whitehall departments.

Devolution Guidance

The Wales Office also advises UK Government Departments on devolution issues on a case by case basis; this complements the information available for officials in the devolution guidance notes and other guidance.

Wales Office lawyers also work with colleagues in the Ministry of Justice and other departments to ensure that the advice and guidance on devolution issues which is available to Government lawyers is kept up-to-date.

The Devolution Guidance Notes (DGNs) provide guidance on working arrangements between the UK Government and the devolved administrations, and are an introduction to the main principles involved in managing the devolution settlements, bilateral relations, correspondence, Parliamentary business, legislation and concordats. The DGNs most relevant to the work of the Wales Office are:

DGN 1 – Common Working Arrangements

<http://www.justice.gov.uk/guidance/devolutionguidancenotes.htm#one>

DGN 4 – Role of Secretary of State for Wales

<http://www.justice.gov.uk/guidance/devolutionguidancenotes.htm#four>

DGN 9 – Post-Devolution Primary Legislation affecting Wales

<http://www.justice.gov.uk/guidance/devolutionguidancenotes.htm#nine>

DGN 16 - Legislative Competence Orders under section 95 of the Government of Wales Act 2006 [http://www.justice.gov.uk/guidance/devolutionguidancenotes.htm #sixteen](http://www.justice.gov.uk/guidance/devolutionguidancenotes.htm#sixteen)

Legislation Section of the Wales Office Website

The Wales Office website contains information on the most up-to-date legislation affecting Wales including:

- UK Bills and Acts;
- Legislative Competence Orders and Schedule 5 of the Government of Wales Act 2006;
- Assembly Measures;
- Transfer of Function Orders; and other statutory instruments relating to the Government of Wales Act 2006.

Chapter 3

Promoting and
Supporting
Wales

Chapter 3: Promoting and Supporting Wales

The responsibilities and commitments of the Wales Office and its ministers extend well beyond setting and maintaining the legislative and constitutional process and framework, and include efforts to promote Wales at all levels, especially this year, economic.

The Secretary of State and Minister travelled far beyond Westminster and Cardiff Bay to promote the economy, environment, communities and culture of Wales. They undertook frequent visits to engage with people, promote Wales and discuss ways of improving the everyday lives of the people of Wales.

Following the start of the economic downturn last summer, ministerial visits were dominated by a focus on the Welsh economy. The Secretary of State and Minister travelled Wales to meet business people to listen to their views and to ensure they were getting the right support needed to see them through the downturn. The comments and concerns raised were then fed back to Government, both in Wales and Westminster, to ensure that co-ordinated action was taken to achieve the maximum positive impact.

During the past 12 months a wide variety of visits to many areas of Wales have been made. The following is a snapshot of activities:

April 2008

- Welsh Secretary Paul Murphy travelled across the UK to hold a series of meetings with First Minister Rhodri Morgan, Scottish First Minister Alex Salmond and Northern Ireland First Minister Ian Paisley and Deputy First Minister Martin McGuinness ahead of the first rejuvenated Joint Ministerial Committee meeting since 2002.
- Meanwhile, Minister Huw Irranca-Davies embarked on a north-south tour of Wales to see for himself the contribution that defence services are making to Wales. The three day tour also marked commemorations for the 90th anniversary of the Royal Air Force and the 100th anniversary of the Territorial Army in Wales.

Paul Murphy with Northern Ireland First Minister Ian Paisley and Deputy First Minister Martin McGuinness in Belfast

Huw Irranca-Davies visiting RAF Valley Paul Murphy at the launch of the Looked After Children project in Llanelli

May 2008

- As the Government published its draft Legislative Programme ahead of the Queen's Speech, Paul Murphy echoed the Prime Minister's commitment to help people across the UK at a time of escalating fuel, food and energy bills. The Wales Office called for comments on the draft programme from individuals and stakeholders across Wales.
- Mr Murphy also helped disadvantaged children in Carmarthenshire to get on-line when he visited Llanelli to launch the 'Looked After Children' project funded by BT and Carmarthenshire Council.

June 2008

- The Welsh Grand Committee held its new first themed debates in June. UK Energy Minister Malcolm Wicks addressed Welsh MPs on energy issues affecting constituents in Wales, including the development of wind farms and the proposed Severn Barrage. During the year the Welsh Grand Committee also debated the Welsh economy and the content of the Queen's Speech.
- Paul Murphy spoke at the UK Online National Awards at London's Globe Theatre, where he presented the awards with television's Andrea McLean.
- Huw Irranca-Davies visited the North Liverpool Community Justice Centre to see what lessons the first community court in Wales could learn from Liverpool.

Paul Murphy with TV presenter Andrea McLean and award winner Lukas Windrowg

Paul Murphy visiting the Cambrian Mountain Initiative stand at the Royal Welsh Show

July 2008

- Paul Murphy enjoyed fine weather when he visited the Royal Welsh Show at Llanellwedd. He met with representatives from the Welsh farming unions and visited the Cambrian Mountain Initiative stand to be told about the sustainability of rural communities in the Cambrian Mountains.
- Meanwhile, Huw Irranca-Davies took part in a national day of consultation on the UK Government's draft legislative programme. During the day Mr Irranca-Davies met with students from Bridgend College and a range of Welsh businesses to ask for their views and opinions.
- Crime figures published in July showed how Government initiatives had helped reduce overall crime in Wales by six per cent. Welcoming the figures Mr Murphy praised the work of local front line agencies involved in the fight against crime. Mr Murphy was attending a special awards ceremony at Celtic Manor Resort, Newport, to recognise the achievements of Community Safety Partnerships across Wales in contributing to the fall in crime and the fear of crime and disorder within local communities. The Welsh Secretary also visited a Safer Neighbourhoods Project Group scheme in Pontnewynydd, Torfaen, which is delivering results for the community.
- Mr Murphy also attended a service at Westminster Abbey to mark the 60th anniversary of the creation of the NHS by Labour Health Minister and Blaenau Gwent MP Aneurin Bevan. He said Nye would be proud to see the way the NHS in Wales is rising to the challenges of 21st century healthcare.

Left: Paul Murphy visiting the Safer Neighbourhoods Project Group scheme in Torfaen
Right: Huw Irranca Davies meeting students at Bridgend College

August 2008

- Paul Murphy visited Contour Premium Aircraft Seating at Llantarnam Industrial Park, Cwmbran to see the very latest in aircraft seating technology produced in South Wales. Contour supplies some of the world's leading airlines with a range of innovative and bespoke business and first-class aircraft seating.
- In a memorable moment of national sporting celebration, Mr Murphy joined First Minister Rhodri Morgan to welcome home Welsh Olympic heroes from the Beijing games. Mr Murphy congratulated all the Welsh members of Team GB and spoke of the enthusiasm that was sweeping the nation ahead of the Olympics coming to London in 2012.

Paul Murphy visiting Contour Premium Aircraft Seating in Llantarnam

September 2008

- Huw Irranca-Davies visited JobCentre Plus at Wrexham to see how the Pathways to Work scheme is helping unemployed people find work and training in North East Wales.
- On one of his last visits as Wales Office Minister, Mr Irranca-Davies also visited Crickhowell to see how a housing scheme in the Brecon Beacons National Park is providing affordable and practical housing for local people.

Left: Huw Irranca-Davies visiting JobCentre Plus in Wrexham
Right: Huw Irranca-Davies visiting an affordable housing scheme in Crickhowell

Left: Paul Murphy with First Minister Rhodri Morgan and Deputy First Minister Ieuan Wyn Jones at the first All-Wales Economic Summit
Right: Paul Murphy during a visit to the South Hook, LNG terminal in Milford Haven

October 2008

- The first All-Wales Economic Summit was held in Cardiff. Paul Murphy attended the meeting with First Minister Rhodri Morgan and Deputy First Minister Ieuan Wyn Jones to ensure a partnership approach to tackling the economic downturn in Wales. Publishing a joint document *'The Economy: A Focus on Wales – a joint response to changing economic circumstances'*, he spoke about the range of measures both the UK Government and Welsh Assembly Government have in place to help Welsh businesses and people cope with the current economic difficulties. The summit was attended by business, union, banking and retail representatives from across Wales.
- Mr Murphy visited West Wales to see how the new South Hook liquefied natural gas (LNG) terminal in Milford Haven had the potential to supply a significant proportion of the UK's future gas requirements while helping to boost the Pembrokeshire economy.
- On his first official engagement following his appointment, new Wales Office Minister Wayne David spoke at a Welform Reform public engagement event organised by JobCentrePlus in Cardiff.
- Mr Murphy welcomed the Older People's Commissioner for Wales Ruth Marks to Gwydyr House for the launch of her first interim report in London.

Paul Murphy with Older People's Commissioner for Wales Ruth Marks

November 2008

- During a visit to Rhyl with First Minister Rhodri Morgan, Paul Murphy saw how the Rhyl City Strategy was starting to make a real difference to the local community. They also visited Llandrillo College to meet learners on the 'Entering Retail' course before going on to meet the Rhyl Youth Action Group. The same day they attended the second All-Wales Economic Summit at the Technium OpTIC in St Asaph Business Park.
- Chairing his first meeting of the Coal Health Claims Monitoring group in Cardiff, Minister Wayne David announced that compensation paid to ex-miners and their families in Wales had reached £707m.
- Mr David visited Wrexham and met small businesses on the Wrexham Industrial Estate to listen to their views and concerns regarding the economic downturn.

December 2008

- The third All-Wales Economic Summit was held where the Welsh Assembly Government announced additional programmes worth £68 million to help individuals, communities and businesses across Wales through the current economic downturn, including the ProAct programme to provide training for people who would otherwise be made redundant or put on short-time working. Mr Murphy told the Summit that Wales's response to the economic downturn had been exemplary, and that the rest of the United Kingdom was learning lessons from the Welsh response.
- Mr Murphy addressed the National Assembly for Wales on the content of the Queen's Speech.
- Mr Murphy hosted a Christmas tea party for special youngsters from Welsh children's charity LATCH when they made a VIP Christmas visit to Westminster. The children, from South and West Wales, were accompanied by parents, LATCH co-ordinator Tony Curtis and his team, Welsh Guardsmen and Shenkin – the goat mascot of the Royal Regiment of Wales.

Left: Paul Murphy visiting a Rhyl City Strategy project with First Minister Rhodri Morgan
 Right: Paul Murphy welcoming representatives from Welsh children's charity LATCH to the Wales Office

Top: Paul Murphy with Prime Minister Gordon Brown and First Minister Rhodri Morgan during his visit to South Wales
Bottom: Paul Murphy visiting University of Wales Newport

January 2009

- Paul Murphy welcomed Prime Minister Gordon Brown when he visited South Wales as a part of a three-day regional tour of the UK. Mr Brown visited Contour Premium Seating at Llantarnam Industrial Park, Cwmbran, and the new Media Wales offices in Cardiff.
- Wayne David held further meetings with local business people in West Wales. More than 40 business people attended meetings in Tycroes and Llanelli to tell the Minister about the economic challenges they are facing.
- Mr Murphy visited University of Wales Newport campus at Caerleon to see plans for the University's new city-centre building and meet students from the fashion and new media courses.

February 2009

- Paul Murphy visited Swansea to find out how members of the small business community are dealing with the effects of the global economic downturn. He met management on a tour of the award-winning Tomos Watkins Brewery at Swansea Enterprise Park before heading to SA1 to see how the Waterfront development is regenerating the local area and attracting new investment and jobs for the city.
- Wayne David launched projects to make technology more accessible to people with disabilities in South Wales.
- Mr Murphy received an honorary fellowship from Wales' newest University, Glyndŵr University in Wrexham, in recognition of his contribution to devolution in Wales.

Left: Wayne David launching digital inclusion project in New Tredegar
Right: Paul Murphy visiting Tomos Watkins Brewery in Swansea

- Mr Murphy led the UK Government delegation when British-Irish Council ministers met to pledge to work together to share best practices in helping to face the challenges of the economic downturn across all parts of these Islands. The economic situation was top of the agenda when the Council held its twelfth Summit meeting at the new Swalec Stadium in Cardiff. Amongst those also in attendance were the Taoiseach, First Ministers and Deputy First Ministers of Scotland, Northern Ireland and Wales, and Chief Ministers of Jersey, Guernsey and the Isle of Man.

March 2009

- Paul Murphy visited Presteigne-based Mangar International and a range of local businesses to reassure them that the Government is listening to their concerns and doing all they can to support them through the economic downturn.
- Mr Murphy welcomed over 750 small business representatives from across the UK to the Celtic Manor Resort, Newport for the Federation of Small Business (FSB) national conference at the resort.
- Mr Murphy marked British Tourism Week with a visit to Anglesey to see what it had to offer the thousands of visitors who will visit the Island throughout the holiday season. He met local tourism bosses on the Island as well as staff who run the Tourist Information Centre at Llanfairpwllgwyngyll to see how they are gearing up for a busy season.
- Wayne David welcomed a group of Welsh dancers from Anglesey to Gwydyr House. The group was visiting London to promote Anglesey.
- Mr Murphy addressed delegates at a Chartered Institute of Housing Cymru conference in Cardiff on the first ten years of devolution.

Top: Wayne David with Welsh dancers from Anglesey
Bottom: Paul Murphy visiting Mangar International

Left: Paul Murphy at the Federation of Small Business national conference
Right: Paul Murphy addressing the Chartered Institute of Housing Cymru conference

Chapter 4

Objectives and Delivery

Chapter 4: Objectives and Delivery

Looking Forward Aims and Objectives for 2009-10

The Wales Office aims and objectives for 2009-10 have been revised to clarify the range of work. The Wales Office intends to review its aims and objectives annually, to ensure that they are properly aligned with the balance of work facing the Office in subsequent years. The review will also recognise that the work of the Office is changing over time, to reflect the developing devolution settlement for Wales.

4.1 Aims

To support the Secretary of State in representing Wales in the UK Government, representing the UK Government in Wales, and ensuring that the constitutional settlement for Wales operates smoothly and effectively.

4.2 Objectives

Objective 1 – Constitution & Parliament

To maintain and improve the devolution settlement by:

- Ensuring that changes to the constitutional settlement, including those which flow from the Government of Wales Act 2006, are operated smoothly;
- Being responsible for the enhancement of the legislative competence of the National Assembly for Wales through the inclusion of framework powers in appropriate UK bills, their passage through Parliament, and the passage of Orders in Council, by working with the Welsh Assembly Government, the National Assembly for Wales and UK Government Departments;
- Ensuring that appropriate provisions for Wales are included within UK Bills, and overseeing their subsequent passage through Parliament, as well as being responsible for transfer of functions and other orders required by the devolution settlement;
- Monitoring Assembly Measures to ensure the integrity of the devolution settlement and enable the Secretary of State to decide whether to exercise his powers of intervention; and
- Enabling the Secretary of State and the Minister in the House of Commons, and Government spokespeople in the House of Lords, to respond to Parliamentary interests in Welsh affairs and promote effective scrutiny, and enabling the Secretary of State to discharge his statutory responsibilities to participate in National Assembly proceedings and consult them about the UK Government's legislative programme.

Objective 2 – Government

To maintain effective working relationships with the Welsh Assembly Government to represent Welsh interests by:

- Fostering partnership working between the devolved administration in Wales and the UK Government, and with the other devolved administrations, and ensuring that best practice and effective policy interventions can be shared between the Governments to realise the benefit of devolution in enabling diversity of approach;
- Ensuring that Welsh interests are fully taken into account in non-devolved functions and in policy areas which cut across the responsibilities of both the UK Government and the Welsh Assembly Government;
- Ensuring that Wales benefits to the best possible effect from Government initiatives to mitigate the impact of the current global and national economic conditions, and that inter-Governmental working between WAG and the UK Government makes sure that initiatives within their respective areas of responsibility complement each other;
- Keeping under review with HM Treasury and the Welsh Assembly Government the operation of the Statement of Funding Policy for the devolved administrations, as it applies to Wales; and
- Working closely with the Welsh Assembly Government and Ministry of Justice to ensure effective transmission of the cash grant to and receipts from the Welsh Consolidated Fund.

Objective 3 – Representation

To represent Welsh interests in the wider world by:

- Promoting effective communication for Welsh opinion and effective co-ordination of policy; and
- Promoting the economic, social, political and cultural interests of Wales in contexts other than Parliament and Government, and contributing to informed public discussion.

Objective 4 – Governance

To secure, develop and manage effectively and efficiently the resources needed to deliver these objectives, and to account for our stewardship and management of resources with particular focus on:

- Value – to maximise efficiency, economy and value for money;
- People – investing in and getting the best out of our people; and
- Delivery – developing and improving how we deliver each of the objectives.

4.3 Looking Back: Delivery Against Objectives in 2008-09

Objective 1 – Constitution & Parliament

To maintain and improve the devolution settlement by:

- Ensuring that the changes to the constitutional settlement, which flow from the Government of Wales Act 2006, are operated smoothly;
- Being responsible for the enhancement of the legislative competence of the Assembly through the inclusion of Framework Powers in appropriate UK Bills and the passage of Orders in Council through Parliament, working with Welsh Assembly Government, National Assembly for Wales and other UK Government Departments;
- Assisting the UK Government to ensure that the interests of Wales are reflected in UK Parliamentary Bills;
- Supporting the passage through Parliament of transfer of functions and other orders required by the devolution settlement;
- Monitoring Assembly Measures to ensure that they are within the legislative competence of the Assembly and enable the Secretary of State to decide whether to exercise his powers of intervention; and
- Enabling the Secretary of State and the Minister in the House of Commons and Government spokespeople in the House of Lords, to respond to Parliamentary interests in Welsh affairs.

Delivery

We have continued to work with all interested parties to ensure the smooth implementation of the Government of Wales Act 2006.

We have worked closely with all interested parties to ensure that the Order in Council process continues to operate smoothly. The Wales Office has played a key role in discussions between the UK and Welsh Assembly Governments relating to the programme of Orders announced by the First Minister in June 2007 and in July 2008. Three Orders have now completed their Parliamentary passage and have been inserted into Schedule 5 of the Government of Wales Act 2006. Good progress is being made on the other possible Orders submitted.

Primary legislation covering England and Wales has continued to make specific provisions for Wales where appropriate, which has included conferring new functions on the Welsh Ministers. The Wales Office has engaged with UK Bill teams and the Welsh Assembly Government to ensure that Welsh elements are taken into account and are addressed appropriately in the light of the new constitutional arrangements under the Government of Wales Act 2006. We also consulted with stakeholders in Wales and worked with the Welsh Assembly Government promoting the UK draft legislative programme.

Details of primary legislation making provisions for Wales since the 2007 Annual Report are set out in Annexes 1 & 2 of this report.

In working with the Welsh Assembly Government and the UK Government, the Wales Office has brought forward two Transfer of Functions Orders, one set of Affirmative Regulations, one set of Negative Regulations and one Order in Council.

The Wales Office continues to monitor the progress of Assembly Measures to ensure that they are within the legislative competence of the Assembly. Two Measures have now been passed by the Assembly.

The Wales Office has continued to respond to Parliamentary interests in Welsh affairs. During this reporting year Wales Office Ministers and spokesmen have responded to oral and written parliamentary questions. Welsh Grand Committee debates have been held on Energy policy, the Budget, Pre Budget Report and Queen's Speech. In addition, Wales Office Ministers spoke in the annual St David's (Welsh) Day debate on Welsh affairs. Wales Office Ministers and officials have made appearances before the Welsh Affairs Select Committee in debates on Orders in Council and debates on Bills containing Framework Powers. Additionally, Wales Office Ministers and officials have continued to carry out briefing sessions for MPs and Peers on Bills containing Framework Powers. The Secretary of State has also appeared before the Justice Select Committee.

Objective 2 – Government

To maintain effective working relationships with the National Assembly for Wales and Welsh Assembly Government by:

- Fostering partnership working between the devolved administration in Wales and the UK Government, and with the other devolved administrations;
- Ensuring that Welsh interests are fully taken into account in non-devolved functions, and in policy areas which cut across the responsibilities of both the UK Government and the Welsh Assembly Government;
- Keeping under review with HM Treasury and the Welsh Assembly Government the operation of the Statement of Funding Policy for the devolved administrations, as it applies to Wales; and
- Working closely with the Welsh Assembly Government and Ministry of Justice to ensure effective transmission of the cash grant to the Welsh Consolidated Fund.

Delivery

The Wales Office continues to participate in the Devolved Administrations finance quadrilateral meetings with HM Treasury, where issues arising from the statement of funding policy are discussed. The UK Government remains committed to using the Barnett formula to determine the funding for the Welsh Assembly Government.

The Wales Office continues to monitor the embedded process, to ensure effective transmission of the cash grant to the Welsh Consolidated Fund, with Wales Office, Ministry of Justice and Welsh Assembly Government.

Wales Office ministers have also played a key role in representing Welsh interests in a number of Government policies and facilitated engagement between the Welsh Assembly

Government and the UK Government throughout. Some of the key achievements this year include:

Economy

National Economic Council. Established to co-ordinate the UK Government response to the economic downturn, the Secretary of State is the voice of Wales at these weekly meetings and ensures that issues regarding the needs of Wales and the territorial extent of any initiatives are considered at the highest level of Government.

Council of Regional Ministers. The Minister attends these regular meetings to represent views and issues from Wales.

Real Help Now. The Wales Office produced this document at the beginning of 2009 to provide a comprehensive list of the support available to combat the downturn including the many new initiatives put in place by the UK Government and Welsh Assembly Government. This is also available on the Wales Office websites.

Real Help for Wales Booklet. This booklet was published to highlight the comprehensive package of Government support available to businesses and families in Wales during the economic downturn. It was launched at the fifth All-Wales Economic Summit at Swansea.

Borders and Migration

ID Cards. The Minister is a member of the Ministerial Identity Cards Working Group at which he has highlighted the particular issues surrounding the introduction of ID cards in Wales. In particular, both he and the Secretary of State have had discussions with Home Office ministers regarding the use of the Welsh language on ID cards in Wales. Wales Office officials have also been working closely with the Identity and Passport Service, the UK Border Agency and the Welsh Language Board to ensure a suitable format is found that includes Welsh.

Broadcasting and Communication

Digital Inclusion. As Minister for Digital Inclusion, the Secretary of State for Wales has helped facilitate a wide-range of discussions between UK Government Departments and the Welsh Assembly Government that has provided the sharing of ideas and best practice on existing initiatives to tackle digital exclusion. This has culminated in the development of a Digital Inclusion Action Plan that builds upon these proposals and encourages further co-operation between all parties.

Cross Government Department Digital Switchover Group. The Wales Office has worked closely with the Welsh Assembly Government in playing an active role in monitoring the rollout of Digital Switchover. Wales Office officials have helped ensure that issues of concern to and affecting Wales have been taken into account and addressed prior to the switchover process beginning in Wales in autumn 2009.

Digital Britain Report. The Wales Office has also facilitated discussions between the Department of Business, Enterprise and Regulatory Reform (BERR), and the Welsh Assembly Government on the UK Government's Digital Britain Report. The culmination of this work has seen the sharing of best practice and ideas.

Education

Welsh Universities. In his capacity as Privy Council advisor on Welsh issues, the Secretary of State, gave his agreement to the taught degree awarding powers and new title for Glyndŵr University and to the taught degree awarding powers and new title for Trinity University College. The Wales Office has continued to work in partnership with the Welsh Assembly Government in providing advice and support to the Privy Council Secretariat on the changes to the charter and statutes of Welsh Higher Education institutions.

Health and Welfare

Cross-Border Health Service Delivery. Over the last year, Wales Office Ministers and officials have played an active part in the discussions between the Welsh Assembly Government and Department of Health colleagues to agree a revised protocol, which underpins the provision of health services in border areas and covers cross-border commissioning responsibilities between England and Wales. Agreement was reached in time for the revised protocol to be put in place from 1 April 2009. The revised protocol has been issued by the Department of Health to Strategic Health Authorities and Primary Care Trusts and the Welsh Assembly Government has sent a similar communication to Health Commission Wales and Local Health Boards.

Welfare Reform. The Wales Office worked closely with Welsh Assembly Government and the Department for Work and Pensions to ensure that any policy divergence was recognised and Welsh interests were accounted for in the Welfare Reform Green and White papers.

In addition, the Wales Office was instrumental in ensuring that a stakeholder engagement event took place in Wales as part of the Green Paper (published in July 2008) consultation exercise. This enabled valuable feedback, which directly contributed to the formulation of the White Paper published in December 2008. At the event, the Parliamentary Under Secretary of State for Wales set out the UK Government's aim of a more inclusive society, securing employment opportunities for all.

Cross Government Policies

The Wales Office has contributed to a wide range of policy proposals and initiatives with a view to ensuring that Wales-specific issues were considered and that the Welsh Assembly Government was engaged as appropriate. These include:

- New Opportunities White Paper;
- Violence Against Women and Girls Consultation;
- Bill of Rights and Responsibilities Green Paper;
- Service Personnel Command Paper;
- Working Together – Public Services On Your Side;
- Child Poverty Consultation;
- Welfare Reform;

- Governance of Britain agenda;
- National Policy Statements relating to the Independent Planning Commission;
- Community Empowerment White Paper;
- The Care and Support Consultation; and
- The UK Border Strategy.

Welsh Affairs Select Committee Inquiries

Wales Office officials have also worked with officials from the Welsh Assembly Government and other UK Government Departments to respond to the recommendations contained in the reports produced by the Welsh Affairs Select Committee in relation to its Cross Border Inquiry. The Wales Office has just begun work on the Government response to the Committee's Globalisation Report.

Devolution awareness. To further underline the importance of devolution implications and consideration of Welsh issues early in policy development, the Wales Office has built its awareness work (as set out in paragraph 2.4) to include an outreach programme involving Department-specific discussions.

Objective 3 – Representation

To represent Welsh interests in the wider world by:

- Promoting effective communication for Welsh opinion and effective co-ordination of policy; and
- Promoting the economic, social, political and cultural interests of Wales in contexts other than Parliament and Government, and contributing to informed public discussion.

Delivery

Key to the role of the Wales Office, representing Welsh interests has remained a priority. The Office has continued to contribute towards the effective communication of Welsh opinion and co-ordination of policy and to the wider promotion of the economic, social, political and cultural interests of Wales.

Wales Office officials and ministers have been involved in key issues for Wales, most recently focussing particularly on the economy, but also in a broad spectrum of other Government policy areas:

Economic and Financial Policy

All-Wales Economic Summits. The Secretary of State co-hosts these events to bring the UK Government and Welsh Assembly Government together with stakeholders and business from Wales to gather evidence and devise an effective response to the economic downturn. The Secretary of State provides feedback from the summits to the National Economic Council, which is chaired by the Prime Minister.

Meetings with local businesses. The Minister has met with local businesspeople in Wrexham, Llanelli, Swansea and Pembrokeshire to hear first hand experiences of the downturn and to promote the range of Government help and support available.

Economy: A Focus on Wales. This document was produced by the Wales Office, in partnership with the Welsh Assembly Government in October to highlight the help and support available to businesses, families and individuals.

Broadcasting and Communication

Ofcom's Second Review of Public Service Broadcasting. The Wales Office has had wide-ranging discussions with Ofcom to highlight concerns over the potential impacts of the changes in Public Service Broadcasting (PSB) in Wales. These discussions ensured that Ofcom received comprehensive feedback in order to formulate a range of options for Government consideration on the future of PSB following the digital switchover.

Defence

Inter-Governmental Steering Group on St Athan Defence Technical Academy & Aerospace Business Park. The Wales Office participates in the joint group chaired by the Ministry of Defence and including representatives of the Welsh Assembly Government. The group deals with the logistics, planning, legal issues and funding of the St Athan programme. The programme is set to bring over £11 billion of investment to South Wales, creating many jobs and supply chain opportunities to the region.

Education

Higher Education Funding Council for Wales and Higher Education Wales. The Secretary of State for Wales has had meetings with the Higher Education Funding Council for Wales and Higher Education Wales. He has raised the issues of concern and achievements at subsequent meetings with the Secretary of State for the Department for Innovation, Universities and Schools (DIUS) and the Welsh Assembly Government. Regular discussions are also held between the Minister and the Assembly Minister for Education, Lifelong Learning and Skills. The Wales Office has encouraged the sharing of information on the higher education reviews that both the UK and Welsh Government Departments are undertaking.

Energy and Environment

Severn Tidal Feasibility Study. Wales Office Ministers have been key to the development of the proposals for potential power generation from the Severn Estuary, working closely with the Department of Energy and Climate Change (DECC), the Welsh Assembly Government and other key stakeholders from across Government to ensure Welsh interests are fully taken into account. The Wales Office is represented on:

- the cross-Government Ministerial Ad-Hoc Committee;
- Director General level Project Board;
- Feasibility Study Project Board;

- Strategic Environmental Assessment (SEA) Steering Group;
- Regional and Transport Impacts Workstream; and
- Communications Workstream.

Law and Order

National Policing Board. The Minister continues to be a permanent member of the Board. He holds regular meetings with the Welsh Police Authorities and Forces to represent their views on the Board. This has included handling of the response to the Flanagan Review of Policing and the Policing Green Paper to ensure specific Welsh interests were taken into account.

National Crime Reduction Board. The Minister was invited by the Home Secretary to join the National Crime Reduction Board in June 2008 and is now a permanent member, representing Welsh interests in this forum.

Objective 4 – Governance

To secure, develop and manage effectively and efficiently the resources needed to deliver these objectives, with particular focus on:

- Value – to maximise efficiency and value for money;
- People – investing in and getting the best out of our people; and
- Delivery – developing and improving how we deliver each of the objectives.

Delivery

Building on the Human Resources Strategy introduced last year, the Wales Office has produced a learning and development strategy, to enable us to equip our people with the skills needed to achieve the legislative demands and all of our objectives. All personal development plans are clearly aligned to delivery of the Wales Office objectives.

Value is treated in detail in Chapter 5.

4.4 Progress Against Targets – stats to be added after end of March

Target	Indicator	Performance April 2008- March 2009
We will respond to correspondence within 15 working days of receipt.	<i>Percentage of correspondence replied to within 15 working days.</i>	90%
We will ensure that accounts are paid promptly. Where a contract applies, we will make payments in accordance with the applicable timetable. We will otherwise pay accounts within 30 days of receipt of a valid invoice.	<i>Percentage of invoices paid within target time.</i>	94.8%
We will deal with all requests for information, in accordance with the Freedom of Information (FOI) Act 2000. Request will normally be processed within 20 working days of receipt or with permitted extension or we will send an interim reply explaining the reasons for the delay and indicating when a full reply will be sent.	<i>Percentage of FOI cases replied to within 20 working days.</i>	86%
To respond to all requests for FOI Reviews with 20 working days.	<i>Percentage of FOI reviews conducted and responded, under the FOI guidelines of 20 working days.</i>	100% (2 reviews conducted)
We have established a formal complaint procedure, regarding conduct of the Wales Office, and we will investigate and respond to any complaint within 10 days.	<i>Percentage of complaints dealt with within 10 days.</i>	No formal complaints received. The Wales Office complaints procedure can be accessed on the departmental website at: www.walesoffice.gov.uk
To respond to all Written Parliamentary Questions within five days of their being tabled in the House of Commons; and all Named Day Questions to be answered on the date specified.	<i>Percentage of questions handled within five day ruling.</i> <i>Percentage of named day questions answered on date specified.</i>	84.5% 82.5%

Chapter 5

Organisation, Governance and Capability

Chapter 5: Organisation, Governance and Capability

Introduction

The Wales Office's immediate business challenges and performance are set out elsewhere in this Report. This Chapter discusses how we organise ourselves, govern our operations, and what we have done and are doing to improve our performance and build capability for the future.

Wales Office relationship with Ministry of Justice

The Wales Office has few executive functions. With 65 people in total, it cannot provide for itself the full range of central and corporate services needed by a Government Department on a proper professional basis. While accountable to the Secretary of State for Wales and the Minister, and having its own distinct identity, the Wales Office benefits from being able to use the support services provided by the Ministry of Justice. We rely on the Ministry of Justice for *volume* services, such as bill paying, payroll, and IT infrastructure and support at the desktop or away. We rely on it also for *professional* services, such as financial accounting, procurement, and managing premises, particularly important when the Wales Office's main building is a listed heritage building on Whitehall.

We also benefit from the close collaboration we enjoy with the Welsh Assembly Government, arising from our history, our functions, and the fact that currently some 35-40 per cent of our staff are drawn on loan from the Welsh Assembly Government.

Unlike larger Departments, the Wales Office does not have for the most part its own staff directly supplying support services; normally they will be working to secure and organise the provision of services from elsewhere. Services operated directly by the Wales Office (such as the handling of our correspondence) will be supported by systems (such as the electronic records management system) provided to us from the Ministry of Justice. For procurement and supply we generally rely on Ministry of Justice procurement contracts. In the interests of good stewardship, and consistent with having a distinct identity, we endeavour to have our own local management and reporting systems, where practical and apt, within this wider context.

5.1 Service Level Agreements (SLAs)

We have a number of service level agreements with Ministry of Justice and Welsh Assembly Government covering our core responsibilities, and the necessary support services.

We have reviewed and updated all finance SLAs, with the Ministry of Justice and the Welsh Assembly Government, to ensure effective transition of the Welsh Consolidated Fund to the

Welsh Assembly Government.

5.2 Wales Office Responsibilities

These are:

- handling legislation as it affects Wales (directly, or by grant of legislative competence to the Assembly);
- responding to Parliamentary interest in Welsh Affairs;
- transmitting the grant to Wales;
- supporting collaboration between UK and Welsh Assembly Governments; and
- generally promoting the interests of Wales.
- representing Welsh interests in Cabinet and Cabinet Committees.

This year has been the first full year operating the arrangements under the Government of Wales Act 2006 for incremental transfer of new legislative powers to the Assembly where agreed. The Office's new structure, established last year, has successfully supported this process. It has also helped to support the Secretary of State in the discharge of his further responsibilities for overseeing the British Irish Council (BIC), the Joint Ministerial Committee (JMC), chairing the Cabinet Committee on Local Government and the English Regions, and other responsibilities not related to devolution.

The major preoccupation of Wales Office Ministers and officials during 2008-09 has been to ensure that both Welsh Assembly Government and United Kingdom Government measures to respond to the global financial and economic downturn work well together, for the people of Wales. As mentioned elsewhere in this Report, the Secretary of State and Minister have been vigorously engaged through the UK National Economic Council, other UK Cabinet discussions, and the All-Wales Economic Summits, jointly with the Welsh Assembly Government. Their contribution has been strengthened by a busy programme of visits and discussions with businesses, unions, local government and many other people in Wales.

To meet this new challenge the Office has adjusted its organisation and redeployed officials to deliver the extra tasks.

5.3 Efficient use of Resources

The Secretary of State for Wales and his Office are responsible only for the transmission of the Welsh Block, not its application within Wales. This is for the Welsh Assembly Government, accountable to the National Assembly, with the support of the Auditor General for Wales. The Permanent Secretary of the Welsh Assembly Government is appointed Accounting Officer.

The Memorandum of Understanding between the Director of the Wales Office, as Additional Accounting Officer for the relevant request for resources, and the Permanent Secretary of the Welsh Assembly Government, in her capacity as Accounting Officer, has been updated.

The Wales Office Director has met the Auditor General for Wales to confirm operation of the agreement to communicate any findings which are material to the Wales Office's responsibilities.

During 2008-09, the scale of the economic crisis became apparent, and in October 2008 the Prime Minister announced the creation of the National Economic Council (NEC) and the Council for Regional Ministers (CRM) to respond to it. The Secretary of State was appointed to the NEC, and the Minister, to the CRM.

The Wales Office was already planning to create a new team to cover economic and finance policy, and so was able to respond rapidly to fast-moving events by establishing the team ahead of schedule. Initially, the team only had one member, supported by members of other teams within policy group, but by the end of the year, had three full-time members with one further vacancy yet to be filled. This has been done by reallocating resources from within the existing policy group.

Procurement, environmental considerations and sustainability

Where the Wales Office draws on services supplied by the Ministry of Justice or under contract to them, Government commitments on environmental impact and sustainability are met within their wider frameworks. We have continued to look at ways of further reducing the Office's energy and water consumption and have again offset CO₂ emissions from travel through a company recommended by Defra. A comprehensive Sustainable Development Plan for the Office will be developed during 2009, making use of the guidance, tools and other resources available from the MoJ and in line with MoJ's strategy where it overlaps with the Wales Office.

In particular during 2008-09 we:

- Used paper stationery derived from 80 per cent renewable sources;
- Recycled over 11 tonnes of waste, (cardboard, paper, plastic, shredding), an increase of 10 per cent on the previous year;
- Sourced all of our electricity from renewable sources; and
- Phased out the use of bottled water in our buildings.

5.4 Information Age Government

Websites

Last year we redeveloped and redesigned our English and Welsh websites. The websites, which provide a more accessible and informative web presence now have an average of 80 hits a day.

The websites can be found at:

www.walesoffice.gov.uk

www.swyddfa.cymru.gov.uk

Our websites offer a practical and effective way of making material on our responsibilities readily available to the public, and in readily searchable form. We recognise that this cannot be the only source, because of considerations of access, but it is increasingly popular and convenient for many users.

All staff have access to the Internet and Ministry of Justice Intranet site.

Information and Data Security

The Wales Office does not handle a high volume of sensitive personal information but nonetheless, to ensure that the Office is properly handling sensitive data, we have undertaken a comprehensive audit of our data assets and assessed the associated risks.

In line with the mandatory requirements for all public bodies, we have made use of a training package provided by the MoJ to train all staff in data handling procedures, and will undertake further activities to ensure that the Office is fully compliant with the appropriate standards.

5.5 Public Appointments

The Secretary of State for Wales does not have sole responsibility for making any public appointments. Where he appoints jointly with others, the Office follows procedures, which ensure that only the most suitably qualified candidates are selected for public appointments. Public appointments are made in accordance with the guidelines set out in the Commissioner for Public Appointments' Guidance on Appointments to Public Bodies, published in August 2005.

5.6 Welsh Language

The Wales Office continues to work with the Welsh Language Board to revise its Welsh Language Scheme, and will aim to finalise this document in the coming year.

5.7 Recruitment of Wales Office Staff

Wales Office staff come from either the Ministry of Justice, posted from elsewhere in the Ministry, or recruited to it on appointment from outside; or on loan from the Welsh Assembly Government.

The Wales Office has maintained its performance management arrangements which are compatible with those of both the Ministry of Justice and Welsh Assembly Government. We

can therefore recruit, manage and appraise performance in a way which meets the business needs of the Wales Office, while ensuring that staff from the two organisations are not disadvantaged in coming here or in moving on.

The Wales Office complies with the requirements of the Civil Service Order in Council 1995, when recruiting its staff. Every individual appointed is selected on merit on the basis of fair and open competition, apart from cases where exceptions are permitted under articles 6 and 7 of the Order.

To this end:

- Prospective candidates are given equal reasonable access to adequate information about the job and its requirements and about the selection process;
- Applicants are considered equally on merit at each stage of the selection process;
- Selection is based on relevant criteria applied consistently to all candidates;
- Selection techniques are designed to be reliable and guard against bias; and
- Equal opportunities policies apply throughout the recruitment process.

5.8 Staff Numbers

Staff years – full time equivalent		2007-08	2008-09	2009-10	2010-11
		actual	actual	plans	plans
Permanent staff	Policy	37	37	46	46
	Operational	12	13	16	16
Casual staff		4	5	2	2
Overtime		1	1	1	1
TOTAL		54	56	65	65

The permanent staff element of the above tables has been split to distinguish between staff undertaking policy work, including Ministers' Private Offices and Operational Support, including all corporate services and finance.

5.9 Wales Office Equal Opportunities Policies

Diversity

Approximately 11 per cent of the Office's staff are of Ethnic Minority origin.

Women

Women are well represented throughout the Wales Office and make up 48 per cent of the staff. The table below shows the number of women in post in each grade as at 31 March 2009.

Grade	Staff in post	Of which women
SCS	4	0
Grade 6	3	1
Grade 7	7	5
SEO	10	5
HEO	13	5
EO	17	9
AO	8	5
AA	2	1

People with disabilities

The Wales Office has a few staff with disabilities. For reasons of privacy no details are given, in line with Cabinet Office guidance.

In line with the Wales Office's internal Human Resources Strategy, we are assessing the location of individual posts during recruitment processes. We intend to move a number of posts to Cardiff over the coming years.

5.10 Wales Office Corporate Governance and Performance Management

The Wales Office has a Management Board which protects and enhances the reputation of the Wales Office. It does so by providing direction and managing performance in policy and operational delivery. The Board operates within a framework of strategic business objectives agreed by the Secretary of State for Wales. Its members take decisions collectively and not as a representative of the business areas which they lead. It meets formally as a corporate board approximately every two months. The Board has one non-executive member, David Crawley, who also chairs the Office's Audit Committee. In November 2008 the Management Board assessed and updated their Terms of Reference and membership, the Board is chaired by the Director of the Wales Office, with the two Deputy Directors ensuring strategic delivery against objectives.

During the course of 2008-09 the Management Board has operated within Terms of Reference which comply with HM Treasury guidelines and can be found on our website: www.walesoffice.gov.uk

Audit Committee

The Audit Committee met four times during 2008-09, including once in Cardiff. Its organisation and business follows the guidance set out in HM Treasury's Handbook on Audit Committees and its agendas were therefore planned in the light of the key dates relating to the accounts, estimates and statements of assurance and of the internal audit programme. The committee scrutinises the risk management process for the Office and advises the Additional Accounting Officer on appropriate action. The Committee reports regularly to the Management Board through the Audit Committee Chair who, is a non-executive member of the Board.

The Chair is due to present his annual report on the work of the Audit Committee to the Management Board in June 2009.

Health and Safety

The Wales Office participates in work under the supervision of the Ministry of Justice's Health and Safety Committee. It has its own local Health and Safety Committee to assess and manage risks, which reports regularly to the Management Board. To take into account recent major changes in health and safety legislation, the Office has developed a Health and Safety Action Plan to ensure it remains fully compliant.

Office Premises

The Wales Office's main building is Gwydyr House, in Whitehall. This was originally a Georgian town house, and is a listed building. We take advice from both Ministry of Justice Facilities Management and the appointed building Managing Agents, who provide us with regular building reports to meet statutory Building Regulations. Adhering to the outcome of the reports, we have a continuing programme of maintenance at Gwydyr House, to meet its special status and requirements.

In addition the Wales Office leases space in an office building in Cardiff Bay. Both offices meet the requirements of the Disability Discrimination Act.

Chapter 6

Government Expenditure in Wales

Chapter 6: Government Expenditure in Wales

6.1 Funding the National Assembly for Wales

The financial arrangements between the UK Government and the National Assembly for Wales are set out in the fourth edition of *A Statement of Funding Policy*, which was published in October 2007 by HM Treasury and also covers the funding arrangements for Scotland and Northern Ireland. The arrangements represent, for the most part, the continuation of long-standing conventions that guided funding for Wales (as well as Scotland and Northern Ireland) before devolution.

Responsibility for United Kingdom fiscal policy, macroeconomic policy and public expenditure allocation across the United Kingdom remains with HM Treasury. As a result, the Assembly's budget continues to be determined within the framework of public expenditure control in the United Kingdom. However, once overall public expenditure budgets have been determined, the Assembly has freedom to make its own spending decisions, within the overall total, on programmes for which it is responsible.

UK Government funding for the Assembly's budget is normally determined within spending reviews. Other Departments generally link changes in the budgetary provision of the devolved administrations to changes in planned spending on comparable public services. The linkage is generally achieved by means of a population-based Barnett formula. Parliament votes the necessary provision to the Secretary of State. He makes payments to the Assembly out of money provided by Parliament of such amounts as he may determine, in accordance with the Government of Wales Act 2006. The costs of the Wales Office are met out of the money provided by Parliament.

6.2 Total Identifiable Public expenditure in Wales

In 2007-08 public spending, which can be identified as having been incurred for the benefit of Wales totalled £25.309 billion, equivalent to £8,493 per head or some 10 per cent above the UK average. For further information see PESA 2009.

6.3 Whole of Government Accounts

The Wales Office and the Welsh Assembly Government are participants in the Whole of Government Accounts, which is being led by HM Treasury.

6.4 The Assembly budget

It is for the Assembly to determine how it deploys the resources available to it, including between running cost and programme expenditure. The Welsh Assembly Government has committed resources to implement reforms and improved results in the delivery of public services in Wales. It has a continuing commitment to improving Wales' economic performance and to narrowing the GDP gap with England. The Wales Office fully supports these objectives.

The Assembly's budget can be seen on its website at www.wales.gov.uk

6.5 Budget 2009

The Chancellor delivered his budget statement on 22 April 2009, announcing a package of measures which would provide help now - when it is most needed - for jobs, businesses and households in Wales, as the UK prepares for economic growth predicted for the end of the year.

Due to efficiency savings announced in the Pre-Budget Report and Budget, Wales will be required to make savings of £216m over the next two years. This will be partially offset by an extra £46m allocated to Wales in the Budget this year and an additional £14m next year. The net result is a cut in the Welsh Block of £156m over this year and next. It is for Assembly Ministers to decide how the Welsh block is spent in Wales and how best these efficiency savings can be achieved.

6.6 Expenditure by the Wales Office

The Wales Office's own spending forms part of the Welsh budget. Other than the grant it pays to the Assembly, the Department's expenditure comprises:

- Its own running costs;
- The expenses of the Lord Lieutenants; and
- Associated non-cash items

6.7 Changes to Wales Departmental Expenditure limit for 2005-06 to 2010-11 since PESA 2008.

Annex 6 reconciles the current Wales Departmental expenditure Limit with the baseline from the 2007 Spending Review.

Annexes

Annexes

Annex 1: Acts with specific provisions or implications for Wales in Session 2007-08

Act	Date Royal Assent Received	Notes
Children and Young Persons Act 2008	13 November 2008	Makes provision to reform the statutory framework for the care system to enable children and young people to receive high quality care and support and drive improvements in the delivery of services focused on the needs of the child.
Climate Change Act 2008	26 November 2008	Creates a long term legal framework to reduce the UK's CO ₂ and greenhouse gas emissions up to 2050 and beyond, by setting carbon reduction targets and budgets. Establishes a Climate Change Commission to advise the Government and devolved administrations. Gives Assembly Ministers the power to introduce a trading scheme for Wales, and functions of issuing guidance and reporting on climate change.
Dormant Bank and Building Society Accounts Act 2008	26 November 2008	Makes provision for a scheme to distribute money in dormant bank and building society accounts for the benefit of the community, whilst protecting the right of owners to reclaim their money. Gives Welsh Ministers various functions, including the power to issue orders and directions relating to the distribution and expenditure of money apportioned to Wales.
Education and Skills Act 2008	26 November 2008	Includes Framework Powers to enable the National Assembly for Wales to legislate in relation to the inspection of schools for the pre-16 age group and registration and regulation of independent schools in Wales.
Energy Act 2008	26 November 2008	Makes provision for offshore gas infrastructure, carbon dioxide storage, the Renewables Obligation, decommissioning of energy installations (nuclear, renewables, oil & gas) and offshore transmissions. Includes provisions to preserve existing functions of Welsh Ministers.

Act	Date Royal Assent Received	Notes
Health and Social Care Act	21 July 2008	Establishes the Care Quality Commission bringing together existing health and social care regulators into one regulatory body. Reforms professional regulation to enhance public and professional confidence and strengthen clinical governance as part of the Government's response to the Shipman Inquiry.
Housing and Regeneration Act 2008	22 July 2008	Supports delivery of housing supply through the creation of a new homes agency for England, and reforms social housing regulations in England. Gives Welsh Ministers powers relating to sustainability certificates for new homes. Makes amendments to housing legislation, including changes to powers of Welsh Ministers.
Local Transport Act 2008	26 November 2008	Make provisions to support Government strategy to tackle road congestion and improve public transport by ensuring local authorities have the right powers to take local action to meet local transport needs. Includes Framework Powers to enable the National Assembly for Wales to pass Measures relating to trunk road pricing in Wales (including the M4), and apply the proceeds of surcharges to transport-related matters in Wales.
Planning Act 2008	26 November 2008	Introduces a new system for nationally significant infrastructure planning, alongside further reforms to the town and country planning system and the introduction of a Community Infrastructure Levy. Includes framework powers to enable the National Assembly to legislate in relation to plans made by both the Welsh Ministers and local planning authorities on the development and use of land in Wales.

Act	Date Royal Assent Received	Notes
Regulatory Enforcement & Sanctions Act	21 July 2008	Establishes the Local Better Regulation Office (LBRO) to promote better regulation by local authorities, and provides for co-ordination of enforcement by local authorities. Gives Welsh Ministers various functions in relation to the LBRO. Confers powers to enable regulators to impose a range of civil sanctions for regulatory non-compliance, and to require regulators not to impose unnecessary burdens, which will be powers for Welsh Ministers in relation to devolved matters.
Sale of Student Loans Act	21 July 2008	Makes provision for the programme of sales of the student loans portfolio, including Assembly loan books. Confers on Assembly Ministers similar powers to sell in relation to loans made by them as the Secretary of State (SoS) has in relation to loans for which the SoS is responsible.

Annex 2: Other Acts and Government Bills in session 2007-08 which apply to Wales

Act	Date Royal Assent Received	Notes
Child Maintenance And Other Payments Act 2008	5 June 2008	Reforms the system of child maintenance; includes provision to extend compensation for people suffering from diffuse mesothelioma.
Counter-Terrorism Act 2008	26 November 2008	Provision to enhance counter-terrorism powers, including provision relating to pre-charge detention of terrorist suspects.
Criminal Justice and Immigration Act 2008	8 May 2008	Provision for sentencing, criminal justice and appeals; establishes HM Commission for Offender Management and Prisons; new offence of possessing extreme pornographic images; new powers to tackle anti-social behaviour.
Employment Act 2008	13 November 2008	Repeals statutory dispute resolution procedures; makes provision to encourage resolution of disputes; strengthens the enforcement framework agency standards; clarifies rights of trade unions to determine their membership.
European Union (Amendment) Act 2008	19 June 2008	Enables the United Kingdom to ratify the Treaty of Lisbon.
Human Fertilisation and Embryology Act 2008	13 November 2008	Amends legislation on assisted reproduction and makes changes to the regulation and licensing of the use of embryos in research and therapy.
National Insurance Contributions Act 2008	21 July 2008	Provision in connection with the upper earnings limit for NIC contributions (including in particular provision about the upper accrual point).
Pensions Act 2008	26 November 2008	Requires employers to enrol jobholders into workplace pension schemes and maintain their membership; simplifies and amends pension legislation; makes provision for compensation paid by the Pension Protection Fund.

Annex 3: Government Bills with specific provisions or implications for Wales in Session 2008-09

Bill	Notes
Apprenticeships, Skills, Children and Learning Bill	Makes provisions for Welsh further education institutions to have the ability to apply for powers to award foundation degrees; provide Welsh Ministers with the power to require governing bodies of maintained schools in Wales to adopt and use complaints procedure; creates a new right for those in work to request time for training from their employers; to establish a statutory basis for the Apprenticeship programme setting out the relationship between different parts of the Apprenticeship system; provision to reform education for young people in juvenile custody in both England and Wales; provisions for Welsh Ministers to enforce compliance with the School Teachers' Pay and Conditions (STPCD), analogous to those proposed for the Secretary of State in England.
Business Rate Supplements Bill	Makes provision to enable local authorities to levy Business Rate Supplement (BRS); extends regulation making powers to Welsh Ministers, and will provide Welsh Ministers with powers to relieve smaller businesses from paying Business Rate Supplement, by exempting properties below a specified threshold from paying the supplement through secondary legislation.
Coroners & Justice Bill	Makes provision to reform the coroners system; introduce a new death certification system; gives protection for witnesses to violent death; strengthen inspection powers for use of data including data sharing. Welsh Ministers will have power to make regulations relating to medical examiners; will have to be consulted by Lord Chancellor before altering coroner areas. Sentencing Council will be required to assess the impact on prisons and probation resources of policy and legislative proposals, including proposals put forward by Welsh Ministers, at the Lord Chancellor's request.
Equality Bill	Makes provisions in relation to age discrimination outside employment area; making public sector equality duties more effective; private sector employers to monitor and report on the diversity of their employees; harmonises legislation in fields of sex, race and disability discrimination and equal pay. Gives Welsh Ministers power to confer specific equalities duties on public bodies carrying out devolved functions and devolved functions of cross-border bodies. Public sector duties will be extended to include age, sexual orientation and belief.

Bill	Notes
Health Bill	Places a duty on NHS providers to have regard for the new NHS Constitution; permit direct payment to patients of certain NHS services; places a duty on NHS providers to produce Quality Accounts; extend remit of local govt ombudsman to cover complaints from people who fund their own social care in England; change the market entry and exit regime for pharmacies in England and Wales. Welsh provisions include powers for Welsh Ministers in relation to sale and display of tobacco products, to suspend Welsh appointed members of cross border SHAs and CHCs, information sharing of anonymised data relating to GP and dentists' pay.
Local Democracy, Economic Development & Construction Bill	Two framework provisions on political management structures of county and county borough councils in Wales and in relation to overview and scrutiny committees. England and Wales provisions relating to local petitions; duty to promote democracy; appointment of auditors; and construction contracts.
Marine and Coastal Access Bill	Creates a Welsh Fisheries Zone to extend Welsh Ministers' fisheries functions beyond the territorial sea. Gives framework powers to enable the National Assembly for Wales to legislate to establish and maintain a coastal route for public recreation. Makes Welsh Minister the marine planning authority for Welsh inshore and offshore waters, (with the agreement of the Secretary of State for plans relating to non-devolved matters and offshore waters); new licensing powers and powers relating to Marine conservation Zones will be exercised by Welsh Ministers in inshore waters. Makes amendments to fisheries legislation which will apply to Wales. Gives powers to Welsh Ministers relating to inshore fisheries on abolition of Sea Fisheries Committees.
Policing and Crime Bill	Changes licencing regime of local authorities in relation to sex encounter venues. Welsh Ministers will have regulation-making powers to specify premises which fall within this definition and to describe performances or displays of nudity which are to be excluded.
Welfare Reform Bill	Welsh Ministers given regulation-making powers in relation to "right to control" for disabled people. DWP will consult with Welsh Ministers on implementation of conditionality regime for benefits in relation to skills training and drug rehabilitation.

Annex 4: Other Acts and Government Bills in session 2008-09 which apply to Wales

Bill	Notes
Banking	The Bill establishes for the first time a permanent statutory regime for dealing with failing banks, amends related current legislation and makes new provisions for the governance of the Bank of England.
Borders, Citizenship and Immigration Bill	The Bill is the latest to seek to amend the law on immigration, asylum and nationality. It includes the citizenship and child protection aspects of the Draft (Partial) Immigration and Citizenship Bill which was published for consultation in July 2008. It incorporates aspects of other consultation exercises on the Common Travel Area (the UK, the Channel Islands, the Isle of Man and the Republic of Ireland), and on immigration appeals.
Industry and Export (financial support)	The Bill has two purposes. One is to raise the financial ceiling on support to industry outside assisted areas allowed under the Industrial Development Act 1982 (these limits were last changed by legislation in 2003). The second is to widen the support allowed by the Export Credits Guarantee Department under the Export and Investment Guarantees Act 1991. It is a short Bill with three clauses, amending the 1982 and 1991 Acts mentioned above.
Political Parties and Elections Bill	Provisions to improve regulation of donations; for Local Authority returning officers to administer European Parliamentary election in England, Wales and Scotland; provide Parliamentary commission with broader investigative powers and civil sanctions; enable the appointment of four Commissioners with recent political experience; reduce the time period on past political activity for staff and other commissioners.
Postal Services	The Bill provides for the restructuring of Royal Mail Group Ltd, changes in the Royal Mail Pension Plan, and a change in the regulation of postal services.
Saving Gateway Accounts Bill	Makes provision for HM Revenue and Customs to implement this scheme throughout the UK.

Annex 5: Legislative Competence Orders and Assembly Measures passed during 2008

Legislative Competence Order	Came Into Force	Notes
Additional Learning Needs	9 April 2008	Enables National Assembly for Wales to legislate in relation to people with additional learning needs in education or training.
Domiciliary Care	9 July 2008	Enables National Assembly for Wales to introduce a more uniform approach to charging for home care and other non-residential social services in Wales.
Vulnerable Children	10 December 2008	Enables National Assembly for Wales to consolidate the existing statute book on vulnerable children and legislate in relation to public bodies role in this area.
Measures	Came Into Force	Notes
NHS Redress	6 May 2008	Provides a compensation scheme for people who have suffered NHS negligent treatment without going to court.
Learner Travel	18 November 2008	Imposes a duty on local authorities to provide school transport for students under 19yrs when commencing their education or training

**Annex 6⁽¹⁾: Changes to Wales Departmental Expenditure Limit for
2007-08 to 2010-11 since PESA 2008**

	2007-08 £m Outturn	2008-09 £m Estimated Outturn	2009-10 £m Plans	2010-11 £m Plans
Position at publication of PESA 2008 (Table 1.12) net of depreciation & impairments	13,774	14,273	14,965	15,779
Depreciation & impairments	268	282	282	281
Subtotal	14,042	14,555	15,247	16,060
Interdepartmental transfers		-15.0	-18.9	-18.8
End Year Flexibility		68.8	0.0	0.0
Spending Policy:				
Flooding		0.2	0.0	0.0
Pre Budget Report 2008 - Warm Front		2.9	2.9	0.0
Health Capital reduction		0.0	0.0	-74.5
Budget 2009 - Housing Package		0.0	19.5	6.7
Budget 2009 - Green Energy Package		0.0	12.6	3.3
Budget 2009 - Youth Employment Package		0.0	2.9	4.3
Budget 2009 - Employment Fund		0.0	0.0	0.0
Budget 2009 - Third Secor & Icelandic Banks		0.0	1.0	0.0
Budget 2009 - Capital for FE Colleges		0.0	9.8	0.0
Budget 2009 - VFM Savings		0.0	0.0	-215.8
Capital draw forward		28.2	0.0	-28.2
Subtotal	0	85	30	-323
Capital DEL plus Resource DEL	14,042	14,640	15,277	15,737
Less depreciation & impairments	239	226	251	253
Position at publication of PESA 2009 (Table 1.12) net of depreciation & impairments	13,803	14,414	15,026	15,484

(1) Totals may not sum due to roundings.

(2) Estimated outturn for 2008-09 not finalised

Annex 7⁽¹⁾: Departmental Expenditure Limit - Wales⁽²⁾

	2003-2004	2004-2005	2005-2006	2006-2007	2007-2008	2008-2009	2009-2010	2010-2011
	outturn	outturn	outturn	outturn	outturn	estimated	provision	provision
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	outturn	£'000	£'000
Wales Office Resource								
Wales Office Administration Costs	2,949	3,705	3,969	4,200	4,859	4,819	7,110	3,261
Wales Office - other ⁽³⁾	93	98	253	195	210	236	373	373
Resource⁽³⁾	3,042	3,803	4,222	4,395	5,069	5,055	7,483	3,634
less depreciation and impairments	-35	-35	-129	-48	-48	-54	-35	-35
Wales Office Resource⁽⁴⁾	3,007	3,768	4,093	4,347	5,021	5,001	7,448	3,599
Wales Office Capital								
Wales Office	51	194	127	33	145	96	766	766
Wales Office DEL⁽²⁾ (4) (5)	3,058	3,962	4,220	4,380	5,166	5,097	8,214	4,365
NAW Resource	9,642,610	10,379,461	10,986,763	11,676,746	12,331,318	12,971,968	13,556,137	13,989,777
NAW Capital	984,866	1,008,132	1,208,350	1,318,108	1,461,174	1,668,127	1,722,211	1,747,957
NAW DEL ⁽³⁾	10,627,476	11,387,593	12,195,113	12,994,854	13,792,492	14,640,095	15,278,348	15,737,734
Total Welsh Block	10,630,534	11,391,555	12,199,333	12,999,234	13,797,658	14,645,192	15,286,562	15,742,099

(1) Totals may not sum due to roundings.

(2) Expenditure Voted on DCA Estimate, Request for Resources 3, To support the Secretary of State in discharging his role of representing

Wales in the UK Government, representing the UK Government in Wales and ensuring the smooth working of the devolution settlement in Wales.

(3) Including depreciation.

(4) Resource + capital - depreciation.

(5) By convention Departmental Expenditure Limit budgets are expressed as resource and capital less depreciation. Therefore the resource and capital numbers in this table will not sum to the Departmental Expenditure Limit: the difference being depreciation.

(6) Estimated outturn for NAW for 2008-09 not finalised

**Annex 8⁽¹⁾: Grant payable to the National Assembly for Wales 2007-08:
Original and final provision⁽¹⁾**

	Original Provision £'000	Final Provision £'000	Final Outturn £'000
Expenditure Classified as DEL ⁽²⁾	14,073,067	14,163,058	13,792,492
Expenditure Classified as AME	539,728	481,870	487,991
Total Managed Expenditure	14,612,795	14,644,928	14,280,483
<i>Less:</i>			
Non Voted expenditure:			
LA Credit Approvals	163,396	163,396	163,396
Other Non-Voted	6,078	6,078	6,078
Resource Non Cash	499,481	559,261	399,309
AME Non-cash	375,948	384,471	406,331
Total Non Voted TME	1,044,903	1,113,206	975,114
Total Voted TME	13,567,892	13,531,722	13,305,369
Voted receipts			
Contributions from the National Insurance Fund	-890,566	-896,713	-897,434
Non Domestic Rates Receipts	-817,500	-821,700	-821,700
Total	-1,708,066	-1,718,413	-1,719,134
Plus additional cash requirement:			
Housing Stock transfer	0	142,100	145,976
Total	0	142,100	145,976
Total Assembly Grant	11,859,826	11,955,409	11,732,211

(1) Totals may not sum due to roundings.

(2) Resource and capital DEL inc. depreciation.

Annex 9⁽¹⁾: Reconciliation of Grant Payable to Welsh Consolidated Fund 2008-09

	2008-09 Original Provision £'000	2008-09 Final Provision £'000	2008-09 Estimated Outturn £'000
Expenditure Classified as DEL ⁽²⁾	14,555,005	14,640,095	14,640,095
Expenditure Classified as AME	513,790	677,225	697,225
Total Managed Expenditure	15,068,795	15,317,320	15,337,320
Less:			
<i>Non Voted expenditure:</i>			
LA Credit Approvals	163,396	163,396	163,396
Other Non-Voted	5,172	5,172	5,172
Resource Non Cash	509,594	489,594	489,594
AME Non-cash	399,471	568,080	588,080
Total Non Voted TME	1,077,633	1,226,242	1,246,242
Total Voted TME	13,991,162	14,091,078	14,091,078
Voted receipts			
Contributions from the National Insurance Fund	-968,870	-986,077	-968,870
NDR Receipts	-853,500	-877,400	-877,400
Total	-1,822,370	-1,863,477	-1,846,270
Plus			
Housing Stock Transfer - Conwy	0	31,584	33,366
Stock Transfers - Merthyr and Newport	0	94,902	93,303
EU Repayment	0	13,581	0
Total Grant to Welsh Consolidated Fund	12,168,792	12,367,668	12,371,477

(1) Totals may not sum due to roundings.

(2) Resource and capital DEL inc. depreciation.

(3) Estimated outturn for NAW for 2008-09 not finalised

Annex 10⁽¹⁾: Reconciliation of Grant Payable to Welsh Consolidated Fund 2009-10

Expenditure Classified as DEL ⁽²⁾	15,278,348
Expenditure Classified as AME	647,063
Total Managed Expenditure	15,925,411
Less:	
<i>Non Voted expenditure:</i>	
LA Credit Approvals	163,396
Other Non-Voted	6,078
Resource Non Cash	541,313
AME Non-cash	553,378
Total Non Voted TME	1,264,165
Total Voted TME	14,661,246
Voted receipts	
Contributions from the National Insurance Fund	-965,683
NDR Receipts	-932,200
Total	-1,897,883
Plus:	0
Housing Stock Transfer - Ceredigion	0
Housing Stock Transfer - Gwynedd	13,581
EU Repayment	174
Housing Exchequer Contributions	
Total Grant to Welsh Consolidated Fund	12,777,118

(1) Totals may not sum due to roundings.

(2) Resource and capital DEL inc. depreciation.

Annex 11: Senior Civil Service salaries

Senior Civil Service salaries in the Wales Office as at 31 March 2008:

The Wales Office has one member of Senior Civil Service (SCS) graded at payband 2 in the salary range of £81,600-£160,000 plus three SCS payband 1 posts, with salary range £57,300-£116,000, which are currently held by staff on temporary promotion.

Annex 12: Explanatory note

The Wales Office was established on 1 July 1999 following devolution.

In June 2003 the Wales Office became a separate entity within the Ministry of Justice formerly known as Department for Constitutional Affairs but reports to and supports the Secretary of State for Wales.

This annual report, which for accounting purposes is part of the Minister of Justice Department Annual Report on public expenditure, presents to Parliament the Government's forward expenditure plans for the Wales Office, including the grant it makes to the National Assembly for Wales.

If you have any general comments or queries about the annual report please forward them to Amanda Latham, Head of Finance and Corporate Governance, Wales Office, Gwydyr House, Whitehall, London, SW1A 2NP (Tel: 020 7270 0534 or email: Amanda.latham@walesoffice.gsi.gov.uk). Alternatively further information can be obtained from our website: www.walesoffice.gov.uk.

The Welsh language version of the site is at www.swyddfa.cymru.gov.uk

The report has used these conventions:

- Figures which round to zero are denoted by a dash (-) in tables. Because of rounding conventions, individual components may not always sum to the totals shown;
- From 1999-2000 the expenditure of the Wales Office and the grant to the National Assembly for Wales is contained within a single vote. All European Union receipts are treated as current receipts even though the National Assembly for Wales may use them for current or capital expenditure.

information & publishing solutions

Cyhoeddwyd gan TSO
(The Stationery Office) ac ar gael o:

Arlein

www.tsoshop.co.uk

Post, Teleffôn, Ffacs ac E-bost

TSO

PO Box 29, Norwich, NR3 1GN

Archebion teleffôn/Ymholiadau cyffredinol:

0870 600 5522

Archebwch drwy Linell wybodaeth galwad

isel Parliamentary: 0845 702 3474

Archebion Ffacs: 0870 600 5533

E-bostiwch: customer.services@tso.co.uk

Ffôn Destun: 0870 240 3701

The Parliamentary Bookshop

12 Bridge Street, Parliament Square,

London SW1A 2JX

Archebion teleffôn/Ymholiadau cyffredinol:

020 7219 3890

Archebion ffacs: 020 7219 3866

Ebostiwch: bookshop@parliament.uk

Y we: <http://www.bookshop.parliament.uk>

TSO@Blackwell ac Asiantwyr Archrededig eraill

Hefyd, gall gwsmeriaid archebu ffurflen
cyhoeddiadau gan:

TSO Ireland

16 Arthur Street, Belfast BT1 4GD

028 9023 8451 Ffacs 028 9023 5401

ISBN 978-0-10-176032-4

9 780101 760324